

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

1 בפברואר 2017

1114

ה' בשבט התשע"ז

עמוד

הצעת חוק הנכים (תגמולים ושיקום) (תיקון מס' 30), התשע"ז-2017 816

הצעת חוק הנכים (תגמולים ושיקום) (תיקון מס' 30), התשע"ז-2017

1. תיקון סעיף 1 בחוק הנכים (תגמולים ושיקום), התשי"ט-1959 [נוסח משולב]¹ (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 1 –

ד ב ר י ה ס ב ר

חריגים שבסמכותה להגדיל את גובה ההטבות הקבוע בהוראות. לצד זאת, פועלת גם הוועדה המייעצת למתן סיוע לפנים משורת הדין המוסמכת לאשר במקרים חריגים ומיוחדים מתן הטבות גם למי שאינו עומד באמות המידה לקבלתן.

ההטבות מכוח ההוראות הפנימיות ניתנות בדרך כספית (תשלום, מימון, החזר הוצאה שהוצאה בפועל, מענק או מילווה) או בדרך אחרת, כגון מתן הטיפול הנדרש ישירות, והן כוללות גם את המבחנים להחלטה של כל הטבה על הנכים וכן את התנאים לקבלתה ודרכי הוכחת הזכאות.

על מתן ההטבות מכוח ההוראות הפנימיות ובלא מקור סמכות חוקי, מתח מבקר המדינה ביקורת, ובעקבותיה הנחה היועץ המשפטי לממשלה את משרד הביטחון לעגן את הסמכות לתת אותן מכוח חוק הנכים. הצעת חוק זו באה ליישם הנחיה זו.

בהתאם לכך מוצע לעגן בחוק הנכים את ההטבות מכוח ההוראות הפנימיות שייקראו בחוק הנכים "זכאויות נוספות". בצד כל זכאות נוספת קבועים בהצעת חוק זו הזכאים לאותה זכאות נוספת, לפי דרגת הנכות וסוג הנכות, מהות הזכאות הנוספת והיקפה ואמות המידה המרכזיות הנדרשות לנתינתה. הכול כאמור בהוראה הפנימית הקובעת את אותה הטבה, וכן קבועים שיעורי הזכאות הנוספת וסכומה למעט לגבי אותן זכאויות נוספות שקיימת דרך אחרת לקביעתן. כמו כן, מוצע להסמיך את שר הביטחון לקבוע בתקנות תנאים נוספים למתן זכאות נוספת לפי החוק ובכלל זה, לגבי דרכי הגשת הבקשה לקבלתה ואופן נתינתה, דרכי ההוכחה לעמידת המבקש באמות המידה הקבועות בחוק הנכים או בתקנות לפיו לרבות לעניין הוכחת התנאים לנתינתה, האם לא יינתנו לנכה שאינו תושב ישראל, האם וכיצד יינתנו לנכה שהוא גם זכאי לפי חוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום), התשי"ט-1950, היקף ההטבה ושיעורה, ואם נקבע כי הזכאות הנוספת תינתן בדרך של מתן סיוע כספי – אם תשולם בסכום חד-פעמי או בשיעורים. כן יהיה רשאי שר הביטחון בתקנות כאמור לקבוע תנאים, שיעורים והיקפי סיוע שונים, בין השאר, לפי דרגת הנכות, סוג הנכות, מצבו הרפואי של הנכה עקב נכותו ומצבו הכלכלי, האישי והמשפחתי.

לעניין זה מוצע להגדיר את המונחים "זכאות נוספת" ו"סיוע" כדי לאבחן את ההטבות משאר התשלומים הניתנים לנכים לפי חוק הנכים. זאת, מהטעם כי שלא כמתן תגמול בסיסי למשל, הניתן לכלל הנכים, הזכאויות הנוספות לפי

כללי חוק הנכים (תגמולים ושיקום), התשי"ט-1959 [נוסח משולב] (להלן – החוק או חוק הנכים), מטרתו לבטא את חובתה הערכית והמוסרית המיוחדת של מדינת ישראל כלפי נכי צבא ההגנה לישראל (להלן – צה"ל) וכוחות הביטחון שעליהם חל החוק. במסגרת זו, קובע חוק הנכים את התנאים שבהתקיימם יוכר חייל משוחרר או חייל בשירות קבע כנכה, את הכללים לקביעת דרגת הנכות ואת זכותו של הנכה לשיקום, ובכלל זה טיפול רפואי ושיקום ואת זכותו לתגמולים ולזכויות נוספות המפורטות בחוק.

התיקון המוצע בא בעיקרו להמיר ולעגן הוראות פנימיות של משרד הביטחון שמכוחן ניתן להעניק כיום הטבות שונות לנכה צה"ל (להלן – הטבות מכוח ההוראות פנימיות). בהוראות למתן זכאויות נוספות שייקבעו בחוק הנכים (להלן – זכאויות נוספות).

ההטבות מכוח ההוראות הפנימיות הניתנות עד עתה לנכים, הן למטרה מסוימת שהיא אחת מאלה: דיוק, שיקום תעסוקתי, רווחה כלכלית, קבלת טיפול והטבות פסיכוסוציאליות, רכב וניידות והטבות רפואיות. ההטבות האמורות ניתנות מעבר לתגמולים, למענקים, לטובות ההנאה ולשאר התשלומים הניתנים לפי חוק הנכים בנוסחו כיום, והן באות להיטיב עם הנכים, ולסייע להם בהתמודדותם עם הנכות בכל מישורי החיים, וזאת בהתאם לדרגת הנכות ולסוג הנכות.

ההטבות האמורות נוספו במהלך השנים, כל אחת מהיבט שונה החל על אוכלוסייה ייחודית זו ובהתאם לצרכיה העדכניים. חלק מההטבות נועד לסייע לנכה לחזור לתפקוד ככל הניתן חרף הנכות, כגון הטבות לשיקום תעסוקתי, חלקן נועד לפתור צורך מסוים שהתעורר ושדרש פתרון, כגון בעיה רפואית, נפשית או כלכלית, וחלק מההטבות ניתן כדי להקל על הנכה בתחומי החיים השונים, כגון תשלום ימי הבראה.

ההטבות מכוח ההוראות הפנימיות ניתנות בתנאים הקבועים בהוראות הפנימיות ומתייחסות לסוג הנכות, לדרגת הנכות ולצרכיו של הנכה. חלק ניכר מהן ניתנות לאחר שהנכה הזקוק להטבה מסוימת הגיש בקשה לקבלתה.

נציין כי נכים בעלי דרגת נכות מיוחדת (דרגת נכות +100%) זכאים להטבות נוספות או מורחבות למשל לדיוק, ניידות ורווחה כלכלית, המותאמות גם הן לסוג נכותם ולצרכיהם.

כמו כן, כוללות ההוראות הפנימיות של משרד הביטחון ועדות חריגים בתחום הדיוק והניידות, וכן ועדת

¹ ס"ח התשי"ט, עמ' 276; התשע"ז, עמ' 238.

- (1) בהגדרה "בן משפחה" של נכה, במקום פסקה (3) יבוא:
 "(3) הורה, ובכלל זה הורה חורג והורה מאמץ, שאין לו זולת הנכה יותר משני ילדים העומדים ברשות עצמם והכנסתו מכל מקור שהוא פחותה מהשכר הקובע";
- (2) במקום ההגדרה "נצרך" יבוא:
 "'נצרך' – נכה שאינו מסוגל להשתכר למחייתו בשל נכותו ואין סיכוי נראה לעין שיהיה אפשר לשקמו אי-פעם";
- (3) ההגדרות "אדם שאינו מסוגל להשתכר למחייתו" ו"הכנסה מספקת למחיית אדם" – יימחקו;
- (4) אחרי ההגדרה "השכר הקובע" יבוא:
 "'אגף שיקום נכים" או "האגף" – אגף שיקום נכים במשרד הביטחון;

ד ב ר י ה ס ב ר

"(3) הורה, ובכלל זה הורה חורג והורה מאמץ, שאין לו זולת הנכה יותר משני ילדים העומדים ברשות עצמם והוא אחד מאלה:

(א) אב נצרך שטרם מלאו לו חמישים שנה;

(ב) אב שמלאו לו חמישים שנה, ואין לו הכנסה מספקת למחייתו;

(ג) אם שאין לה הכנסה מספקת למחייתה";

במקום אמות המידה הקבועות בפסקאות (א) עד (ג) האמורות, מוצע לקבוע כי אמת מידה להכללתו של הורה בהגדרה של "בן משפחה" תהיה לפי גובה השכר הקובע. דהיינו כאשר הכנסתו של ההורה "מכל מקור שהוא פחותה מהשכר הקובע", לפיכך פסקאות המשנה האמורות מתייתרות ומוצע למחקן.

לפסקה (2)

ההגדרה "נצרך" בנוסחה כיום קובעת כי נצרך הוא "אדם שאינו מסוגל להשתכר למחייתו ואין לו הכנסה מספקת למחייתו". מוצע להחליף את ההגדרה האמורה ולהבהיר את נוסחה כך שנצרך יהיה "נכה שאינו מסוגל להשתכר למחייתו בשל נכותו ואין סיכוי נראה לעין שאפשר יהיה לשקמו אי-פעם".

לפסקה (3)

בעקבות שינוי אמות המידה בפסקה (3) להגדרה "בן משפחה" והחלפת ההגדרה "נצרך" כאמור לעיל, מתייתרות ההגדרות "אדם שאינו מסוגל להשתכר למחייתו" ו"הכנסה מספקת למחיית אדם" – ומוצע למחקן. וזה נוסח ההגדרות האמורות שמוצע כאמור למחקן:

"אדם שאינו מסוגל להשתכר למחייתו" –

(1) כשהוא "בן משפחה" – אדם שאינו מסוגל להשתכר למחייתו מחמת גילו או מחלתו או ליקויי הגופני או השכלי, וכן אדם שהוכר, לפי כללים שייקבעו בתקנות, כבלתי מסוגל להשתכר למחייתו;

פרקים שני ורשני המוצעים, ניתנות לפי צרכי היחיד רק לנכה שמתקיימות בו אמות המידה הקבועות באותו פרק, הוראות החוק והתנאים שקבע שר הביטחון.

חלק ניכר של ההטבות מכוח ההוראות הפנימיות ניתן בדרך של הגשת בקשה של הנכה לקבלת הטבה מסוימת וחלקן ניתן בלא צורך בהגשת בקשה. מוצע כי לקבלת הטבות מסוימות תוגש בקשה לקצין התגמולים שמונה על ידי שר הביטחון, שיהיה בעל הסמכות לאשר את הבקשה או לדחותה, ובהתאם לכך, ערעור על החלטתו יהיה בהתאם לקבוע בסעיף 33 לחוק. לעומת זאת, זכאויות נוספות רפואיות המחייבות הגשת בקשה יהיו בתחום הסמכות של הרופא המוסמך הראשי, הרופא המוסמך המרחבי או הרופא המוסמך המחוזי, לפי העניין, ועל כן בקשה לקבלתן תוגש אליהם.

כמו כן מוצע כי הזכאויות הנוספות יוצמדו למדר המחירים לצרכן, כך שהן יעודכנו בתחילת כל שנה לפי שיעור עליית המדר, אלא אם כן נקבעה בתקנות שיטת הצמדה אחרת לגבי זכאות נוספת מסוימת. אם המדר ירד, לא יופחתו סכומי הזכאויות הנוספות והן יישארו על כנן, כך שבמועד העדכון הבא, אם המדר יעלה, יעודכנו סכומי ההטבות ביחס למדר שהיה במועד העדכון בפועל האחרון.

עוד מוצע לעגן את ההטבה לקבלת טיפול פסיכוסוציאלי, את הזכאות לשיקום בלימודים ובתעסוקה ואת ההטבות השיקומיות הנוספות במסגרת פרק נפרד, הוא פרק שני המוצע.

כמו כן מוצע לעגן את מקור הסמכות לעבודתן של ועדות החריגים השונות, ובפרט הוועדה למתן זכויות לפנים משורת הדין (במסגרת פרק שביעיו המוצע).

לנוכח עיגון ההטבות בחוק, נדרשים גם תיקונים נלווים לסעיפים שונים בחוק הנכים, הכול כמפורט להלן.

סעיף 1 לפסקה (1)

פסקה (3) להגדרה "בן משפחה" שמוצע לתקנה קובעת, קובעת היום כי הורה של נכה הוא:

"גיל פרישה" – כמשמעותו בסעיף 3 לחוק גיל פרישה, התשס"ד-2004²;

"הכנסה מיגיעה אישית" – הכנסה מעבודה, ממשלח יד או מעסק עצמאי;

"זכאות נוספת" – סיוע הניתן לפי פרק שני, לנכה שמתקיימים בו אמות המידה

הקבועות באותו פרק, הוראות חוק זה והתנאים שקבע שר הביטחון;

"חוק משפחות חיילים שנספו במערכה" – חוק משפחות חיילים שנספו במערכה

(תגמולים ושיקום), התש"י-1950³;

"סיוע" – סיוע מלא או חלקי, הניתן בתשלום, במימון, בהחזר הוצאה שהוצאה

בפועל, במענק, במלווה (בחוק זה – סיוע כספי) או בדרך אחרת כפי שקבע

שר הביטחון;

"סיוע שיקומי" – סיוע הניתן לפי פרק שני לנכה שמתקיימים בו אמות המידה

הקבועות באותו פרק, הוראות חוק זה והתנאים שקבע שר הביטחון;

"עובד סוציאלי" – כהגדרתו בחוק העובדים הסוציאליים, התשנ"ו-1996⁴;

ביטול סעיף 3 2. סעיף 3 לחוק העיקרי – בטל.

ד ב ר י ה ס ב ר

אלה באופן אוטומטי ובמועד העדכון הבא יקווה התוספות משיעור עליית מדד השכר, זאת כדי למנוע מצב של כפל תשלומים.

הסדר זה הוחל גם על המשפחות השכולות וכן קיבל בשעתו את ברכתה של ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת. בהתאם להסדר האמור, פעל משרד הביטחון לעדכון התגמולים, ערך את הצווים כנדרש והביאם לאישור ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת, לאחר הליך התייעצות עם שר האוצר.

המצב הקיים מעורר כמה קשיים כמפורט להלן:

ראשית, מדובר במדד שבשל אופיו ומהותו, הוא מתפרסם על ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה באיחור של כחצי שנה, וכך נוצר עיכוב רב בעדכון התגמולים לזכאים.

שנית, ההסדר הקיים מביא להליך עדכון ארוך ומסורבל שמביא לעיכובים נוספים בעדכון התגמולים. כך, לאחר פרסום מדד השכר נדרש משרד הביטחון לבחון אם נדרשים קיזוזים בגין ירידות מדד השכר בעבר או תשלום תוספות שכר ותוספות יוקר; בהמשך "לתרגם" את שיעור עליית מדד השכר לאחוז מהתגמולים והתשלומים השונים המשולמים לזכאים, לערוך צווים ותיקונים לתקנות שמכוח חוק הנכים, ולהביאם לפני שר האוצר, במסגרת חובת ההתייעצות, ולאישור ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת. רק לאחר הליך זה ופרסום הצווים והתקנות ברשומות, מקבלים הזכאים את התגמולים בשיעורם המעודכן, לרבות הפרשים רטרואקטיביים.

אשר על כן, מוצע לבטל את סעיף 3 לחוק הנכים ולקבוע תחתיו הסדר חדש, במסגרת סעיף 17 המוצע, הן לעניין סוג המדד שאליו יוצמדו התגמולים והן לעניין הליך העדכון.

(2) כשהוא "נכה" – אדם שאינו מסוגל להשתכר למחייתו בגלל מום גופני או שכלי ואין סיכוי נראה לעין שאפשר יהיה לשקמו אי פעם;

"הכנסה מספקת למחיית אדם" – הכנסה שהוכרה כמספקת למחייתו של אדם והתלויים בו, לפי כללים שייקבעו בתקנות;

כמו כן מוצע להוסיף הגדרות נוספות הנדרשות לאור התיקון המוצע.

סעיפים מוצע לבטל את ההסדר הקיים היום בסעיף 3 ו-12 לחוק הנכים לעדכון התגמולים ולקבוע תחתיו הסדר חדש לעניין אופן עדכון התגמולים, במסגרת סעיף 17 המוצע. וזה נוסח סעיף 3 לחוק שמוצע כאמור לבטל:

"סמכות להעלות שיעורים"

3. שר הביטחון רשאי בצו, בהתייעצות עם שר האוצר ובאישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת, להעלות את שיעור השכר הקובע, את שיעור הדרגה הקובעת ואת שיעורי התגמולים המשתלמים על פי חוק זה."

בשנת 1986, על רקע שיעורי האינפלציה הגבוהים בשנים הקודמות, נקבע הסדר בין משרד הביטחון, משרד האוצר והארגון היציג של הנכים, שלפיו התגמולים יוצמדו למדד השכר בסקטור הציבורי-קהילתי (להלן – מדד השכר) ויעודכנו בהתאם לעליית מדד זה פעמיים בשנה (בחודשים אפריל ואוקטובר). עוד נקבע בהסדר האמור כי התגמולים יעודכנו רק במקרה של עלייה במדד השכר, ואילו במקרה של ירידה תובא זו בחשבון במועד העדכון הבא. כמו כן נקבע כי אם יוחלט על מתן תוספות שכר או תוספות יוקר לעובדי הסקטור הציבורי-קהילתי בתקופות שבין מועדי העדכון, הרי שגם הזכאים לפי חוקי השיקום יקבלו תוספות

² ס"ח התשס"ד, עמ' 46.

³ ס"ח התש"י, עמ' 162.

⁴ ס"ח התשנ"ו, עמ' 152.

3. בסעיף 74 לחוק העיקרי, בסופו יבוא "ולא יקבל זכאות נוספת לפי פרק שני או סיוע תיקון סעיף 74 שיקומי לפי פרק שני".
4. אחרי סעיף 5 לחוק העיקרי יבוא:
 "תוספת לנכה בעל 5א. נכה בעל דרגת נכות מיוחדת שנקבעה לפי כללים שפורטו בדרגת נכות מיוחדת בתקנות, תשולם לו, כל עוד הוא בעל דרגת נכות כאמור תוספת של 40% לתגמולו."
5. בסעיף 6 לחוק העיקרי –
 (1) בסעיף קטן (א), במקום "לפי סעיף 5" יבוא "לפי סעיפים 5 ו-5א";
 (2) בסעיף קטן (ג), בהגדרה "תגמול מחוסר פרנסה", אחרי פסקה (3) יבוא:
 "(4) לנכה בעל דרגת נכות מיוחדת לפי סעיף 5א – 188.3% מהדרגה הקובעת, ואם יש לנכה ילד – 209% מהדרגה הקובעת";
6. בסעיף 7 לחוק העיקרי –
 (1) בסעיף קטן (א), במקום "בסעיפים 5 ו-6" יבוא "בסעיפים 5 עד 6";

ד ב ר י ה ס ב ר

"(ד) נכה בעל דרגת נכות מיוחדת שנקבעה לפי כללים שפורטו בתקנות, תשולם לו, כל עוד הוא בעל דרגת נכות כאמור תוספת של 40% לתגמולו". ואולם מאחר שסעיף 7 לחוק עוסק בתגמול ספציפי – "תגמול נצרך",

מוצע להעביר את ההסדר הנוגע לנכים בעלי דרגת נכות מיוחדת לסעיף 5א המוצע ולמחוק את סעיף 7(ד) האמור.

כמו כן ולאור התיקון האמור, מוצע להתאים את נוסחם של סעיף 7(א1) (5) לחוק (סעיף 6) (2) להצעת החוק, של סעיף 7א לחוק (סעיף 7 להצעת החוק) ושל סעיף 7ג לחוק (סעיף 9 להצעת החוק).

סעיף 5 סעיף 6 לחוק הנכים קובע את התנאים לתשלום תגמול מחוסר פרנסה ואת שיעורו. בהוראות הפנימיות של האגף נקבע שיעור תגמול מחוסר פרנסה גבוה יותר לנכים בעלי דרגת נכות מיוחדת (+100%). מוצע כעת לעגן שיעור זה בחוק הנכים.

סעיף 6 לפסקה (3) סעיף 7 לחוק הנכים קובע את תנאי הזכאות לתגמול נצרך, שהוא תגמול קיום הניתן לנכה שדרגת נכותו אינה פחותה מ-50% ואשר לא מסוגל לעבוד למחייתו בשל נכותו ואין לו הכנסה כדי מחייה. לצד זה נקבע במסגרת ההוראות הפנימיות של האגף תגמול מיוחד (להלן – תנ"מ) הניתן לנכים שדרגת נכותם אינה מגיעה כדי 50% אך הם עומדים בשאר התנאים לקבלת תגמול נצרך.

בעקבות החלטת הממשלה מספר 4135 מיום ד' באב התשס"ה (9 באוגוסט 2005) צומצם התנ"מ רק לנכים כאמור שדרגת נכותם אינה פחותה מ-20% בשל פגימה נפשית או פגימת ראש.

לעניין סוג המדד – מוצע לקבוע כי התגמולים יוצמדו למדד המחיריים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה מדי חודש (להלן – המדד). ויעודכנו אחת לשנה, בחודש ינואר, בהתאם לשיעור עליית המדד לעומת המדד בחודש ינואר בשנה הקודמת. אם המדד לא יעלה הרי שגובה התגמולים יישאר על כנו ובמועד העדכון הבא שבו המדד יעלה, יעודכנו התגמולים בהתאם לשיעור עליית המדד החדש לעומת המדד האחרון שלגביו בוצע עדכון בפועל.

לעניין הליך העדכון – מוצע שעדכון התגמולים ייעשה באופן אוטומטי ובלא הליך של חקיקת משנה כנדרש כיום. למען השקיפות מוצע כי סכומי התגמולים המעודכנים יפורסמו ברשומות ובאתר האינטרנט של אגף שיקום נכים במשרד הביטחון (להלן – אגף השיקום או האגף).

סעיף 3 סעיף 74 לחוק הנכים קובע כי נכה הזכאי למענק חד-פעמי (נכה שדרגת נכותו אינה פחותה מ-10% ואינה עולה על 19% ושהגיש תביעתו לאחר יום ט' בטבת התשנ"ו (1 בינואר 1996)), לא ישולם לו כל תגמול אחר לפי החוק. בהתאם לכלל זה, ולאור עיגון ההטבות המוצע כעת, מוצע לתקן את הסעיף ולקבוע כי נכה כאמור לא יהיה זכאי גם לכל זכאות נוספת או לסיוע שיקומי לפי חוק הנכים.

סעיף 4 מוצע להוסיף לחוק הנכים את סעיף 5א המוצע שעניינו תוספת לנכה בעל דרגת נכות מיוחדת ולקבוע בו כי לנכה בעל דרגת נכות מיוחדת שנקבעה לפי כללים שפורטו בתקנות, תשולם, כל עוד הוא בעל דרגת נכות כאמור, תוספת של 40% לתגמולו. כיום הסדר זה מעוגן במסגרת סעיף 7(ד) לחוק הקובע כך:

(2) בסעיף קטן (א1)5), במקום הרישה עד המילים "כללים שפורטו בתקנות" יבוא "לנכה בעל דרגת נכות מיוחדת לפי סעיף 5א5";

(3) אחרי סעיף קטן (א1) יבוא:

"(א2) נכה שדרגת נכותו מ־20% עד 49% והוא נצרך, ישולמו לו, במקום התגמולים האמורים בסעיפים 5 ו־6 –

(1) אם הוא רווק, אלמן או גרוש ואין לו ילד – 142% מסך כל המשכורת המשתלמת לעובד המדינה שדרגת משכורתו היא 22 של הדירוג המינהלי (בסעיף קטן זה – הדרגה הקובעת);

(2) אם הוא נשוי ואין לו ילד – 152.5% מהדרגה הקובעת;

(3) אם יש לו ילד – 184.1% מהדרגה הקובעת";

(4) בסעיף קטן (ב), אחרי "סעיף קטן (א)" יבוא "או (א2)", במקום "מכל מקור שהוא חוץ מתגמולים לפי חוק זה" יבוא "מיגיעה אישית, מדמי שכירות בעבור השכרת נכס שבבעלותו או בבעלות בן זוגו או מרווח הון" ובמקום "הסכום שנקבע כהכנסתו כדי מחייה" יבוא "השכר הקובע; לענין זה, "דמי שכירות בעבור השכרת נכס" – למעט דמי שכירות בעבור נכס אחד המיועד למגורים הנמצא בבעלות הנכה, אם הנכה שוכר נכס אחר למגוריו";

(5) במקום סעיפים קטנים (ג) ו־(ד) יבוא:

"(ג) (1) בסעיף קטן זה, "קצבה" – קצבה או תשלום כיוצא בזה שמקבל הנכה לפי חוק אחר או לפי הסכם או הסדר כלשהו, למעט –

(א) הכנסה לפי סעיף קטן (ב);

(ב) קצבת זקנה המשתלמת לפי חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995⁵ (בחוק זה – חוק הביטוח הלאומי);

(ג) קצבת שירותים מיוחדים המשתלמת לפי סעיפים 206 ו־206א לחוק הביטוח הלאומי;

ד ב ר י ה ס ב ר

לפסקה (5)

סעיף 7(ג) לחוק קובע כיום כדלקמן:

"(ג) על אף האמור בסעיף קטן (א), נכה שדרגת נכותו אינה פחותה מ־50% ושאינו מסוגל להשתכר למחיתו, והוא זכאי לקצבה או תשלום כיוצא בזה לפי חוק אחר או לפי הסכם או הסדר כל שהוא (להלן – הקצבה), אף אם הקצבה עולה על הסכום שנקבע כהכנסה כדי מחיה, ישולם לו התגמול לפי סעיפים קטנים (א) ו־(א1) בניכוי סכום הקצבה ובלבד שלא יפחת מהתגמול לפי סעיף 5."

מוצע להחליף את הסעיף האמור ולתקן את מבחן ההכנסות לקבלת תגמול נצרך הקובע בו כיום, שלפיו על קצין התגמולים לנכות מתגמול הנצרך קצבאות המשולמות לנכה ממקור אחר. מאחר שבמהלך השנים הוחלט שלא לנכות קצבאות מסוימות מהתגמול, כמו קצבת זקנה, מוצע לעגן בחוק את האופן שלפיו פועל אגף שיקום נכים: לערוך שינויים בהגדרת המונח "נצרך" שבסעיף 7(2) לחוק הנכים, לשנות את אופן הפעלת מבחן ההכנסות הקובע בסעיף 7(ג)1)

מוצע לעגן את התג"מ בחוק הנכים, במסגרת סעיף 7 לחוק, ולקבוע בו, בסעיף קטן (א2) המוצע, כי הוא יינתן לנכים שדרגת נכותם 20% עד 49% תוך החלת שאר התנאים הקבועים לגבי תגמול נצרך, בשינויים המחויבים.

לפסקה (4)

סעיף 7(ב) לחוק הנכים קובע כי "נכה הזכאי לתגמולים לפי סעיף קטן (א) ויש לו הכנסה מכל מקור שהוא חוץ מתגמולים לפי חוק זה, ינוכה מתגמוליו חלק מהכנסתו העולה על מחצית הסכום שנקבע כהכנסתו כדי מחיה". בפועל כיום לא מובאות בחשבון כלל ההכנסות לצורך חישוב הניכוי הנדרש. מוצע כעת לעגן בחוק את החישוב כפי שנעשה בפועל ולקבוע כי ההכנסות שיובאו בחשבון יהיו אלה בלבד: הכנסה "מיגיעה אישית, מדמי שכירות בעבור השכרת נכס שבבעלותו או בבעלות בן זוגו או מרווח הון". כמו כן מוצע, כי הניכוי מהתגמול יהיה של הסכום מתוך ההכנסה העולה על "מחצית גובה השכר הקובע", לאור השינוי בהגדרות המוצע בסעיף 7(3) להצעת החוק.

⁵ ס"ח התשנ"ה, עמ' 210.

- (ד) גמלת ניידות המשתלמת בהתאם להסכם בדבר גמלת ניידות לפי סעיף 9 לחוק הביטוח הלאומי, ובלבד שהנכה אינו זכאי לרכב לפי סעיפים 9כב או 9לה לחוק זה, לפי העניין;
- (ה) התוספת לקצבת שאירים בעבור ילדי הנכה המשתלמת לפי סעיף 252(ב) או (ג) לחוק הביטוח הלאומי;
- (ו) קצבת ילדים המשתלמת לפי פרק ד' לחוק הביטוח הלאומי;
- (ז) גמלת סיעוד המשתלמת לפי פרק י' לחוק הביטוח הלאומי;
- (ח) תשלום לפי חוק המזונות (הבטחת תשלום), התשל"ב-1972⁶;
- (ט) תשלום על פי חוק משפחות חיילים שנספו במערכה;
- (י) תשלומים תקופתיים המתקבלים כפיצוי על נזקי בריאות שנגרמו מחמת רדיפות הנאצים או מחמת המלחמה בנאצים;
- (יא) קצבה לפי חוק לפיצוי נפגעי גזות, התשנ"ד-1994⁷;
- (יב) תגמולי ביטוח סיעודי לפי הסדר ביטוח שנעשה לפי חוק זה;
- (יג) תגמולי ביטוח סיעודי לפי הסדר שנעשה מכוח חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981⁸;
- (יד) הכנסה מיגיעה אישית של בת הזוג של הנכה או תשלום לכת הזוג כאמור בפסקאות משנה (ב) עד (ג).

(2) נכה הזכאי לתגמול לפי סעיף קטן (א) או (2א) ומקבל קצבה, ישולם לו התגמול לפי סעיפים קטנים (א) עד (2א), לפי העניין, בניכוי סכום הקצבה, ובלבד שהתגמול האמור לא יפחת מהתגמול לפי סעיף 5 או 5א, לפי העניין.

(ג) הוראות סעיפים קטנים (א) עד (2א) לא יחולו על נכה שביום שהגיש בקשה לתגמול לפי אותם סעיפים הגיע כבר לגיל פרישה; ואולם נכה שקיבל תגמול לפי סעיף קטן (2א) ולאחר שהגיע לגיל פרישה עלתה דרגת נכותו ל-50% או יותר, רשאי קצין תגמולים לאשר לו תגמול לפי סעיף קטן (א) או (1א), לפי העניין.

7. בסעיף 7א(א) לחוק העיקרי, אחרי "ואינו זכאי לתגמולים" יבוא "לפי סעיף 5א או" תיקון סעיף 7א והמילים "כמשמעותו בחוק גיל פרישה, התשס"ד-2004 (בסעיף זה – גיל הפרישה)" – יימחקו.

8. בסעיף 7ב לחוק העיקרי, האמור בו יסומן "א)" ואחריו יבוא: תיקון סעיף 7ב

ד ב ר י ה ס ב ר

תג"מ מכוח הוראת אגף השיקום כפי שעוגנה בסעיף 7(2א) המוצע, ולאחר הגיעו לגיל פרישה עלתה דרגת נכותו ל-50% או יותר, יוכל להגיש בקשה לקבלת תגמול נצרך.

כמו כן מוצע למחוק את סעיף 7(ד) לחוק, כמפורט בדברי ההסבר לסעיף 4 להצעת החוק.

סעיף 8 סעיף 7ב לחוק הנכים קובע כי לנכה שדרגת נכותו אינה פחותה מ-40% ישולם, נוסף על תגמולו, סכום חודשי למימון צרכים מיוחדים הנובעים מנכותו ומסמיך את שר הביטחון לקבוע בתקנות את

רישה ו-2) המוצע וכן לעגן את סוגי הקצבאות שלא מנוכות מתגמול הנצרך, כמפורט בפסקאות משנה (א) עד (יד) של סעיף 7(ג) (1) המוצע.

לצד זאת, מוצע לקבוע בסעיף 7(ג) המוצע כי תגמול נצרך לא ישולם לנכה, שביום הגשת בקשתו לתגמול זה, הגיע לגיל פרישה. זאת, מהטעם שמדובר בתגמול המשמש תחליף שכר עבודה, ובהתאם לפסק הדין של בית המשפט המחוזי בתל אביב בע"א (ת"א) 2842/07 חיים טופו נ' קצין התגמולים (מיום 1.4.2009) (פורסם בנבו). כחריג לכלל זה מוצע, בסיפה של סעיף 7(ג) המוצע לקבוע כי נכה שקיבל

⁶ ס"ח התשל"ב, עמ' 87.

⁷ ס"ח התשנ"ד, עמ' 277.

⁸ ס"ח התשמ"א, עמ' 208.

- "(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), רשאי שר הביטחון לקבוע מקרים מיוחדים שבהם יקבל נכה את התוספת האמורה באותו סעיף קטן, אף אם דרגת נכותו פחותה מ-40%".
9. בסעיף 7ג(א) לחוק העיקרי, במקום "שדרגת נכותו היא 100% מיוחדת שנקבעה על פי כללים שפורטו בתקנות" יבוא "שהוא בעל דרגת נכות מיוחדת לפי סעיף 7א5".
10. בסעיף 7ד לחוק העיקרי –
- (1) במקום "שנתקיימו בו הוראות סעיף 7ג ואשר פרש כליל מעבודתו או ממשלח ידו" יבוא "שדרגת נכותו היא 35% ומעלה או שדרגת נכותו היא 20% ומעלה בשל פגימת ראש או פגימה נפשית, ואשר פרש כליל מעבודתו או ממשלח ידו לפני הגיעו לגיל פרישה";
- (2) בסופו יבוא "לעניין סעיף זה, יראו נכה שעובד וששכרו לא עולה על מחצית השכר הקובע, כמי שפרש כליל מעבודתו או ממשלח ידו".
11. בסעיף 7ה(א) לחוק העיקרי, במקום "לפי סעיף 7(א) עד (ג)" יבוא "לפי סעיף 7(א) עד (ג)11".
12. אחרי סעיף 7ה לחוק העיקרי יבוא:
17. (א) תגמולים לפי חוק זה יהיו צמודים למדד ועודכנו ב-1 בינואר בכל שנה (בסעיף זה – יום העדכון), בהתאם לשיעור עליית המדד החדש לעומת המדד הבסיסי; ירד המדד החדש לעומת המדד הבסיסי, לא יעודכנו סכומי התגמולים, וביום העדכון הבא שבו חלה עלייה של המדד החדש לעומת המדד הבסיסי האמור, יעודכנו סכומי התגמולים בהתאם לשיעור עליית המדד החדש לעומת המדד הבסיסי האמור; לעניין זה – "המדד" – מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה;
- "המדד הבסיסי" – המדד שפורסם לאחרונה לפני יום העדכון הקודם;
- "המדד החדש" – המדד שפורסם לאחרונה לפני יום העדכון.
- (ב) הודעה על סכומי התגמולים המעודכנים תפורסם ברשומות ובאתר האינטרנט של אגף שיקום נכים".
13. בסעיף 9 לחוק העיקרי, אחרי "הוא נצרך" יבוא "ואין לו הכנסה מכל מקור שהוא העולה על השכר הקובע".

ד ב ר י ה ס ב ר

האפשרות לשלם תוספת זו גם לנכים שדרגת נכותם 35% לפחות וכן לנכים שדרגת נכותם 20% לפחות בשל פגימה נפשית או פגימת ראש. מוצע לעגן הוראה זו בחוק. כמו כן מוצע לקבוע כי הזכאות תינתן גם לנכה שהוסיף לעבוד ובלבד ששכרו לא יעלה על מחצית השכר הקובע.

סעיף 13 סעיף 9 לחוק הנכים קובע סייג להכרה כנכה במקרה שהתנהגות רעה חמורה מצדו גרמה לנכותו. עם זאת, הסעיף מקנה שיקול דעת לקצין התגמולים להעניק טובות הנאה לנכה כאמור שהוא נצרך לאור שינוי הגדרת הנצרך והתיקון המוצע למבחן ההכנסות, מוצע להתאים את נוסחו של סעיף 9 לחוק להגדרה החדשה ולתקן בהתאמה את נוסח הסעיף.

התוספת למימון הצרכים המיוחדים (המכונה גם "עזרת הזולת").

בתקנות שהותקנו מכוח סעיף זה נקבעה זכאות מכוח הסעיף, לגבי מקרים מיוחדים, גם לנכים שדרגת נכותם אינה מגיעה ל-40%. מוצע כעת לתקן את סעיף 7ב לחוק ולקבוע במפורש את סמכות שר הביטחון לקבוע בתקנות כי במקרים מיוחדים התוספת תינתן גם לנכים שדרגת נכותם פחותה מ-40%.

סעיף 10 סעיף 7ד לחוק הנכים מסמיך את קצין התגמולים לשלם תוספת פרישה מוקדמת לנכה שדרגת נכותו 50% לפחות, שעקב נכותו פרש פרישה מוקדמת ממקום עבודתו. בהוראות הפנימיות של האגף הורחבה

"פרק שני: זכאויות נוספות"**סימן א': כללי**

<p>זכאויות נוספות והיקפן</p> <p>9א. (א) בפרק זה –</p> <p>"אשפוז ממושך" – אשפוז רצוף לתקופה העולה על שישה חודשים, עקב הנכות;</p> <p>"דרגת נכות כוללת" – דרגת הנכות, ובנכות כתוצאה מהחמרת מחלה – דרגת הנכות שהיתה נקבעת אילו אירעה המחלה כולה בתקופת השירות ועקב השירות;</p> <p>"האזור" – יהודה והשומרון;</p> <p>"נכה" – נכה המקבל תגמול חודשי;</p> <p>"נכה בעל דרגת נכות מיוחדת" – נכה בעל דרגת נכות מיוחדת לפי סעיף 5א;</p> <p>"רופא מוסמך ראשי", "רופא מוסמך מרחבי" ו"רופא מוסמך מחוזי" – כמשמעותם לפי סעיף 43.</p> <p>(ב) שר הביטחון יקבע תנאים למתן זכאות נוספת לפי חוק זה, לרבות לעניין הוכחת התנאים לנתינתה, וכן את היקפה, שיעורה, דרך הגשת הבקשה לקבלתה ואופן נתינתה, ואם קבע כי הזכאות הנוספת תינתן בדרך של מתן סיוע כספי – אם תשולם בסכום חריפעי או בשיעורים; בתקנות כאמור רשאי שר הביטחון לקבוע תנאים, שיעורים והיקפי סיוע שונים, בין השאר, לפי דרגת הנכות, סוג הנכות, מצבו הרפואי של הנכה עקב נכותו ומצבו הכלכלי, האישי והמשפחתי.</p>	<p>9א. (א) בפרק זה –</p> <p>"אשפוז ממושך" – אשפוז רצוף לתקופה העולה על שישה חודשים, עקב הנכות;</p> <p>"דרגת נכות כוללת" – דרגת הנכות, ובנכות כתוצאה מהחמרת מחלה – דרגת הנכות שהיתה נקבעת אילו אירעה המחלה כולה בתקופת השירות ועקב השירות;</p> <p>"האזור" – יהודה והשומרון;</p> <p>"נכה" – נכה המקבל תגמול חודשי;</p> <p>"נכה בעל דרגת נכות מיוחדת" – נכה בעל דרגת נכות מיוחדת לפי סעיף 5א;</p> <p>"רופא מוסמך ראשי", "רופא מוסמך מרחבי" ו"רופא מוסמך מחוזי" – כמשמעותם לפי סעיף 43.</p> <p>(ב) שר הביטחון יקבע תנאים למתן זכאות נוספת לפי חוק זה, לרבות לעניין הוכחת התנאים לנתינתה, וכן את היקפה, שיעורה, דרך הגשת הבקשה לקבלתה ואופן נתינתה, ואם קבע כי הזכאות הנוספת תינתן בדרך של מתן סיוע כספי – אם תשולם בסכום חריפעי או בשיעורים; בתקנות כאמור רשאי שר הביטחון לקבוע תנאים, שיעורים והיקפי סיוע שונים, בין השאר, לפי דרגת הנכות, סוג הנכות, מצבו הרפואי של הנכה עקב נכותו ומצבו הכלכלי, האישי והמשפחתי.</p>
---	--

ד ב ר י ה ס ב ר

העיקריות לנתינתה, הכול כאמור בהוראה הפנימית הקובעת אותה. ככלל, שיעורי הזכאויות הנוספות וסכומן קבועים אף הם לצד כל זכאות נוספת, זאת למעט אותן זכאויות נוספות שמוצעת דרך אחרת לקביעתן.

לסעיף 9א המוצע

מוצע כי שר הביטחון יקבע בתקנות תנאים למתן הזכאויות הנוספות לרבות תנאים לעניין הוכחת הזכאות לקבלתן, וכן את היקפן, שיעורן, דרכי הגשת הבקשה לקבלתן ואופן נתינת הזכאות הנוספת, דרכי ההוכחה לעמידת המבקש באמות המידה הקבועות בחוק הנכים ואם קבע השר בתקנות כי הזכאות הנוספת תינתן בדרך של מתן סיוע כספי – אם תשולם בסכום חריפעי או בשיעורים (סעיף קטן (ב)). עוד מוצע לקבוע כי בתקנות כאמור יהיה רשאי שר הביטחון לקבוע תנאים, שיעורים והיקפי סיוע שונים, בין השאר, לפי דרגת הנכות, סוג הנכות, מצבו הרפואי של הנכה עקב נכותו ומצבו הכלכלי, האישי והמשפחתי (סעיף קטן (ב)). וכן לקבוע בתקנות זכאויות נוספות, שעל אף שאושרו לנכה, ישולמו או יינתנו לאדם אחר (סעיף קטן (ד)).

סעיף 14 במסגרת סעיף זה מוצע לעגן בפרק חדש שעניינו "זכאויות נוספות" (פרק שני) שורה ארוכה של הטבות הניתנות כיום מכוח ההוראות הפנימיות של אגף השיקום. הזכאויות המעוגנות בפרק זה הן אלה הניתנות בדרך כספית (בצורת תשלום, מימון, החזר הוצאה שהוצאה בפועל, מענק או מילווה) או בדרך אחרת כגון מתן הטיפול ישירות.

כמו כן מוצע גם להוסיף את פרק שני שבמסגרתו יעוגנו הטבות שעניינן סיוע שיקומי וטיפול פסיכוסוציאלי.

לעניין זה מוצע כאמור לעיל (ר' דברי ההסבר לסעיף 1 להצעת החוק) להוסיף בסעיף 1 לחוק הגדרות למונחים "זכאות נוספת", "סיוע" ו"סיוע שיקומי", וזאת כדי לאבחן את הזכאויות הנוספות והסיוע השיקומי משאר התשלומים הניתנים לנכים לפי חוק הנכים.

לפרק שני המוצע

מוצע לקבוע במסגרת פרק שני המוצע, לצד כל זכאות נוספת את מבחני הזכאות לפי דרגת הנכות וסוג הנכות, את מהות ההטבה והיקפה ואת אמות המידה

(ג) (1) הזכאויות הנוספות הניתנות בדרך של סיוע כספי לפי פרק זה, יעודכנו ב־1 בינואר בכל שנה (בסעיף זה – יום העדכון). בהתאם לשיעור עליית המדד החדש לעומת המדד הבסיסי; ירד המדד החדש לעומת המדד הבסיסי, לא יעודכנו סכומי הזכאויות הנוספות, וביום העדכון הבא שבו חלה עלייה של המדד החדש לעומת המדד הבסיסי האמור, יעודכנו סכומי הזכאויות הנוספות בהתאם לשיעור עליית המדד החדש לעומת המדד הבסיסי האמור; לעניין זה, "המדד", "המדד הבסיסי" ו"המדד החדש" – כהגדרתם בסעיף 17.

(2) על אף האמור בפסקה (1), רשאי שר הביטחון, באישור ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת, לקבוע דרך עדכון אחרת לגבי זכאות נוספת מסוימת.

(3) סכומי הזכאויות הנוספות שעודכנו כאמור בסעיף קטן זה, יעוגלו כלפי מעלה לשקל החדש השלם הקרוב.

(4) הודעה על סכומי הזכאויות הנוספות המעודכנים תפורסם ברשומות ובאתר האינטרנט של האגף.

(ד) זכאות נוספת לפי פרק זה תשולם או תינתן רק לנכה שאושרה לו אותה הזכאות לפי הוראות פרק זה, לאחר שנמצא כי התקיימו לגביו כל התנאים שנקבעו לפי חוק זה; שר הביטחון רשאי לקבוע כי זכאויות נוספות מסוימות שאושרו לנכה, ישולמו או יינתנו לאדם אחר.

(ה) (1) שר הביטחון רשאי לקבוע לגבי מי שאינו תושב ישראל –

(א) כי זכאויות נוספות מסוימות לא יינתנו לו, אף אם התקיימו לגביו כל שאר התנאים לקבלת הזכאות הנוספת;

ד ב ר י ה ס ב ר

הבא, אם המדד יעלה, יעודכנו סכומי ההטבות ביחס למדד שהיה במועד העדכון בפועל האחרון (סעיף קטן (ג)(1)). עם זאת מוצע כי שר הביטחון, באישור ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת, יהיה רשאי לקבוע לגבי זכאות נוספת מסוימת דרך עדכון אחרת (סעיף קטן (ג)(2)).

בנוסף מוצע לקבוע כי סכום זכאות נוספת שעודכן כאמור יעוגל כלפי מעלה לשקל החדש הקרוב, וכן כי סכומי הזכאויות הנוספות המעודכנות יפורסמו ברשומות ובאתר האינטרנט של אגף שיקום נכים (סעיף קטן (ג)(3) ר(4)).

מוצע להגדיר את המונח "תושב ישראל", כמי שחי בישראל או באזור יהודה והשומרון 183 ימים במהלך השנה האחרונה שבה התמלאו התנאים המזכים את הנכה בהטבה (סעיף קטן (ה)(2)).

כמו כן מוצע להסמיך את שר הביטחון לקבוע בתקנות האמורות אם זכאות נוספת תינתן לנכה שאינו תושב ישראל (סעיף קטן (ה)) ואם וכיצד יינתנו זכאויות נוספות לנכה שהוא גם זכאי לפי חוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום). התש"ו-1950 (להלן – חוק המשפחות) (סעיף קטן (ו)).

עוד מוצע כי זכאות נוספת לפי פרק זה תשולם או תינתן רק לנכה שאושרה לו אותה הזכאות לפי הוראות פרק שניו המוצע, לאחר שנמצא כי התקיימו לגביו כל התנאים שנקבעו לפי החוק (סעיף קטן (ד)).

כמו כן מוצע לקבוע בסעיף קטן (ג) כי הזכאויות הנוספות יוצמדו למדד המחירים לצרכן כך שהן יעודכנו בתחילת כל שנה לפי שיעור עליית המדד, אלא אם כן תיקבע בתקנות שיטת הצמדה אחרת לגבי זכאות נוספת מסוימת. אם המדד יירד, לא יופחתו סכומי הזכאויות הנוספות והם ייוותרו על כנם, כך שבמועד העדכון

(ב) כי זכאויות נוספות מסוימות יינתנו לו בתנאים שקבע.

(2) בסעיף קטן זה, "תושב ישראל" – מי שהתגורר בישראל או באזור 183 ימים לפחות, ב־12 החודשים שקדמו למועד שבו התמלאו התנאים לקבלת הזכאות הנוספת המבוקשת על ידו.

(ו) שר הביטחון רשאי לקבוע אם תינתן לנכה זכאות נוספת לפי חוק זה, ובאלו תנאים, במקרה שבו הנכה זכאי לפי חוק משפחות חיילים שנספו במערכה לאותה זכאות נוספת או לזכאות נוספת הדומה לה בעיקרה.

(ז) (1) התובע זכאות נוספת לפי סימנים ב' עד ה' לפרק זה, למעט זכאות נוספת המנויה בתוספת השנייה, יגיש בקשה לקצין תגמולים.

(2) התובע זכאות נוספת לפי סימן ו' לפרק זה, למעט זכאות נוספת המנויה בתוספת השנייה, יגיש בקשה לרופא המוסמך הראשי, לרופא המוסמך המרחבי או לרופא המוסמך המחוזי, לפי העניין.

סימן ב': זכאות נוספת לדיוור

סיוע לדיוור 99. (א) בסימן זה –

"דירה" – בהגדרתה בחוק הלוואות לדיוור;

"חוק הלוואות לדיוור" – חוק הלוואות לדיוור, התשנ"ב–1992;

"מחוסר דיוור" – נכה הזכאי לקבלת הלוואה לדיוור לפי חוק הלוואות לדיוור, שאין לו דירה ושלא היתה בבעלותו, המלאה או החלקית, דירה.

(ב) נכה יקבל אחת או יותר מן הזכאויות הנוספות לדיוור המפורטות בסעיפים 99 עד 97, בכפוף להוראות לפי סעיף 99 ולהוראות סימן זה.

ד ב ר י ה ס ב ר

(להלן – חוק הלוואות לדיוור): "חדר או מערכת חדרים המשמשים או שנועדו לשמש יחידה שלמה ונפרדת למגורים".

להגדרה "מחוסר דיוור" – בסימן ב' המוצע כמה סעיפים העוסקים במתן סיוע לנכה שהוא מחוסר דיוור (סעיף 99(ב)(1)(א) ו-99(א)(2) שעניינו מתן סיוע בתשלום שכר דירה, סעיף 97 שעניינו סיוע לרכישת דירה ראשונה, סעיף 97 שעניינו סיוע בשיכונו של נכה מחוסר דיוור וסעיף 97 שעניינו מענק דיוור לנכה בעל דרגת נכות מיוחדת). מוצע על כן לקבוע קריטריונים לבחינת הקביעה מיהו מחוסר דיוור בדרך של קביעת הגדרה של מחוסר דיוור, שהוא נכה הזכאי לקבלת הלוואה לדיוור לפי חוק הלוואות לדיוור, שאין לו דירה ושלא היתה בבעלותו, המלאה או החלקית, דירה.

בסעיף קטן (ז) מוצע לקבוע כי מי שתובע זכאות נוספת לפי סימנים ב' עד ה' לפרק שני המוצע, יגיש בקשה לקצין התגמולים שמונה על ידי שר הביטחון, שיהיה בעל הסמכות לאשר את הבקשה או לדחותה. כן מוצע לקבוע כי מי שתובע זכאות נוספת לפי סימן ו' לפרק האמור יגיש בקשה לרופא המוסמך הראשי, לרופא המוסמך המרחבי או לרופא המוסמך המחוזי, לפי העניין. זאת, למעט זכאויות נוספות המפורטות בתוספת השנייה לחוק הנכים הניתנות לנכים העומדים באמות המידה לקבלתן בלא צורך בהגשת בקשה.

לסעיף 99 המוצע

להגדרה "דירה" – מוצע להגדיר לעניין סימן ב' המוצע, "דירה" בהגדרתה בחוק הלוואות לדיוור, התשנ"ב–1992

⁹ ס"ח התשנ"ב, עמ' 246.

ג.9. (א) בסעיף זה ובסעיף 79, "נכה" – לרבות מי שטרם נקבעה לו דרגת נכות, ובלבד שלקצין תגמולים יש יסוד סביר להניח כי יוכר כנכה לפי חוק זה והרופא המוסמך המרחבי קבע כי דרגת הנכות שצפוי שתיקבע לו, לא תפחת מ-50%.

(ב) (1) סיוע במענק לצורך תשלום שכר דירה, יינתן לנכה שדרגת נכותו אינה פחותה מ-50% ושאינו מקבל תגמול לפי סעיף 7(א), ובלבד שמתקיים לגביו אחד מאלה:

(א) הוא מחוסר דיור;

(ב) יש בבעלותו דירה שאינה מתאימה למגבלות נכותו;

(ג) הוא מחליף את הדירה שבבעלותו בדירה אחרת;

(ד) יש בבעלותו דירה שאינה מתאימה לו מחמת גילו ובלבד שהגיע לגיל 65;

(ה) יש בבעלותו דירה שבה אינו יכול להמשיך ולהתגורר, מטעמים שיקבע שר הביטחון.

(2) סיוע לפי סעיף קטן זה יינתן לתקופה מוגבלת, כפי שיקבע שר הביטחון, בסכומים המפורטים להלן בפסקאות משנה (א) עד (ה). לפי העניין, ואם היה הנכה זכאי לסיוע לפי יותר מפסקת משנה אחת, בסכום הגבוה מביניהם:

(א) לנכה שאין לו ילדים עד גיל 18 ולנכה בן 65 או יותר שהוא מחוסר דיור או שהיה בעל דירה בעבר – סכום שלא יעלה על 1,680 שקלים חדשים לחודש;

(ב) לנכה שיש לו ילדים עד גיל 18 או שהוא מרותק לכיסא גלגלים על פי אישור של הרופא המוסמך המחוזי – סכום שלא יעלה על 2,730 שקלים חדשים לחודש;

(ג) לנכה שהוא סטודנט, למעט נכה בעל דרגת נכות מיוחדת – סכום שלא יעלה על 840 שקלים חדשים לחודש;

(ד) לנכה בעל דרגת נכות מיוחדת המרותק לכיסא גלגלים, שהוא משותק בשתי גפיים תחתונות (פרפלאג), משותק בארבע גפיים (קוודרופלאג) או קטוע שתי גפיים תחתונות – סכום שלא יעלה על 5,460 שקלים חדשים לחודש;

ד ב ר י ה ס ב ר

הסיוע מתייחס לנושאים אלה: שכר דירה והוצאות הכרוכות במעבר לדירה שכורה, רכישת דירה ראשונה או החלפתה, כיסוי של הלוואת משכנתה, עריכת שיפוצים, התארגנות ראשונית, הסדרת שיכונן של נכה, סיוע להתאמת דירה לצורכי הנכה עקב נכותו, רכישת מעלון ומימון אחזקת מעלית.

לסעיפים 99 עד 109 המוצעים

בסעיפים אלה מפורטות 13 זכאויות נוספות הניתנות לדיוה כשלגבי כל זכאות נוספת קבוע שיעורה ומפורט מי רשאי לקבלה, מועדי נתינתה, אמות המידה המרכזיות לקבלתה ודרכי נתינתה: במילוה, במענק או בדרך אחרת.

(ה) לנכה בעל דרגת נכות מיוחדת שפסקת משנה (ד) לא חלה עליו – סכום שלא יעלה על 3,780 שקלים חדשים לחודש.

79. לנכה שקיבל סיוע לפי סעיף 99 יינתן סיוע במענק לצורך מימון ההוצאות הכרוכות במעבר לדירה שכורה, ובכלל זה סיוע בתשלום שכר טרחת עורך דין, דמי תיווך והוצאות העברת המיטלטלין.

79.ה. סיוע לרכישת דירה ראשונה
לנכה מחוסר דיור כאמור בפסקאות (1) ו-(2) שלהלן, יינתן סיוע חדי-פעמי לצורך רכישת דירה ראשונה שתהיה בבעלותו, כמפורט באותן פסקאות:

(1) סיוע במענק יינתן –

(א) לנכה בעל פגימה בגפיים תחתונות שדרגת נכותו בשל פגימה זו היא 35% עד 49% – בסכום שלא יעלה על 30,982 שקלים חדשים;

(ב) לנכה שדרגת נכותו 50% עד 89% – בסכום שלא יעלה על 62,057 שקלים חדשים;

(ג) לנכה בעל פגימה בגפיים תחתונות שדרגת נכותו בשל פגימה זו היא 50% עד 89% – בסכום שלא יעלה על 93,040 שקלים חדשים;

(ד) לנכה שדרגת נכותו 90% עד 100% – בסכום שלא יעלה על 114,077 שקלים חדשים;

(2) סיוע במלווה יינתן –

(א) לנכה שדרגת נכותו 20% עד 29% – בסכום שלא יעלה על 50,440 שקלים חדשים;

(ב) לנכה שדרגת נכותו 30% עד 39% – בסכום שלא יעלה על 80,560 שקלים חדשים;

(ג) לנכה בעל פגימה בגפיים תחתונות שדרגת נכותו בשל פגימה זו היא 30% עד 39% – בסכום שלא יעלה על 110,690 שקלים חדשים;

(ד) לנכה שדרגת נכותו 40% עד 49% – בסכום שלא יעלה על 151,500 שקלים חדשים;

(ה) לנכה שדרגת נכותו 50% עד 69% – בסכום שלא יעלה על 223,830 שקלים חדשים;

(ו) לנכה שדרגת נכותו 70% עד 99% – בסכום שלא יעלה על 250,470 שקלים חדשים;

(ז) לנכה שדרגת נכותו 100% – בסכום שלא יעלה על 326,170 שקלים חדשים.

19. סיוע להחלפת דירה
- לנכה בעל דירה יינתן סיוע חדיפעמי לצורך החלפת הדירה כמפורט בפסקאות (1) ו-(2) שלהלן, ובלבד שהוא לא קיבל סיוע לפי סעיף 9ה, שהדירה הנרכשת תהיה בבעלותו ושאינן בבעלותו דירה נוספת או חלק מדירה נוספת:
- (1) סיוע במענק בסכום שלא יעלה על 62,057 שקלים חדשים, יינתן לנכה שהדירה הקיימת אינה מתאימה למגבלות נכותו ושהוא אחד מאלה:
- (א) בעל פגימה בגפיים תחתונות שדרגת נכותו בשל פגימה זו היא 35% ומעלה;
- (ב) בעל פגימה בלב או בריאות שדרגת נכותו בשל פגימה זו היא 60% ומעלה;
- (ג) דרגת נכותו 90% עד 100%;
- (2) סיוע במלווה כמפורט להלן, ובלבד שהוא לא קיבל סיוע לפי סעיף 19:
- (א) לנכה שדרגת נכותו 20% עד 29% – בסכום שלא יעלה על 25,220 שקלים חדשים;
- (ב) לנכה שדרגת נכותו 30% עד 39% – בסכום שלא יעלה על 40,280 שקלים חדשים;
- (ג) לנכה בעל פגימה בגפיים תחתונות שדרגת נכותו בשל פגימה זו היא 30% עד 39% – בסכום שלא יעלה על 55,345 שקלים חדשים;
- (ד) לנכה שדרגת נכותו 40% עד 49% – בסכום שלא יעלה על 75,750 שקלים חדשים;
- (ה) לנכה שדרגת נכותו 50% עד 69% – בסכום שלא יעלה על 111,915 שקלים חדשים;
- (ו) לנכה שדרגת נכותו 70% עד 99% – בסכום שלא יעלה על 125,235 שקלים חדשים;
- (ז) לנכה שדרגת נכותו 100% – בסכום שלא יעלה על 163,085 שקלים חדשים.
19. סיוע לכיסוי של הלוואת משכנתה
- לנכה שדרגת נכותו 20% עד 100% יינתן סיוע במלווה לצורך פירעון מלא או חלקי של הלוואת משכנתה שנטל לצורך רכישת הדירה המשמשת למגוריו; סיוע כאמור יהיה בגובה הסיוע לפי סעיפים 9ה(2) או 19(2), לפי העניין, ויינתן במקום הסיוע לפי אותם סעיפים.
19. סיוע לעריכת שיפוצים
- (א) לנכה שדרגת נכותו 20% עד 100% יינתן סיוע חדיפעמי במלווה לצורך עריכת שיפוצים בדירה שבה הוא מתגורר – בסכום שלא יעלה על 86,910 שקלים חדשים.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), קיבל נכה סיוע לפי הסעיף הקטן האמור בסכום הנמוך מהסכום המרבי הקבוע בו, יהיה הנכה זכאי לקבל את יתרת הסיוע, בסכומה המעודכן, לצורך עריכת שיפוצים נוספים, ובלבד שחלפו לפחות 10 שנים ממועד קבלת הסיוע הראשון.

סיוע להתארגנות ראשונית 70. (א) לנכה כאמור בפסקאות (1) עד (5) שלהלן, יינתן סיוע חד-פעמי במילווה לצורך התארגנות ראשונית בדירה, כמפורט באותן פסקאות:

(1) לנכה שדרגת נכותו 20% עד 39% – בסכום שלא יעלה על 7,500 שקלים חדשים;

(2) לנכה שדרגת נכותו 40% עד 49% – בסכום שלא יעלה על 16,170 שקלים חדשים;

(3) לנכה שדרגת נכותו 50% עד 69% – בסכום שלא יעלה על 19,870 שקלים חדשים;

(4) לנכה שדרגת נכותו 70% עד 99% – בסכום שלא יעלה על 24,110 שקלים חדשים;

(5) לנכה שדרגת נכותו 100% ולנכה בעל דרגת נכות מיוחדת – בסכום שלא יעלה על 34,780 שקלים חדשים.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), רשאי קצין תגמולים להעניק פעם נוספת סיוע כאמור באותו סעיף קטן לנכה שהתגרש והשאיר את תכולת דירתו לגרושתו.

הסדרת שיכונו של נכה 79. (א) לנכה מחוסר דיור שדרגת נכותו אינה פחותה מ-50%, יינתן סיוע בדרך של שיכונו בדירה בבעלות משרד הביטחון בתנאי שכירות, ככל שיש דירה פנויה כאמור או בדרך של מתן המלצה לחברה לדיור ציבורי לשכן אותו בדירה ציבורית.

(ב) שוכן נכה בדירה בבעלות משרד הביטחון כאמור בסעיף קטן (א), ינוכו מתגמולו דמי שכירות חודשיים בגובה של 107 שקלים חדשים ומשרד הביטחון יהיה אחראי לביצוע התיקונים בדירה בהתאם להוראות שיקבע שר הביטחון.

(ג) נכה שדרגת נכותו אינה פחותה מ-20% ומתגורר בדירה ציבורית, יקבל מענק חד-פעמי בסכום של 7,547 שקלים חדשים.

(ד) לענין סעיף זה, "דירה ציבורית" ו"חברה לדיור ציבורי" – כהגדרתן בחוק זכויות הדייר בדיור הציבורי, התשנ"ח-1998¹⁰.

סיוע להתאמת דירה לנכה 91א. (א) סיוע חד-פעמי במענק לנכה לצורך התאמת הדירה שבה הוא מתגורר למגבלות הרפואיות הנובעות מנכותו, כמפורט להלן:

¹⁰ ס"ח התשנ"ח, עמ' 278.

(1) לנכה שדרגת נכותו 10% עד 49% – בסכום שלא יעלה על 18,079 שקלים חדשים;

(2) לנכה שדרגת נכותו אינה פחותה מ־50% או לנכה פגוע גפיים תחתונות שדרגת נכותו בשל פגימה זו אינה פחותה מ־35% – בסכום שלא יעלה על 28,333 שקלים חדשים.

(ב) סיוע לפי סעיף זה יינתן גם לנכה הזכאי לסיוע במענק לפי סעיפים 9 או 19, ובלבד שהדירה שלגביה מבוקש הסיוע בהתאמתה לא נרכשת בטרם נבנתה בפועל.

9.יב. (א) סיוע חדיפעמי במענק לצורך רכישת מעלון והתקנתו בדירה שבבעלותו של נכה כאמור בפסקאות (1) או (2) שלהלן או בדירה שבבעלות הוריו של נכה כאמור כאשר הנכה מתגורר עם הוריו – בסכום שלא יעלה על 108,686 שקלים חדשים ובלבד שלא יקבל נוסף על כך סיוע להחלפת דירה:

(1) נכה שדרגת נכותו אינה פחותה מ־50%;

(2) נכה בעל פגימה בגפיים התחתונות ושדרגת נכותו בשל פגימה זו אינה פחותה מ־35%.

(ב) בסעיף זה ובסעיף 9טו, "מעלון" – לרבות מעלית ולרבות מכשיר אחר המיועד להרמה של אנשים עם לקות תנועה.

9.יג. סיוע שנתי במימון אחזקת מעלית, במענק בסכום של 56 שקלים חדשים לנכה הגר בבניין דירות שהוא אחד מאלה:

(1) נכה בעל דרגת נכות שאינה פחותה מ־80% בשל שיתוק בשתי גפיים תחתונות (פרפליגיה);

(2) נכה בעל דרגת נכות שאינה פחותה מ־60% בשל שיתוק בחצי גוף אנכי (המיפליגיה).

9.יד. (א) סיוע חדיפעמי במענק, לנכה בעל דרגת נכות מיוחדת שהוא מחוסר דיווה לצורך רכישת דירה שתהיה בבעלותו של הנכה, ובלבד שתתאים למגבלות נכותו כמפורט להלן, לפי העניין:

(1) בסכום שלא יעלה על 1,438,606 שקלים חדשים, בתוספת מס ערך מוסף אם נדרש לפי חוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975¹¹ (בסעיף זה – חוק מס ערך מוסף);

(2) לנכה בעל דרגת נכות מיוחדת שהוא משותק בארבע גפיים (קוודרופלג), משותק בשתי גפיים תחתונות (פרפלג) או קטוע שתי גפיים תחתונות – בסכום שלא יעלה על 1,712,573 שקלים חדשים, בתוספת מס ערך מוסף, אם נדרש לפי חוק מס ערך מוסף.

(ב) החל נכה כאמור בסעיף זה, בהליך רכישת דירה ונפטה יהיו אלמנתו וילדיו הקטינים זכאים לקבלת הסיוע לפי סעיף זה במקום הסיוע לדיוור לפי חוק משפחות חיילים שנספו במערכה.

סיוע לרכישת מעלון

סיוע למימון אחזקת מעלית

מענק לרכישת דירה לנכה בעל דרגת נכות מיוחדת

¹¹ ס"ח התשל"ו, עמ' 52.

(ג) נכה בעל דרגת נכות מיוחדת שלא קיבל את הסיוע לפי סעיף קטן (א) ונדרש להחליף דירתו עקב נכותו, במקרה שבו הדירה שבבעלותו אינה מותאמת לנכותו ולא ניתן להתאימה, יקבל סיוע במענק להחלפת הדירה בגובה ההפרש שבין המענק לפי סעיף קטן (א)(1) או (2), לפי העניין, ובין שווי דירתו הנמכרת.

לנכה בעל דרגת נכות מיוחדת – אחת או יותר מן הזכאויות הנוספות כמפורט להלן: 9טו.

זכאויות נוספות
לדיוור לנכה בעל
דרגת נכות מיוחדת

(1) מענק שנתי לאחזקת הבית או הדירה שבה הוא מתגורר כמפורט להלן:

(א) לנכה בעל דרגת נכות מיוחדת המתגורר בדירה בבעלות משרד הביטחון או לנכה בעל דרגת נכות מיוחדת שהוא משותק בשתי גפיים תחתונות (פרפלג), משותק בארבע גפיים (קוודרופלג), קטוע שתי גפיים תחתונות או קטוע שתי גפיים עליונות המתגורר בדירה בבית משותף שהיא בבעלותו – בסכום של 9,312 שקלים חדשים;

(ב) לנכה בעל דרגת נכות מיוחדת המתגורר בבית צמוד קרקע בבעלות משרד הביטחון או לנכה בעל דרגת נכות מיוחדת שהוא משותק בשתי גפיים תחתונות (פרפלג), משותק בארבע גפיים (קוודרופלג), קטוע שתי גפיים תחתונות או קטוע שתי גפיים עליונות המתגורר בבית צמוד קרקע בבעלותו – בסכום של 13,686 שקלים חדשים;

(ג) לנכה בעל דרגת נכות מיוחדת המתגורר בדירת גן או בדירת גג שבבעלות משרד הביטחון או לנכה בעל דרגת נכות מיוחדת שהוא משותק בשתי גפיים תחתונות (פרפלג), משותק בארבע גפיים (קוודרופלג), קטוע שתי גפיים תחתונות או קטוע שתי גפיים עליונות המתגורר בדירת גן או בדירת גג שבבעלותו – בסכום של 10,889 שקלים חדשים;

(ד) לנכה בעל דרגת נכות מיוחדת שאינו מנוי בפסקאות משנה (א) עד (ג), המתגורר בבית או בדירה שבבעלותו – בסכום של 4,661 שקלים חדשים;

(2) סיוע, אחת לעשר שנים, לנכה בעל דרגת נכות מיוחדת ברכישת כל אחד מאלה:

(א) דוד שמש, בסכום שלא יעלה על 1,800 שקלים חדשים;

(ב) קולטי שמש, בסכום שלא יעלה על 1,600 שקלים חדשים;

(3) לנכה בעל דרגת נכות מיוחדת שהוא משותק בשתי גפיים תחתונות (פרפלג), משותק בארבע גפיים (קוודרופלג) או

קטוע שתי גפיים תחתונות, סיוע חר־פעמי במענק להתקנת שער חשמלי בבית צמוד קרקע שבבעלותו בגובה 75% מעלות התקנת השער ובסכום שלא יעלה על 6,022 שקלים חדשים;

(4) לנכה בעל דרגת נכות מיוחדת שהוא משותק בשתי גפיים תחתונות (פרפלאג), קטוע שתי גפיים תחתונות או משותק בארבע גפיים (קוודרופלאג), סיוע שנתי במענק, בתשלום דמי ביטוח, לרבות עלות בדיקת מהנדס, בעבור מעלון המותקן בבית או בדירה שבבעלות הנכה וכן בבית שבבעלות הוריו של הנכה; הסיוע יהיה בגובה 75% מעלות הביטוח השנתי ובסכום שלא יעלה על 6,022 שקלים חדשים;

(5) סיוע במילוה בסכום שלא יעלה על 112,700 שקלים חדשים למטרת שיפוצים בבית שבבעלות נכה בעל דרגת נכות מיוחדת שבו הוא מתגורר, ובלבד שהנכה מתגורר בבית 20 שנים לפחות;

(6) סיוע חר־פעמי לנכה בעל דרגת נכות מיוחדת שהוא משותק ומרותק לכיסא גלגלים, בהתאמת דירה שבה מתגוררים הוריו, למגבלות הרפואיות הנובעות מנכותו, אף אם הוא אינו מתגורר בה ולצורך ביקורים, בסכום שלא יעלה על 28,333 שקלים חדשים;

(7) סיוע חר־פעמי לנכה בעל דרגת נכות מיוחדת שהוא משותק ומרותק לכיסא גלגלים בהתאמת הדירה שבה הוא מתגורר בשכירות למגבלות הרפואיות הנובעות מנכותו, בסכום שלא יעלה על 28,333 שקלים חדשים, ונוסף על כך סיוע בסכום שלא יעלה על 28,333 שקלים חדשים לצורך השבת הדירה למצבה הקודם בתום תקופת השכירות, אם הדבר נדרש על ידי בעל הדירה;

(8) סיוע חר־פעמי לנכה בעל דרגת נכות מיוחדת שהוא משותק ומרותק לכיסא גלגלים, העובר לגור בדירת הוריו לתקופה של שנתיים לפחות, ונדרש להתאים את דירת הוריו למגבלות נכותו, בגובה שלא יעלה על סכום הסיוע המרבי הניתן לתקופה של 36 חודשים למטרת שכר דירה לפי סעיף 9ג;

(9) נכה בעל דרגת נכות מיוחדת ששוכן בדירה בבעלות משרד הביטחון לפי סעיף 9 יהיה זכאי לרכוש את הדירה האמורה, ולצורך הרכישה יקבל סיוע בגובה של 92.5% מערך הדירה כשהיא פנויה, ולא יותר מגובה הסיוע המפורט בסעיף 9יד(א1) או (2), לפי העניין; סיוע לפי פסקה זו יינתן במקום הסיוע לפי סעיף 9יד; החל נכה כאמור בהליך רכישת הדירה

ד ב ר י ה ס ב ר

רכישת דוד שמש, התקנת שער חשמלי והתאמת דירת הורי הנכה למגבלות הרפואיות הנובעות מנכותו, אף אם הוא אינו מתגורר בה.

כמו כן, מפורטות זכאויות נוספות הניתנות לנכים בעלי דרגת נכות מיוחדת, ובכלל זה מענק לרכישת דירה (סעיף 9יד המוצע), וכן מפורטות תשע זכאויות נוספות (סעיף 9טו המוצע) ביניהן סיוע לצורך אחזקת הדירה,

ונפט, יהיו זכאים אלמנתו וילדיו הקטינים לקבל את הסיוע לפי פסקה זו במקום הסיוע לדיור לפי חוק משפחות חיילים שנספו במערכה.

ועדת חריגים למתן סיוע לדיור 99טז.

שר הביטחון יקים ועדת חריגים שתייעץ לקצין תגמולים בנוגע לבקשות למתן סיוע לדיור לנכה שאינו עומד בתנאים לקבלת הסיוע לפי סימן זה; שר הביטחון יקבע את הרכב הוועדה ודרכי פעולתה; ואלה העניינים שבהם תדון הוועדה:

- (1) מתן סיוע לדיור לנכה שאינו מחוסר דיור;
- (2) מתן סיוע בתשלום שכר דירה:
  - (א) לצמיתות;
  - (ב) לנכה בעל פגימת ראש או פגימה נפשית, אף אם דרגת הנכות פחותה מ-50%;
  - (ג) לנכה המקבל תגמול לפי סעיף 7(א);
- (3) הפחתת שיעור ההשתתפות העצמית של נכה בתשלום שכר דירה או ויתור עליה;
- (4) הארכת תקופת מתן הסיוע בתשלום שכר דירה;
- (5) הגדלת גובה הסיוע בתשלום שכר דירה;
- (6) הגדלת גובה המילווים לדיור לפי סימן זה;
- (7) הגדלת גובה הסיוע לרכישת מעלון או להתאמת דירת הנכה או דירת הוריו למגבלות נכותו;
- (8) מתן סיוע נוסף לדיור למי שקיבל בעבר סיוע לדיור לפי חוק זה, אף אם נקבע בחוק זה כי הסיוע ניתן באופן חד-פעמי, בתנאים שיקבע שר הביטחון.

סימן ג': זכויות נוספות לרווחה כלכלית

זכויות נוספות לרווחה כלכלית 99יז.

(א) נכה כמשמעותו בסעיפים קטנים (ב) עד (טז) יקבל, בכפוף לתקנות לפי סעיף 9א, אחת או יותר מן הזכויות הנוספות המיועדות לרווחה כלכלית כמפורט בהם.

- (ב) מענק שנתי לרכישת ציוד ביתי כמפורט להלן:
- (1) לנכה שדרגת נכותו אינה פחותה מ-20% – בסכום של 703 שקלים חדשים;

ד ב ר י ה ס ב ר

נתינתה, דרכי נתינתה – במילוה, במענק או בדרך אחרת ומפורט מי רשאי לקבלה.

לסעיף 99 המוצע

סעיף זה כולל את הזכויות הנוספות האלה:

– מענק שנתי לרכישת ציוד ביתי (סעיף קטן(ב)) וסיוע במתן החזר חד-פעמי לרכישת מוצרי חשמל (סעיף קטן(ג)).

לסעיף 99 המוצע

מוצע לעגן את פעילותה של ועדת החריגים לדיור ולקבוע את סמכויותיה לתת סיוע חריג. עוד מוצע שהרכב הוועדה ודרכי פעולתה ייקבעו בתקנות.

לסימן ג' המוצע

בסימן זה מוצעות 24 זכויות נוספות לרווחה כלכלית, כשלצד כל זכאות נוספת קבועים שיעורה, היקפה, מועדי

(2) לנכה בעל פגימה בגפה עליונה או תחתונה, שדרגת נכותו בשל פגימה זו אינה פחותה מ-80% – בסכום של 1,014 שקלים חדשים.

(ג) (1) החוזר הדר-פעמי לנכה שדרגת נכותו 10% עד 19% בעבור השתתפות ברכישת ארבעה מכשירי חשמל כמפורט להלן בפסקאות משנה (א) עד (ד), בתנאים ובסכומים שיקבע שר הביטחון:

(א) מקרר – בסכום שלא יעלה על 1,613 שקלים חדשים;

(ב) מכונת כביסה – בסכום שלא יעלה על 890 שקלים חדשים;

(ג) טלוויזיה – בסכום שלא יעלה על 1,029 שקלים חדשים;

(ד) תנור בישול ואפייה – בסכום שלא יעלה על 1,098 שקלים חדשים.

(2) בסעיף קטן זה, "נכה" – נכה המקבל תגמול חודשי שנישא או החל לחיות עם מי שידועה בציבור כאשתו על פי הסכם לחיים משותפים או נכה שהוא הורה עצמאי, כמשמעותו בחוק סיוע למשפחות שבראשן הורה עצמאי, התשנ"ב-1992¹² (בחוק זה – הורה עצמאי), לילד עד גיל 21 המתגורר עמו דרך קבע.

(ד) מענק שנתי לנכה שדרגת נכותו אינה פחותה מ-19% לסיוע בתשלום מס הכנסה לפי פקודת מס הכנסה¹³, בעבור הכנסה מיגיעה אישית כמפורט להלן בפסקאות (1) עד (3), ובלבד שהנכה אינו פטור מתשלום מס הכנסה על פי כל דין; קיבל הנכה במהלך אותה שנה שבעבורה ניתן המענק, תגמול לפי סעיפים 6, 7, 9נח(ב)(1) או 43 לתקופה העולה על שלושה חודשים, לא ישולם לו המענק אלא אם כן הוכיח כי עבד במהלך אותה שנה שלושה חודשים לפחות ושילם מס הכנסה בשל עבודה זו:

(1) לנכה שדרגת נכותו מ-19% עד 24% – בסכום של 244 שקלים חדשים;

(2) לנכה שדרגת נכותו מ-25% עד 49% – בסכום של 1,236 שקלים חדשים;

(3) לנכה שדרגת נכותו אינה פחותה מ-50% – בסכום של 2,340 שקלים חדשים.

ד ב ר י ה ס ב ר

קטן (ה), ומענק חודשי לנכה שהוא עיוור ושדרגת נכותו אינה פחותה מ-100% (סעיף קטן (1)).

– מענק שנתי לסיוע בתשלום מס הכנסה (סעיף קטן (ד)).
– מענק שנתי להשתתפות בתשלום הוצאות טלפון (סעיף

¹² ס"ח התשנ"ב, עמ' 147.

¹³ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120.

(ה) מענק שנתי להשתתפות בתשלום הוצאות טלפון לנכה כמפורט להלן:

(1) לנכה שדרגת נכותו מ־10% עד 79% – בסכום של 375 שקלים חדשים;

(2) לנכה שדרגת נכותו מ־80% עד 100% – בסכום של 409 שקלים חדשים;

(3) לנכה שדרגת נכותו 100% בשל פגימה בגפיים העליונות, שיתוק בחצי גוף אנכי (המיפלגיה) או פגימה בגפיים התחתונות – בסכום של 496 שקלים חדשים;

(4) לנכה בעל דרגת נכות מיוחדת – בסכום של 593 שקלים חדשים.

(ו) מענק חודשי בסכום של 150 שקלים חדשים להשתתפות בהוצאות טלפון לנכה שהוא עיוור שדרגת נכותו אינה פחותה מ־100%; מענק לפי פסקה זו יינתן במקום המענק לפי סעיף קטן (ה).

(ז) מענק חר־פעמי להשתתפות של עד 50% בעלות התקנת טלפון או העתקתו, כמפורט להלן:

(1) בעבור התקנת הטלפון – בסכום שלא יעלה על 90 שקלים חדשים;

(2) בעבור העתקת הטלפון – בסכום שלא יעלה על 10 שקלים חדשים.

(ח) (1) מענק נישואין, כמפורט להלן בפסקאות משנה (א) עד (ז), ובלבד שבמועד הקובע לקבלת תגמולים לפי סעיף 18, לא היה הנכה נשוי:

(א) לנכה שדרגת נכותו 10% עד 19% – בסכום של 2,030 שקלים חדשים;

(ב) לנכה שדרגת נכותו 20% עד 49% – בסכום של 9,120 שקלים חדשים;

(ג) לנכה שדרגת נכותו 50% עד 69% – בסכום של 18,240 שקלים חדשים;

(ד) לנכה שדרגת נכותו 70% עד 99% – בסכום של 22,803 שקלים חדשים;

(ה) לנכה שדרגת נכותו 100% – בסכום של 27,366 שקלים חדשים;

(ו) לנכה בעל דרגת נכות מיוחדת – בסכום של 30,802 שקלים חדשים;

ד ב ר י ה ס ב ר

– מענק חר־פעמי להשתתפות בעלות התקנת טלפון או העתקתו (סעיף קטן (ז)).

– סיוע במימון לימודי ילדו של הנכה במסגרת על־תיכונית או אקדמית לתואר ראשון (סעיף קטן (ט)).

– מענק נישואין שיינתן לנכה פעם אחת בלבד (סעיף קטן (ח)).

– מענק הבראה שנתי (סעיף קטן (י)).

(ז) לנכה בעל דרגת נכות מיוחדת שהוא משותק בארבע גפיים (קוודרופלג) – בסכום של 38,504 שקלים חדשים.

(2) על אף האמור בפסקה (1) –

(א) נכה בעל דרגת נכות מיוחדת שטרם נישא, יקבל 70% מגובה המענק עם כניסתו לדיור קבע, ואת יתרת המענק יקבל עם נישואיו, לפי שיעורו המעודכן של המענק;

(ב) נכה בעל דרגת נכות מיוחדת שנישא ולא קיבל בעבר את המענק, יקבלו במלואו עם כניסתו לדיור קבע.

(3) מענק לפי סעיף קטן זה יינתן לנכה פעם אחת בלבד.

(4) בסעיף קטן זה –

“דיור קבע” – דירה בבעלות הנכה או דירה בבעלות משרד הביטחון המושכרת לנכה לפי סעיף 9; “נכה נשוי” – לרבות מי שחי עם מי שידועה בציבור כאשתו על פי הסכם לחיים משותפים.

(1) (ט) סיוע במימון לימודי ילדו של הנכה במסגרת על-תיכונית או אקדמית לתואר ראשון בגובה 40% משכר הלימוד לתואר ראשון שקבעה המועצה להשכלה גבוהה כמשמעותה בחוק המועצה להשכלה גבוהה, התשי”ח-1958¹⁴, ולא יותר מ-40% מהסכום ששולם בפועל.

(2) סיוע לפי סעיף קטן זה יינתן לילדו של נכה גם לאחר פטירת הנכה, ובלבד שילדו של הנכה החל לקבל את הסיוע האמור בטרם נפטר הנכה, וזאת עד לסיום תכנית הלימודים שאושרה.

(3) סיוע לפי סעיף קטן זה יינתן לנכה בעבור כל ילד מילדיו פעם אחת בלבד וזאת אף אם שני הוריו של הילד הם נכים הזכאים לסיוע האמור.

(4) בסעיף קטן זה, “ילד” – ילד, ובכלל זה ילד חורג וילד מאומץ, אף אם מלאו לו 21 שנים, ובלבד שטרם מלאו לו 30 שנים.

ד ב ר י ה ס ב ר

– דמי נסיעה חודשיים (סעיף קטן טו).
– סיוע חד-פעמי במילוה לנכה שנקלע לחובות כספיים עקב נכותו (סעיף קטן טז).

– מענק לנכה הנמצא במצוקה כלכלית קשה הדרושת מתן מענה מיידית (סעיף קטן יא).
– מענק לידה לאישה נכה שהיא הורה עצמאי (סעיף קטן יב).
– מענק שנתי בעבור דמי חימום (סעיף קטן יג) ודמי קירור (סעיף קטן יד).

¹⁴ ס”ח התשי”ח, עמ’ 191.

- (י) (1) מענק הבראה שנתי לנכה שדרגת נכותו אינה פחותה מ-30% או לנכה המקבל תגמול לפי סעיף 7(א2), ובלבד שאינו מאושפז באשפוז ממושך; היה נכה מאושפז באשפוז ממושך ובהמשך אותה שנה שוחרר מאשפוז זה, יקבל את המענק באופן יחסי לאותה שנה.
- (2) גובה המענק ייקבע על פי תעריף יום הבראה כפי שנקבע מעת לעת בהוראות החשב הכללי במשרד האוצר, ומספר ימי ההבראה שלהם זכאי הנכה יהיה כמפורט להלן:
- (א) לנכה שדרגת נכותו 30% עד 39% – שלושה ימי הבראה;
- (ב) לנכה שדרגת נכותו 40% עד 49% – חמישה ימי הבראה;
- (ג) לנכה שדרגת נכותו 50% עד 99% ולנכה בעל פגימה בלב שדרגת נכותו בשל פגימה זו אינה פחותה מ-40% – 11 ימי הבראה;
- (ד) לנכה שדרגת נכותו 100% – 22 ימי הבראה;
- (ה) לנכה שדרגת נכותו 100% בשל שיתוק בחצי גוף אנכי (המיפלגיה), שיתוק בארבע גפיים (קוודרופלגיה), שיתוק בשתי גפיים תחתונות (פרפלגיה), קטיעה או פגיעה בשתי הגפיים העליונות או עיוורון וכן נכה בעל דרגת נכות מיוחדת ונכה בעל פגימה בגפה עליונה ובעל פגימה בגפה תחתונה שדרגת נכותו בשל כל איבר היא 50% לפחות – 28 ימי הבראה;
- (ו) לנכה בעל דרגת נכות מיוחדת בשל עיוורון, שיתוק בשתי גפיים תחתונות (פרפלגיה), שיתוק בארבע גפיים (קוודרופלגיה), קטיעת שתי גפיים תחתונות, קטיעת שתי גפיים עליונות או קטיעת גפה תחתונה אחת ופגיעה בגפה התחתונה השנייה – 42 ימי הבראה;
- (ז) לנכה המקבל תגמול לפי סעיף 7(א2) – שבעה ימי הבראה;
- (ח) לנכה שדרגת נכותו 30% עד 49% ודרגת נכותו הכוללת אינה פחותה מ-50% – שמונה ימי הבראה.
- (יא) (1) מענק לנכה הנמצא במצוקה כלכלית קשה הדורשת מתן מענה מידי – בסכום שלא יעלה על 1,874 שקלים חדשים.
- (2) מענק לפי סעיף קטן זה ישולם לא יותר מפעם אחת בשנתיים בעבור התא המשפחתי.

(יב) מענק לידה בסכום של 6,036 שקלים חדשים בעבור כל יילוד לאישה נכה שדרגת נכותה אינה פחותה מ-20% והיא הורה עצמאי.

(יג) מענק שנתי בעבור דמי חימום לנכה, ובלבד שאינו מאושפז באשפוז ממושך או מתגורר בדיר מוגן במימון משרד הביטחון, כמפורט להלן:

(1) לנכה שדרגת נכותו 50% עד 99% – בסכום של 975 שקלים חדשים;

(2) לנכה כמפורט להלן בפסקאות משנה (א) עד (ד) – בסכום של 1,027 שקלים חדשים:
(א) נכה שדרגת נכותו 100%;

(ב) נכה בעל פגימה בעמוד השדרה, בגב או בשל כוויות, שדרגת נכותו בשל אחת מן הפגומות כאמור היא 80% עד 99%;

(ג) נכה בעל פגיעה בלב שדרגת נכותו הכוללת בשל פגימה זו אינה פחותה מ-50%;

(ד) נכה פגוע ראש שדרגת נכותו בשל פגימה זו אינה פחותה מ-50%;

(3) לנכה שדרגת נכותו 50% עד 100% או לנכה בעל פגימה בלב שדרגת נכותו הכוללת בשל פגימה זו אינה פחותה מ-50%, המתגורר באזורים קרים, כפי שקבע שר הביטחון (בסעיף זה – אזורים קרים) – בסכום של 1,283 שקלים חדשים;

(4) לנכה כמפורט להלן בפסקאות משנה (א) ו-(ב) – בסכום של 2,052 שקלים חדשים:
(א) בעל דרגת נכות מיוחדת;

(ב) בעל פגימה בגפה עליונה ובגפה תחתונה שדרגת נכותו בעבור כל איבר אינה פחותה מ-50%;

(5) לנכה בעל דרגת נכות מיוחדת או לנכה בעל פגימה בגפה עליונה ובגפה תחתונה שדרגת נכותו בעבור כל איבר אינה פחותה מ-50% המתגורר באזורים קרים – בסכום של 2,566 שקלים חדשים;

(6) לנכה בעל דרגת נכות מיוחדת בשל שיתוק בארבע גפיים (קוודרופלגיה) – בסכום של 7,055 שקלים חדשים;

(7) לנכה כאמור בפסקה (6) המתגורר באזורים קרים – בסכום של 8,826 שקלים חדשים.

(יד) מענק שנתי בעבור דמי קירור לנכה, ובלבד שאינו מאושפז באשפוז ממושך או מתגורר בדירור מוגן במימון משרד הביטחון, כמפורט להלן:

(1) לנכה כאמור להלן בפסקאות משנה (א) עד (ג) – בסכום של 528 שקלים חדשים:

(א) דרגת נכותו מ־50% עד 100% והוא מתגורר באזורים חמים, כפי שקבע שר הביטחון;

(ב) דרגת נכותו 100% בשל אי־ספיקת כליות;

(ג) אושר לו סיוע לרכישת מזגן לשימושו מסיבות רפואיות;

(2) לנכה שדרגת נכותו כאמור להלן בפסקאות משנה (א) עד (ג) – בסכום של 1,055 שקלים חדשים:

(א) נכה בעל דרגת נכות מיוחדת;

(ב) נכה בעל פגימה בגפה עליונה ובגפה תחתונה שדרגת נכותו בעבור כל איבר אינה פחותה מ־50%;

(ג) נכה שדרגת נכותו אינה פחותה מ־30% בשל כוויות; בפסקה זו דרגת הנכות המזכה תיקבע לפי הסכום החשבוני של דרגת הנכות שקבעה הוועדה הרפואית;

(3) לנכה בעל דרגת נכות מיוחדת בשל שיתוק בארבע גפיים (קוודרופלגיה) – בסכום של 3,539 שקלים חדשים;

(4) לנכה בעל דרגת נכות מיוחדת בשל שיתוק בשתי גפיים תחתונות (פרפלגיה) – בסכום של 1,622 שקלים חדשים.

(טו) דמי נסיעה חודשיים לנכה, ובלבד שהנכה אינו זכאי לרכב רפואי או לדמי נידות לפי הוראות סימן ה' ואינו זכאי לתשלום בעבור אחזקת רכב לפי חוק הביטוח הלאומי, כמפורט להלן:

(1) לנכה בעל פגימה בגפיים תחתונות, בעמוד השדרה או בלב, שדרגת נכותו בשל כל פגימה כאמור או בשל צירוף הפגימות האמורות היא 19% עד 30% – בסכום שלא יעלה על 266 שקלים חדשים; ואם דרגת נכותו היא 31% עד 39% – בסכום שלא יעלה על 370 שקלים חדשים; בפסקה זו דרגת הנכות בשל פגימה בלב תיקבע לפי דרגת הנכות הכוללת;

(2) לנכה שדרגת נכותו 40% עד 49% או שדרגת נכותו 50% ומעלה זמנית – בסכום שלא יעלה על 286 שקלים חדשים.

(טז) (1) סיוע חד-פעמי במילווה לנכה שנקלע לחובות

כספיים עקב נכותו, כמפורט להלן:

(א) לנכה שדרגת נכותו עד 49% – בסכום שלא

יעלה על 37,430 שקלים חדשים;

(ב) לנכה שדרגת נכותו אינה פחותה מ-50%

– בסכום שלא יעלה על 56,780 שקלים חדשים.

(2) קצין תגמולים רשאי במקרים חריגים ומטעמים

מיוחדים שיירשמו לאשר עד מחצית מסכום המילווה

במענק.

(3) קיבל נכה סיוע לפי סעיף זה בסכום נמוך מהסכום

המרבי, ונקלע פעם נוספת לחובות כספיים עקב נכותו,

יהיה זכאי לקבל את יתרת הסכום לפי שיעורו המעודכן.

9. יח. נכה בעל דרגת נכות מיוחדת (בסעיף זה – נכה), יקבל, בכפוף

לתקנות לפי סעיף 9א, אחת או יותר מן הזכויות הנוספות

המפורטות להלן:

זכאויות נוספות
לרווחה כלכלית
לנכה בעל דרגת
נכות מיוחדת

(1) החזר בעבור דמי חכירה שנתיים ששולמו לרשות

מקרקעי ישראל, שאותם נדרש הנכה לשלם בעבור הבית

שבבעלותו ואשר בו הוא מתגורר;

(2) (א) החזר חד-פעמי בסכום שלא יעלה על 184,077

שקלים חדשים לתשלום דמי חכירה מהוונים או דמי

היוון ששולמו לרשות מקרקעי ישראל בעבור הבית

שבבעלותו ושבו מתגורר נכה שהוא משותק בארבע

גפיים (קוודרופלג), משותק בשתי גפיים תחתונות

(פרפלג) או קטוע שתי גפיים תחתונות;

(ב) סיוע לפי פסקה זו יינתן רק לנכה ששילם עובר

להגשת בקשתו דמי חכירה שנתיים;

(ג) קיבל נכה סיוע לפי פסקה זו, לא יהיה זכאי עוד

לקבלת החזר לפי פסקה (1);

(3) החזר שנתי בגובה שלא יעלה על 40% מתשלומי

הארנונה ששילם הנכה בעבור הדירה שבה הוא מתגורר,

לאחר מיצוי זכאותו לפי חוק הרשויות המקומיות (פטור

חיילים, נפגעי מלחמה ושוטרים מארנונה), התשי"ג-1953¹⁵;

ד ב ר י ה ס ב ר

– החזר שנתי בעבור תשלומי הארנונה ששילם הנכה

בעבור הדירה שבה הוא מתגורר, לאחר מיצוי זכאותו לפי

חוק הרשויות המקומיות (פטור חיילים, נפגעי מלחמה

ושוטרים מארנונה), התשי"ג-1953 (פסקה (3)).

– השתתפות חודשית בעבור תשלום דמי ביטוח בריאות

ממלכתי ששילם הנכה לפי חוק ביטוח בריאות ממלכתי,

התשנ"ד-1994 (פסקה (4)).

לסעיף יח המוצע

בסעיף זה מוצעות שבע זכאויות נוספות הניתנות

לרווחה כלכלית לנכים בעלי דרגת נכות מיוחדת (+100%),

שהיא דרגת הנכות הגבוהה ביותר, ובהן:

– החזר שנתי בעבור דמי חכירה שנתיים (פסקה (1)) והחזר

חד-פעמי לתשלום דמי חכירה מהוונים או דמי היוון

ששולמו לרשות מקרקעי ישראל (פסקה (2)).

¹⁵ ס"ח התשי"ג, עמ' 62.

(4) השתתפות חודשית בגובה שלא יעלה על 75% מסך דמי ביטוח בריאות ממלכתי ששילם הנכה לפי חוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994¹⁶, ובלבד שהנכה עובד או מקבל פנסיה ממקום העבודה;

(5) השתתפות חדיפעמית בתשלום בעבור רכישת טלפון סלולרי והתקנתו ברכב הנכה, בגובה שלא יעלה על 50% מהעלות בפועל ולא יותר מ-1,298 שקלים חדשים, לנכה שהוא משותק בארבע גפיים (קוודרופלג), משותק בשתי גפיים תחתונות (פרפלג) או קטוע שתי גפיים תחתונות;

(6) השתתפות בהוצאות בעבור נסיעה פרטית לחוץ לארץ שתשלום לנכה אחת לשלוש שנים כמפורט להלן:

(א) לנכה שהוא משותק בארבע גפיים (קוודרופלג) – בסכום שלא יעלה על 9,765 שקלים חדשים;

(ב) לנכה שהוא עיוור – בסכום שלא יעלה על 8,984 שקלים חדשים;

(ג) לנכה שהוא משותק בשתי גפיים תחתונות (פרפלג), קטוע שתי גפיים תחתונות, קטוע שתי גפיים עליונות או לנכה בשל כוויות – בסכום שלא יעלה על 7,031 שקלים חדשים;

(ד) לנכה שהוא פגוע ראש – בסכום שלא יעלה על 5,859 שקלים חדשים;

(7) השתתפות במימון הוצאות בעבור נסיעה לחוץ לארץ של מלווה של הנכה, כאשר הנכה נשלח לחוץ לארץ מטעם מקום עבודתו ובמימונו; ההשתתפות לפי פסקה זו תשולם אחת לשנה ולתקופה שלא תעלה על 30 ימי שהות מחוץ לישראל בכל שנה; בפסקה זו, "הוצאות" – כל אחד מאלה:

(א) החזר עלות כרטיס הטיסה;

(ב) 50% מהוצאות הכלכלה והלינה לפי תעריף החשב הכללי במשרד האוצר;

(ג) החזר בעבור רכישת ביטוח רפואי;

(ד) החזר בעבור הוצאות הנסיעה במשך תקופת השהייה מחוץ לישראל.

יט. נכה המקבל תגמול לפי סעיף 7, יקבל, בכפוף לתקנות לפי סעיף 9א, אחת או יותר מן הזכאויות הנוספות כמפורט להלן:

זכאויות נוספות לרווחה כלכלית לנכה המקבל תגמולים מיוחדים

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף 9 יט המוצע

בסעיף זה מפורטות שתי זכאויות נוספות לנכה המתקיים מתגמולי קיום לפי סעיף 7 לחוק: מענק תחילת שנת לימודים בעבור ילדיו של הנכה (פסקה (1)), ומענק חג המשולם פעמיים בשנה לקראת ראש השנה ולקראת חג הפסח (פסקה (2)).

– השתתפות חדיפעמית בעבור רכישת טלפון סלולרי והתקנתו ברכבו של הנכה (פסקה (5)).

– השתתפות בהוצאות בעבור נסיעה פרטית לחוץ לארץ (פסקאות (6) ו-(7)).

¹⁶ ס"ח התשנ"ה, עמ' 156.

(1) מענק תחילת שנת הלימודים בעבור כל אחד מילדיו בגילאים 6 עד 17 – בסכום של 301 שקלים חדשים בעבור כל ילד;

(2) מענק חג לנכה המקבל תגמול לפי סעיף 7(א2), שישולם פעמיים בשנה, לקראת ראש השנה ולקראת חג הפסח, כמפורט להלן:

(א) לנכה בלא ילדים או שמלאו לילדיו 21 שנים – בסכום של 310 שקלים חדשים;

(ב) לנכה שהוא אב לילדים שטרם מלאו להם 21 שנים – בסכום של 621 שקלים חדשים.

סימן ד': זכויות נוספות סוציאליות

נכה יקבל, בכפוף לתקנות לפי סעיף 9א, אחת או יותר מן הזכויות הנוספות הסוציאליות כמפורט להלן: זכויות נוספות סוציאליות **כ.9**

(1) לנכה בעל פגימה נפשית או פגימת ראש שדרגת נכותו בשל כל פגימה כאמור היא 10% או יותר, ושנקבע לגביו על ידי גורם מקצועי שיקבע שר הביטחון (בסעיף זה – גורם מקצועי) כי בשל נכותו יש צורך בשהיית ילדו במעון או בצהרון – השתתפות במימון הוצאות מעון או צהרון בעבור ילדיו שהם בגילאים של עד שש שנים או עד לסיום גן חובה, לפי המאוחר, לפי גובה ההוצאה בפועל ובסכום חודשי שלא יעלה על 3,018 שקלים חדשים לחודש בעבור כל ילד ובניכוי השתתפות עצמית בגובה 362 שקלים חדשים לחודש לבית אב;

(2) לנכה שדרגת נכותו היא בשל פגימה נפשית או פגימת ראש והוא מקבל תגמול לפי סעיף 7 ושנקבע לגביו על ידי גורם מקצועי כי בשל נכותו יש צורך בשהיית ילדו בפנימייה – השתתפות במימון הוצאות פנימייה בעבור כל אחד מילדיו, ובלבד שהפנימייה נמצאת בתחומי המדינה שבה מתגורר הנכה; הסיוע יינתן לפי גובה ההוצאה בפועל ולא יותר מ-2,000 שקלים חדשים לחודש;

(3) לנכה שדרגת נכותו היא 30% לפחות בשל הפרעה בתר-חבלתית כמשמעותה בסעיף 10(ב), ובלבד שאינו מקבל סיוע לפי פסקה (1) בעבור אותו ילד ובעד אותה תקופה – השתתפות במימון קייטנה בעבור כל אחד מילדיו עד כיתה י"ב בסכום שלא יעלה על 1,423 שקלים חדשים לשנה בעבור כל ילד;

ד ב ר י ה ס ב ר

שתי זכויות נוספות המיועדות לנכה בעל פגימה נפשית או פגימת ראש בעבור מימון החזקת ילדיו בצהרון, במעון או בפנימייה (פסקאות 1) ו-2)).

שתי זכויות נוספות המיועדות לנכים שדרגת נכותם היא 30% לפחות בשל הפרעה בתר-חבלתית כמשמעותה בסעיף 10(ב) לחוק (Posttraumatic Stress Disorders), לרבות תגובות קרב (פסקאות 3) ו-4)).

לסעיף 9 המוצע

בסעיף זה מפורטות שמונה הטבות סוציאליות, כשלצד כל זכאות נוספת נקבע היקפה, שיעורה, מבחן הזכאות לקבלתה וכן מועדי נתינתה, דרכי נתינתה ואם נדרשת השתתפות עצמית, כרלקמן:

(4) לנכה שדרגת נכותו היא 30% לפחות בשל הפרעה בתריחבלתית כמשמעותה בסעיף 10(ב) ושנקבע לגביו על ידי גורם מקצועי כי יש בשל נכותו צורך בשהיית ילדו בצהרון – השתתפות במימון צהרון בעבור ילדיו הלומדים בכיתות א' עד ד', בסכום חודשי שלא יעלה על 338 שקלים חדשים בעבור כל ילד ובלבד שאינו מקבל סיוע לפי פסקה (2);

(5) לאישה נכה שדרגת נכותה אינה פחותה מ-20% והיא הורה עצמאי – סיוע במימון צהרון בסכום שלא יעלה על 850 שקלים חדשים לחודש ובמימון קייטנה בסכום שלא יעלה על 1,250 שקלים חדשים לשנה;

(6) לנכה שהוכר בזמן שירותו הצבאי כחייל בודד כמשמעותו בפקודות הצבא – מענק חד-פעמי בסכום של 7,547 שקלים חדשים;

(7) סיוע במימון טיפול פסיכולוגי לתקופה שלא תעלה על שלוש שנים לבן משפחה של נכה בעל דרגת נכות 50% לפחות או בעל דרגת נכות 10% לפחות בשל פגימה נפשית או פגיעת ראש, ובלבד שהטיפול מיועד לשיפור תפקודו של הנכה בזיקה לנכותו או למניעת החמרה בנכותו; לעניין זה, "בן משפחה" – הורה, בן או בת הזוג או ילד שטרם הגיע לגיל 30, של נכה שהוא פדוי שבי, כהגדרתו בחוק תשלומים לפדויי שבי, התשס"ה-2005¹⁷;

(8) החזר הוצאות לבן משפחה של נכה מאושפו השוהה ליד מיטתו או בא לבקרו; לעניין זה –

"בן משפחה" – בן או בת הזוג של הנכה, ילדי הנכה אף אם מלאו להם 21 שנים, וכן הורי הנכה, אחיו ואחיותיו אף אם אינם עונים על התנאים הקבועים בהגדרה "בן משפחה" שבסעיף 1, ואם אין לו אחד מאלה – אדם אחר לפי בחירתו של הנכה;

"הוצאות" – כל אחד מאלה:

(1) הוצאות נסיעה, כלכלה ולינה;

(2) החזר בשל אבדן הכנסה בעבור בן משפחה אחר של הנכה ובלבד שלא יעלה על הסכום השווה לתגמול המרבי הקבוע בפרק י"ב לחוק הביטוח הלאומי; הסכום

ד ב ר י ה ס ב ר

בעל דרגת נכות 50% לפחות או לבעל דרגת נכות 10% לפחות בשל פגימה נפשית או פגיעת ראש, ובלבד שהטיפול מיועד לשיפור תפקודו של הנכה בזיקה לנכותו או למניעת החמרה בנכות (פסקה (7)).

זכאות נוספת להחזר הוצאות לבן משפחה של נכה מאושפו השוהה ליד מיטתו או בא לבקרו, ובכלל זה החזר הוצאות נסיעה וכלכלה, החזר בשל אבדן הכנסה וסיוע במימון הוצאות הטיפול בילדיו או באחיו של הנכה (פסקה (8)).

שתי זכויות נוספות המיועדות לאישה נכה שדרגת נכותה אינה פחותה מ-20% והיא הורה עצמאי: סיוע להחזקת ילדה במעון או בצהרון וסיוע לקייטנה בעבור ילדה (פסקה (5)).

זכאות נוספת במענק חד-פעמי שניתנת לנכה שהוכר בזמן שירותו הצבאי כחייל בודד (פסקה (6)).

זכאות נוספת שניתנת כסיוע במימון טיפול פסיכולוגי לתקופה שלא תעלה על שלוש שנים, לבן משפחה של נכה

¹⁷ ס"ח התשס"ה, עמ' 977.

יחושב לפי שיעור התגמול לעובד כאמור בסעיף 272(א)(1) לחוק האמור; במקרים חריגים רשאי קצין תגמולים לאשר החזר בשל אבדן הכנסה בעבור שני בני משפחה;

(3) הוצאות בעבור טיפול בילדיו או באחיו של הנכה המאושפז, ובלבד שטרם הגיעו לגיל 14;

נכה – לרבות מי שהגיש בקשה להכרה כנכה לפי סעיף 30 ויש לקצין תגמולים יסוד סביר להניח כי יוכר כנכה.

סימן ה': זכאות נוספת לניידות

כ.א. בסימן זה –

הגדרות

“זכאות נוספת לניידות” – סיוע לרכישה, אחזקה והחלפה של רכב רפואי;

“הרכב היציג” – דגם רכב שקבע שר הביטחון, המהווה אמת מידה כספית לצורך חישוב שיעור הסיוע לרכישת רכב רפואי ולהחלפתו;

“מערכת התנועה” – פגימה בעמוד שדרה מותני, באגן הירכיים או בגפיים תחתונות המשפיעה על יכולת הניידות של הנכה;

“רכב רפואי” – רכב בבעלות הנכה המשמש אותו לצורך ניידותו; “רכב רפואי בבעלות המדינה” – רכב שנרכש, מתוחזק ומבוסס על ידי המדינה.

כ.ב. נכה יקבל, בכפוף לתקנות לפי סעיף 9א, סיוע לרכישת רכב רפואי, כמפורט להלן בפסקאות (1) עד (5), ובלבד שהנכות המזכה ברכב רפואי היא צמיתה:

רכב רפואי

(1) רכב יציג בנפח מנוע שלא יפחת מ־1,600 סמ"ק לנכה העונה על אחד מן התנאים האלה:

(א) דרגת נכותו אינה פחותה מ־50%;

(ב) סכום חשבוני של דרגות הנכות שקבעה לו ועדה רפואית לפי סעיף 10, בעבור כל אחת מפגימותיו (בסעיף קטן זה – סכום חשבוני של דרגות הנכות), אינו פחות מ־50%, ובלבד שכל הפגימות הן במערכת התנועה;

(ג) סכום חשבוני של דרגות הנכות שלו אינו פחות מ־55%, ובלבד שלפחות 10% מתיכו הם בשל פגימה במערכת התנועה;

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיפים 9א ו-9כב המוצעים

לסימן ה' המוצע

רכב יציג הוא דגם רכב שקבע שר הביטחון בתקנות, המהווה אמת מידה כספית לצורך חישוב שיעור הסיוע לרכישת רכב רפואי ולהחלפתו, והמהווה את התשתית לקביעת הזכאויות הנוספות. כך בסעיף 9כב מוצעים כמישה דגמי רכב יציג המותאמים לנכים, לפי סוגם

בסימן זה מפורטות הטבות לניידות הכוללות, בין השאר, סיוע לרכישת רכב, סיוע להחלפת רכב, דמי ניידות חודשיים והטבות נלוות. כן מפורטות אמות המידה לקבלת הסיוע לניידות ושיעורן בהתאם לסוגי הנכויות ודרגות הנכות המזכות בקבלת הסיוע האמור.

(ד) הוא פגוע גפיים תחתונות שדרגת נכותו 30% עד 49% לפחות בשל הפגימה בגפיים התחתונות;
(ה) הוא פגוע עמוד שדרה שדרגת נכותו בשל פגימה זו אינה פחותה מ-30%, ובלבד שנקבעה לו דרגת נכות נוספת בשל פגימה בגפיים התחתונות שאינה פחותה מ-10%;

(2) רכב יציג בנפח מנוע שלא יעלה על 1,800 סמ"ק, ואם לא יימצא רכב יציג בנפח מנוע 1,800 סמ"ק – לא יפחת מ-1,600 סמ"ק, לנכה שדרגת נכותו אינה פחותה מ-50% שמתוכה 30% לפחות בשל פגימה בגפה עליונה ימנית או 20% לפחות בשל פגימה בגפה עליונה שמאלית;

(3) רכב יציג בנפח מנוע שלא יעלה על 2,000 סמ"ק, ואם לא יימצא רכב יציג בנפח מנוע 2,000 סמ"ק – לא יפחת מ-1,800 סמ"ק, לנכה העונה על אחד מן התנאים האלה:

(א) נכה פגוע גפיים תחתונות שדרגת נכותו 50% עד 99% בשל הפגימה בגפיים התחתונות בלבד;

(ב) נכה בן 50 שנים או יותר שדרגת נכותו בשל פגימה בגפה עליונה אחת אינה פחותה מ-50%;

(ג) נכה פגוע ראש עם נזק מוחי או משותק בחצי גוף אנכי (המיפלגיה), שדרגת נכותו אינה פחותה מ-80% בשל פגימה זו;

(ד) נכה המוכר בשל כוויות או נזק ישיר של כוויות באיברים שונים, שדרגת נכותו בשל הכוויות אינה פחותה מ-80%;

(ה) נכה פגוע עמוד שדרה שדרגת נכותו בשל פגימה זו אינה פחותה מ-100%;

(ו) נכה קטוע יד שדרגת נכותו בשל פגימה זו אינה פחותה מ-50% ונוסף על כך בעל דרגת נכות שאינה פחותה מ-30% בשל ליקוי ראייה בעין אחת;

(4) רכב יציג בנפח מנוע שלא יעלה על 3,200 סמ"ק, ואם לא יימצא רכב יציג בנפח מנוע 3,200 סמ"ק – לא יפחת מ-2,000 סמ"ק, לנכה בעל דרגת נכות מיוחדת בשל עיוורון שיש לו כלב נחיה;

(5) רכב יציג בנפח מנוע שלא יעלה על 3,800 סמ"ק, ואם לא יימצא רכב יציג בנפח מנוע 3,800 סמ"ק – לא יפחת מ-3,200 סמ"ק, לנכה העונה על אחד מן התנאים האלה:

ד ב ר י ה ס ב ר

בפסקאות משנה (א) עד (ה) של אותה פסקה. בפסקה (2) מוצע רכב יציג בנפח מנוע של 1,800 סמ"ק, לנכים שנכותם חמורה יותר, וכך הלאה.

ומהות נכותם. בפסקה (1) של סעיף 9כב מוצע רכב יציג, שכאמור ייקבע על ידי שר הביטחון, בנפח מנוע שלא יפחת מ-1,600 סמ"ק לנכה העונה על אחד מן התנאים המפורטים

(א) נכה בעל דרגת נכות שאינה פחותה מ-80% בשל אחת מפגימות אלה:

(1) קטיעת גפה תחתונה דרך פרק הירך;

(2) פגימה בגפה תחתונה שמקבילה לקטיעת גפה תחתונה דרך פרק הירך;

(3) קטיעת גפה תחתונה בשליש העליון של הירך עם קיבוע של פרק הירך בגפה התחתונה הקטועה;

(ב) נכה פגוע שתי גפיים תחתונות שדרגת נכותו בשל פגימות אלה אינה פחותה מ-100%;

(ג) נכה פגוע שתי גפיים עליונות שדרגת נכותו בשל פגימות אלה אינה פחותה מ-100%;

(ד) נכה בעל דרגת נכות מיוחדת בשל עיוורון שאין לו כלב נחייה.

9כג. נכה יקבל סיוע לרכישת רכב רפואי ראשון, ובלבד שרכש רכב חדש, בדרך של מענק בגובה 85% מעלות הרכב היציג ומילווה שיחולו עליו הוראות סעיף 22, בגובה 15% מיתרת הסכום.

9כד. קיבל נכה סיוע לרכישת רכב רפואי לפי סעיף 9כג, יקבל לפי כללים שיקבע שר הביטחון, סיוע להחלפת הרכב ובלבד שרכש רכב חדש –

(1) אם הותקנו ברכב אבזרים שערכם עולה על 50% מעלות הרכב – מדי חמש שנים;

(2) בכל מקרה אחר – מדי 48 חדשים.

9כה. קיבל נכה סיוע לרכישה או להחלפה של רכב רפואי, לא יעביר את הזכויות בו לאחר ולא ישעבדו אלא לאחר קבלת אישור מראש ובכתב מאגף שיקום נכים.

9כו. קיבל נכה סיוע לרכישה או להחלפה של רכב רפואי, יהיה חייב לבטחו בביטוח חובה לפי פקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], התש"ל-1970¹⁸, ובביטוח מקיף לפי חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981.

9כז. (א) היה נכה זכאי לרכב רפואי לפי יותר ממבחן אחד לפי סעיף 9כב, יקבל את הזכאות לרכב לפי הגבוה מביניהם.

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיפים 9כב עד 9כט המוצעים

בסעיפים אלה מפורטים עקרונות וכללים נוספים הנוגעים למתן הסיוע לניידות, ובכלל זה איסור על העברת הרכב הרפואי או שעבודו בלא אישור מראש ובכתב של אגף שיקום נכים (סעיף 9כה), חובת עריכת ביטוח (סעיף 9כו), כללים למניעת מתן כפל זכאויות (סעיף 9כז), כללים למתן רכב רפואי לנכה מאושפז באשפוז ממושך לצורך

לסעיפים 9כג ו-9כד המוצעים

בסעיפים אלה קבועים העקרונות לאופן מתן הסיוע לרכישת רכב רפואי ראשון, כך ש-85% מעלות הרכב היציג יינתן במענק והיתרה בהלוואה, ובלבד שנרכש רכב חדש (סעיף 9כג) וכן קבועים הכללים למתן סיוע להחלפת הרכב הרפואי (סעיף 9כד).

¹⁸ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 15, עמ' 320.

(ב) היה נכה זכאי לרכב רפואי לפי סימן זה ולרכב נוסף מהמדינה על פי כל דין, יקבל רק אחת מהזכויות לרכב, לפי בחירתו.

נכה מאושפז 9כח. נכה הזכאי לרכב רפואי לפי סעיף 9כב, המאושפז באשפוז ממושך ואינו מסוגל לנהוג בעצמו, יקבל סיוע לרכישת רכב רפואי בנפח מנוע 1,600 סמ"ק לצורך נהיגת בן משפחה; סיוע לפי סעיף זה יינתן במקום הסיוע לפי סעיף 9כב ובלבד שהנכה טרם מימש את זכאותו לפי סעיף 9כב.

נכה בעל דרגת נכות זמנית 9כט. נכה שנקבעה לו דרגת נכות זמנית המזכה בזכאות נוספת לניידות לפי סימן זה, יקבל סיוע לרכישת רכב רפואי, כמפורט להלן בפסקאות (1) עד (3), ובלבד שדרגת הנכות הזמנית המזכה ברכב נקבעה לתקופה רציפה ושבמועד מימוש הזכאות לרכב תוקף דרגת הנכות הזמנית הוא לתקופה שלא תפחת מ-6 חודשים:

(1) נכה כאמור בפסקאות (1) ו-(2) שבסעיף 9כב, יקבל את הסיוע כמפורט באותן פסקאות ובלבד שדרגת הנכות הזמנית נקבעה לתקופה של 30 חודשים לפחות; ואולם אם היתה דרגת נכותו בשל הפגימה בגפה התחתונה 35% עד 49% או שדרגת נכותו 60% ומעלה, יקבל סיוע לרכישת רכב בנפח מנוע של עד 1,600 סמ"ק אם דרגת הנכות הזמנית נקבעה לתקופה של 12 חודשים לפחות;

(2) נכה כאמור בסעיף 9כב(3) שדרגת נכותו בשל הפגימה בגפה התחתונה אינה פחותה מ-50%, יקבל סיוע לרכישת רכב בנפח מנוע שלא יעלה על 1,800 סמ"ק, ואם לא יימצא רכב יציג בנפח מנוע 1,800 סמ"ק – לא יפחת מ-1,600 סמ"ק, ובלבד שדרגת הנכות הזמנית נקבעה לתקופה של 12 חודשים לפחות;

(3) נכה כאמור בסעיף 9כב(5) יקבל סיוע לרכישת רכב בנפח מנוע שלא יעלה על 2,000 סמ"ק, ואם לא יימצא רכב יציג בנפח מנוע 2,000 סמ"ק – לא יפחת מ-1,800 סמ"ק, ובלבד שדרגת הנכות הזמנית נקבעה לתקופה של 12 חודשים לפחות.

דמי ניידות 9ל. נכה שבבעלותו רכב רפואי, יקבל דמי ניידות חודשיים כמפורט להלן:

(1) בסכום של 1,145 שקלים חדשים לנכה שהוא אחד מאלה:

(א) זכאי לרכב רפואי לפי סעיף 9כב(1) עד (3) ו-(5) או לפי סעיף 9כט;

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיפים 9 עד 9ל המוצעים

סעיפים אלה מפרטים את הזכויות לדמי ניידות חודשיים ושיעורם, בהתאם לדרגת הנכות וסוג הנכות וכן זכויות נוספות לניידות. כך, בסעיף 9ל מפורט שיעור דמי הניידות

נהיגת בן משפחה וזאת במקום הסיוע שלפי סעיף 9כב (סעיף 9כח), והסדר לזכויות נוספת לניידות לנכה בעל דרגת נכות זמנית (סעיף 9כט).

- (ב) זכאי לרכב רפואי לפי סעיף נכח;
- (ג) נכה כאמור בסעיף 9לה(ב) שמימש זכאות לרכב במימון המדינה שלא לפי סימן זה;
- (2) בסכום של 1,254 שקלים חדשים לנכה שהוא אחד מאלה:
- (א) זכאי לרכב רפואי לפי סעיף נכב(1), ובלבד שנקבעה לו דרגת נכות בשל הפרעה בתר־חבלתית לפי סעיף 10(ב);
- (ב) זכאי לרכב רפואי לפי סעיף נכב(4);
- (3) בסכום של 1,504 שקלים חדשים לנכה שהוא אחד מאלה:
- (א) זכאי לרכב רפואי לפי סעיף נכב(3)(א), אם דרגת נכותו אינה עולה על־54%;
- (ב) זכאי לרכב רפואי לפי סעיף נכב(3)(ב), (ה) או (ו);
- (ג) זכאי לרכב רפואי לפי סעיף נכב(3)(ג), אם דרגת נכותו אינה עולה על 99%;
- (4) בסכום של 2,267 שקלים חדשים לנכה שהוא אחד מאלה:
- (א) זכאי לרכב רפואי לפי סעיף נכב(3)(א), אם הוא פגוע גפה תחתונה בעל דרגת נכות שאינה פחותה מ־55% או קטוע גפה תחתונה שדרגת נכותו אינה פחותה מ־50%;
- (ב) זכאי לרכב רפואי לפי סעיף נכב(3)(ג), ובלבד שדרגת נכותו 100%;
- (ג) זכאי לרכב רפואי לפי סעיף נכב(3)(ד);
- (ד) זכאי לרכב רפואי שדרגת נכותו 50% לפחות בשל פגימה בכליות ובלבד שהוא נדרש לבצע טיפולי דיאליזה;
- (5) בסכום של 2,441 שקלים חדשים לנכה הזכאי לרכב רפואי לפי סעיף נכב(5)(א) עד (ג);
- (6) בסכום של 2,645 שקלים חדשים לנכה הזכאי לרכב רפואי לפי סעיף נכב(4) או לפי סעיף נכב(5)(ד).
- עדכון דמי ניידות פלא. דמי הניידות כמפורט בסעיף 9ל יעודכנו לפי שיעור שינוי מדד השמן והדלקים, כפי שמפורסם על ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.
- זכאויות נוספות לנכה שבבעלותו רכב רפואי פלב. נכה שבבעלותו רכב רפואי יקבל, בתנאים ובסכומים שיקבע שר הביטחון, את כל אלה:

ד ב ר י ה ס ב ר

במימון שיעורי נהיגה ומבחני נהיגה, סיוע במימון אזורי עזר לרכב וסיוע לרכישת מערכת איכון ואיתור לרכב ותשלום דמי מנוי שנתיים. סעיף 9לד קובע זכאות לסיוע לניידות לנכים שהוכרו בשל החמרת מחלה, תוך פירוט אמות המידה וסוגי הנכויות המזכות בקבלת הסיוע.

כאמור, סעיף 9לא קובע את מנגנון עדכון דמי הניידות וסעיף 9לג קובע את הזכאות לדמי ניידות גם לנכה הזכאי לרכב רפואי אך לא רכש רכב. בסעיף 9לב מוצעות זכאויות נוספות לנכה שבבעלותו רכב רפואי, ובכלל זה השתתפות בתשלום דמי ביטוח שנתיים, השתתפות במימון אגרת הרישוי, סיוע

- (1) השתתפות בתשלום דמי הביטוח השנתיים;
- (2) השתתפות במימון אגרת הרישוי;
- (3) סיוע במימון שיעורי נהיגה ומבחני נהיגה בעבור הנכה; היה הנכה בעל דרגת נכות מיוחדת או שנפסל לנהיגה, יינתן הסיוע גם לכן משפחה של הנכה, לפי קביעת קצין תגמולים;
- (4) סיוע במימון אבזרי עזר לרכב, לנכה הזקוק להם עקב נכותו לפי קביעת קצין תגמולים;
- (5) סיוע לרכישת מערכת איכון ואיתור לרכב ותשלום דמי מנוי שנתיים, ובלבד שהנכה זכאי לרכב לפי סעיף 9כב(3) עד (5).

דמי ניידות לנכה שלא רכב רכב רפואי 9לג. נכה הזכאי לרכב רפואי לפי סעיף 9כב, אך לא רכש רכב, יקבל דמי ניידות חודשיים בסכום של 1,145 שקלים חדשים, ובלבד שלא קיבל סיוע לניידות לפי חוק הביטוח הלאומי.

זכאות נוספת לניידות בשל נכות שהוכרה בשל החמרת מחלות מסוימות 9לד. (א) זכאות נוספת לניידות לפי סימן זה תינתן גם לנכה שהוכר בשל החמרת מחלה ואשר דרגת נכותו הכוללת מזכה בזכאות נוספת לניידות לפי סימן זה, ובלבד שדרגת הנכות בשל המחלה שבשלה הוכר היא אחת מאלה:

(1) 15% מתוך 30% בשל פגיעה בגפיים התחתונות;

(2) 15% מתוך 30% בשל שיתוק בגפיים התחתונות (פרפלגיה);

(3) 15% מתוך 30% בשל שיתוק בשלוש גפיים (טריפלגיה);

(4) 15% מתוך 30% בשל שיתוק בארבע גפיים (קוודרופלגיה);

(5) 15% מתוך 30% בשל שיתוק בחצי גוף אנכי (המיפלגיה);

(6) 25% מתוך 50% בשל מחלת לב.

(ב) אישר קצין תגמולים זכאות נוספת לניידות לפי סעיף זה, יראו את הנכה, לעניין סימן זה בלבד, כאילו כל נכותו הוכרה על פי החוק.

זכאות נוספת לניידות לנכה בעל דרגת נכות מיוחדת 9לד. (א) נכה בעל דרגת נכות מיוחדת יקבל, בכפוף לתקנות לפי סעיף 9א, רכב רפואי בבעלות המדינה בנפח מנוע שלא יעלה על 3,800 סמ"ק, ואם לא יימצא רכב יציג בנפח מנוע 3,800 סמ"ק – לא יפחת מ-3,000 סמ"ק, וזאת במקום הסיוע הקבוע בסעיף 9כב, ובלבד שהוא נכה בעל דרגת נכות מיוחדת

ד ב ר י ה ס ב ר

בבעלות המדינה והחלפתו תוך פירוט סוגי הרכב השונים לפי סוגי הפגימה, וכן את שיעור דמי הניידות החודשיים ואופן עדכונם וזכאויות נוספות לניידות, לרבות הזכות לרכוש מהמדינה את הרכב הרפואי הישן בשיעור מופחת.

לסעיף 9לה המוצע

סעיף זה מסדיר את הזכאות לניידות לנכים בעלי דרגת נכות מיוחדת, ובכלל זה את הזכאות לקבלת רכב רפואי

בשל פגימה או קטיעה של שתי גפיים תחתונות, פגימה או קטיעה של שתי גפיים עליונות, שיתוק בשתי גפיים תחתונות (פרפלגיה), שיתוק בשלוש גפיים (טריפלגיה), שיתוק בארבע גפיים (קוורופלגיה) או קטיעת גפה תחתונה אחת ופגימה בגפה התחתונה השנייה.

(ב) נכה בעל דרגת נכות מיוחדת בשל עיוורון, יקבל, בכפוף לתקנות לפי סעיף 9א, לפי בחירתו, רכב רפואי בבעלות המדינה בנפח מנוע שלא יעלה על 3,800 סמ"ק, ואם לא יימצא רכב יציג בנפח מנוע 3,800 סמ"ק – לא יפחת מ-2,000 סמ"ק, וזאת במקום רכב רפואי לפי סעיף 9בב(4) או 9בב(5)(ד), לפי העניין.

(ג) נכה שאושר לו רכב רפואי בבעלות המדינה לפי סעיפים קטנים (א) או (ב), יהיה זכאי לקבל סיוע להחלפת הרכב כמפורט להלן בפסקאות (1) ו-(2), ובלבד שבמועד ההחלפה יחזיר את הרכב הקודם לידי משרד הביטחון:

- (1) מדי חמש שנים – אם הותקנו ברכב אבזורים שערכם עולה על 50% מעלות הרכב;
- (2) מדי 42 חודשים – בכל מקרה אחר.

(ד) (1) נכה שאושר לו רכב רפואי בבעלות המדינה לפי סעיפים קטנים (א) או (ב) יקבל דמי ניידות חודשיים כמפורט להלן:

- (א) לנכה הזכאי לרכב לפי סעיף קטן (א) – בסכום של 4,744 שקלים חדשים, ואם הוא נדרש לנסוע ללימודים, לעבודה או לפעילות ספורטיבית – בסכום של 5,823 שקלים חדשים;
- (ב) לנכה הזכאי לרכב לפי סעיף קטן (ב) – בסכום של 2,633 שקלים חדשים.

(2) דמי הניידות לפי סעיף קטן זה יעודכנו לפי שיעור שינוי מדד השמן והדלקים, כפי שמפורסם על ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

(ה) נכה שאושר לו רכב רפואי בבעלות המדינה כאמור בסעיפים קטנים (א) או (ב) יקבל, בתנאים ובסכומים שיקבע שר הביטחון, את כל הזכאויות הנוספות המפורטות להלן:

- (1) מימון שיעורי נהיגה ומבחני נהיגה לנכה ולבן משפחה אחד של הנכה לפי קביעת קצין תגמולים;
- (2) סיוע במימון אבזרי עזר לרכב, לנכה הזקוק להם עקב נכותו לפי קביעת קצין תגמולים;
- (3) סיוע לרכישת מערכת איכון ואיתור לרכב ומימון דמי מנוי שנתיים.

(ו) נכה שקיבל רכב רפואי בבעלות המדינה לפי סעיפים קטנים (א) או (ב) ובמועד החלפת הרכב קיבל אישור לרכישת רכבו הישן לפי חוק חובת המכרזים, התשנ"ב-1992¹⁹, יהיה זכאי לרכוש את הרכב הישן שהיה בשימושו בעלות הפחותה ב-25% ממחיר השוק של הרכב, ובלבד שיצהיר כי יחזיק ברכב לתקופה של שלוש שנים לפחות וכי לא יעבירו לאחר במהלך תקופה זו; קיבל נכה סיוע לפי סעיף קטן זה, לא יהיה זכאי לקבלת רכב חלופי לפי סעיף 9לט אלא אם כן קבע קצין תגמולים כי הרכב שנרכש לפי סעיף קטן זה לא ניתן לשימוש בשל תקלה בו.

9ל. נכה שאינו זכאי לרכב רפואי לפי סימן זה, שהמכון הרפואי לבטיחות בדרכים קבע שעקב נכותו עליו להתקין אבזרי עזר ברכבו כתנאי למתן רישיון נהיגה, יקבל סיוע במימון רכישה והתקנה של אבזרי העזר, לרבות מימון שיעורי נהיגה ומימון מבחן כשירות, ככל שאלה נדרשים לצורך האבזור; סיוע לפי סעיף זה יינתן אחת ל-5 שנים.

9לו. נכה הזכאי לרכב רפואי לפי סימן זה ואשר מבקש לעבוד לפרנסתו בעיסוק המחייב החזקת רכב, ובכלל זה רכב המשמש כמונית ורכב המשמש ללימוד נהיגה, יקבל סיוע לרכישת רכב רפואי שיקומי, בתנאים ובסכומים שיקבע שר הביטחון, במקום סיוע לרכישת רכב רפואי לפי סימן זה.

9לח. (א) נפטר נכה שרכש רכב רפואי לפי סימן זה, ולפי חוק הירושה, התשכ"ה-1965²⁰, עבר הרכב הרפואי לידי בן משפחה של הנכה, יקבל בן המשפחה סיוע כמפורט להלן בפסקאות (1) ו-(2), ובלבד שבן המשפחה מקבל תגמול לפי סעיף 20א ולא הוכר לפי חוק משפחות חיילים שנספו במערכה:

(1) השתתפות בתשלום מחצית גובה דמי הביטוח לפי סעיף 9לב(1);

(2) השתתפות בתשלום אגרת רישוי לפי סעיף 9לב(2).

(ב) סיוע לפי סעיף קטן (א) יינתן לתקופה שלא תעלה על שלוש שנים מיום הפטירה או עד מועד מכירת הרכב, לפי המוקדם.

ד ב ר י ה ס ב ר

רכב המשמש כמונית ורכב המשמש ללימוד נהיגה, יקבל סיוע לרכישת רכב רפואי שיקומי, בתנאים ובסכומים שיקבע שר הביטחון בתקנות, במקום סיוע לרכישת רכב רפואי. בסעיף 9לח מוצע הסדר במקרה של פטירת נכה שרכש רכב רפואי לפי חוק הנכים והרכב עבר לידי יורשיו כדיון, וסעיף 9לט מאפשר לקצין תגמולים לאשר השאלה זמנית של רכב חלופי ממאגר הרכב של משרד הביטחון לנכה שהוא בעל דרגת נכות מיוחדת או לנכה פגוע גפה תחתונה בתנאים המפורטים באותו סעיף.

לסעיפים 9לו עד 9לח המוצעים

בסעיפים אלה מפורטות זכויות נוספות בתחום הניידות וכללים לקבלתן. כך, בסעיף 9לו מוצעת זכאות למימון רכישה והתקנה של אבזרי עזר ומימון שיעורי נהיגה ומבחן כשירות לנכה שאינו זכאי לרכב רפואי אך לפי קביעת המכון הרפואי לבטיחות בדרכים עקב נכותו עליו להתקין אבזרי עזר ברכבו כתנאי למתן רישיון נהיגה. בסעיף 9לו מוצע כי נכה הזכאי לרכב רפואי לפי סימן זה והמבקש לעבוד לפרנסתו בעיסוק המחייב החזקת רכב, ובכלל זה

¹⁹ ס"ח התשנ"ב, עמ' 114.

²⁰ ס"ח התשכ"ה, עמ' 63.

(ג) נמכר הרכב הרפואי בידי יורשי הנכה לפי סעיף קטן (א), בטרם חלפו חמש שנים ממועד רכישתו, יידרשו להחזיר לאגף שיקום נכים חלק מגובה הסיוע שקיבל הנכה לרכישתו, בתנאים ובסכומים שיקבע שר הביטחון.

(ד) נפטר נכה בעל דרגת נכות מיוחדת שקיבל ערב מותו רכב רפואי בבעלות המדינה לפי סעיף 9לה, יידרשו היורשים להחזיר את הרכב האמור לידי אגף שיקום נכים.

9לט. (א) קצין תגמולים רשאי לאשר השאלה זמנית של רכב חלופי ממאגר הרכב של משרד הביטחון לנכה שהוא אחד מאלה:

(1) נכה בעל דרגת נכות מיוחדת הזכאי לרכב רפואי בבעלות המדינה לפי סעיף 9לה שטרם מימש את זכאותו לרכב או שהרכב הרפואי שבשימוש בלתי כשיר לנסיעה בשל תקלה המחייבת את השבתתו באופן זמני או קבוע;

(2) נכה פגוע גפה תחתונה שהמכון הרפואי לבטיחות בדרכים קבע כתנאי למתן הרישיון התקנה של מנגנון יד ברכבו – אם טרם קיבל את הרכב הרפואי שנרכש או אם נקבע שהרכב שבבעלותו בלתי כשיר לנסיעה בשל תקלה המחייבת את השבתתו.

(ב) נכה כאמור בסעיף קטן (א) שלא מימש זכאותו לרכב רפואי בבעלות המדינה ושקיבל רכב חלופי לתקופה העולה על 30 ימים, יקבל השתתפות מופחתת בתשלום דמי ביטוח הרכב, באופן יחסי לתקופת ההשאלה.

(ג) סיוע לפי סעיף זה יינתן בהתאם למלאי כלי הרכב הקיים במאגר הרכב, כפי שמשתנה מעת לעת, ובתנאי שהרכב המושאל יתאם את מגבלות נכותו של הנכה.

9מ. (א) שר הביטחון יקים ועדת חריגים לניידות לעניין סימן זה, ואלה סמכויותיה:

ועדת חריגים לניידות

(1) התאמת רכב רפואי או רכב רפואי בבעלות המדינה לנכה הזקוק עקב נכותו או עקב מאפיינים גופניים מיוחדים, לרכב שונה מזה שהוא זכאי לו על פי סימן זה, אף אם אינו ברשימת הרכבים היציגים; לעניין זה, יקים שר הביטחון ועדת מומחים שתמליץ לוועדת החריגים לניידות אם נכה זקוק עקב נכותו או עקב מאפיינים גופניים מיוחדים לרכב שונה מזה שהוא זכאי לו; החליטה הוועדה על התאמת רכב כאמור, תתאים גם את גובה דמי הניידות לפי נפח

ד ב ר י ה ס ב ר

הרכב הוועדה ודרכי עבודתה ייקבעו בתקנות שיקבע שר הביטחון.

לסעיף 9מ המוצע

מוצע לעגן את ועדת החריגים לרכב רפואי הפועלת היום מכוח ההוראות הפנימיות, תוך פירוט סמכויותיה.

המנוע של הרכב המותאם, ובלבד שלא יפחתו מדמי הניידות שהנכה זכאי להם לפי הוראות סימן זה, ואת גובה ההשתתפות בביטוח הרכב ובתשלום אגרת הרישוי בעבור הרכב המותאם;

(2) אישור סיוע לניידות לפי סימן זה, בתנאים ובהיקף שתקבע, לנכה שאינו זכאי לסיוע האמור לפי סימן זה, ובלבד שהרופא המוסמך הראשי קבע כי הנכה עומד באחד מן התנאים האלה:

(א) דרגת הנכות הזמנית שנקבעה לנכה היא לתקופה קצרה מהקבוע בסעיף 9כט, וקיים יסוד סביר להניח שדרגת הנכות הזמנית תוארך ובלבד שהנכה זקוק לקבלת הסיוע לניידות עקב נכותו;

(ב) דרגת הנכות שנקבעה לנכה מותאמת לדרגת נכות המקנה זכאות לסיוע בניידות לפי הוראות סימן זה;

(3) החלפת רכב במועד המוקדם מהאמור בסעיף 9כד או 9לה(ג) לפי העניין;

(4) מתן סיוע כספי לנכה במקרה של ירידת ערך של הרכב הרפואי בשיעור של 20% ומעלה ממחיר הרכב;

(5) מכירת הרכב הרפואי בלא החלפתו באחר, לפי בקשת הנכה;

(6) מתן סיוע לרכישת רכב מותאם לנכה מאושפז שיוצא מעת לעת ממיתקן האשפוז, אם הרכב שניתן בעבור בני המשפחה אינו מותאם למגבלותיו עקב נכותו;

(7) קביעת אופן מתן הסיוע לרכישת רכב רפואי לנכה שחודשה זכאותו לרכב רפואי.

(ב) שר הביטחון יקבע את הרכב ועדת החריגים לניידות ואת דרכי עבודתה.

סימן ו': זכאויות נוספות רפואיות

9מא. (א) בסימן זה, "שירותים רפואיים" – טיפול רפואי, לרבות אשפוז וטיפול אמבולטורי, תרופות, מכשור וציוד רפואי, טיפול סיעודי והוצאות נסיעה לטיפול רפואי.

זכאות נוספת רפואית

(ב) נכה יקבל, בכפוף לתקנות לפי סעיף 9א, אחת או יותר מן הזכאויות הנוספות הרפואיות או שירותים רפואיים, הכול כמפורט בסימן זה, לפי העניין.

ד ב ר י ה ס ב ר

וטיפול אמבולטורי, תרופות, מכשור וציוד רפואי, טיפול סיעודי והוצאות נסיעה לטיפול רפואי.

לסעיפים 9מא ו-9מב המוצעים

להגדרה "שירותים רפואיים" – מוצע להגדיר את המונח "שירותים רפואיים" כ"טיפול רפואי לרבות אשפוז

9מב. (א) נכה שמלאו לו 40 שנים ושדרגת נכותו אינה פחותה מ-50% שמתוכם לפחות 30% בשל אחת מן הפגיומות האלה: שיתוק בארבע גפיים (קוורופלגיה), שיתוק בשתי גפיים תחתונות (פרפלגיה), שיתוק של חצי גוף אנכי (המיפלגיה), טרשת נפוצה, מחלת שרירים, עמוד שדרה, מחלת פרקים, פגיעה בגפיים תחתונות או בגפיים העליונות, פציעות ובקעים של קיר הבטן או לפחות 30% בשל פגימה מצטברת באחד מן האיברים האמורים – יקבל שירותים רפואיים בעבור מחלה של מערכת העצבים, מחלת לב או מחלת כלי דם, גם אם אינם חלק מהנכות שהוכרה לנכה כאמור.

(ב) נכה שנקבעה לו נכות באיבר זוגי, יקבע לגביו הרופא המוסמך המרחבי דרגת נכות מצטברת בהתחשב בדרגת הנכות באיבר הזוגי הנוסף, והוא יקבל שירותים רפואיים וזכאויות נוספות לפי דרגת נכותו המצטברת; בסעיף קטן זה – "דרגת הנכות באיבר הזוגי הנוסף" – דרגת הנכות שקבע הרופא המוסמך המרחבי לאחר שנועץ בוועדת איבר זוגי ובהתאם למבחנים לקביעת דרגות נכות שנקבעו לפי סעיף 10(ב);

"ועדת איבר זוגי" – ועדת רופאים מומחים שמינה הרופא המוסמך הראשי;

"זכאויות נוספות" – זכאות נוספת לדיוור לפי סימן ב', וזכאות נוספת לניידות לפי סימן ה', מענק נישואין לפי סעיף 9(זח), סיוע למימון לימודים ולשיקום תעסוקתי בעסק לפי סעיף 9נח ותוספת למימון צרכים מיוחדים לפי סעיף 7ב;

"נכות באיבר זוגי" – נכות בדרגה שאינה פחותה מ-30% בעבור האיבר הזוגי שהנכות בו מוכרת לפי חוק זה, ולעניין פגיעה בעיניים – שאינה פחותה מ-15%.

חמי מרפא 9מג. (א) (1) טיפול בחמי מרפא יינתן בארץ, כאמור בתקנות שיקבע שר הביטחון לפי סעיף קטן (ב), לנכה שמתקיים בו אחד מאלה:

ד ב ר י ה ס ב ר

למען הסר ספק יובהר כי אין מדובר בהכרה במחלה הנוספת או בנכות באיבר הזוגי הנוסף, אלא רק למתן שירותים רפואיים וזכאויות נוספות כמפורט בסעיפים אלה.

לסעיף 9מוג המוצע

סעיף זה מעגן את הזכאות לקבלת טיפולים בחמי מרפא, לרבות מימון השהייה במלון, וכן לקבלת תגמול טיפול רפואי לפי סעיף 43(ב) לחוק ובלבד שהנכה עומד בתנאים לקבלתו. לעניין זה מוצע בסעיף קטן (ב) ששר הביטחון יקבע בתקנות את מספר ימי הטיפול השנתיים בחמי מרפא בהתאם לדרגת הנכות וסוג הנכות.

בסעיף 9מב(א) מוצע לתת לנכה כמשמעותו בסעיף האמור, שירותים רפואיים כהגדרתם בסעיף 9מא, בעבור מחלה של מערכת העצבים, מחלת לב או מחלת כלי דם שחלה בה, גם אם אינם חלק מהנכות שהוכרה לו.

בסעיף 9מב(ב) מוצע לתת לנכה שנקבעה לו נכות באיבר זוגי, ושהרופא המוסמך המרחבי קבע לו דרגת נכות מצטברת בהתחשב בדרגת הנכות באיבר הזוגי הנוסף, שירותים רפואיים וזכאויות נוספות לפי דרגת נכותו המצטברת; מוצע שהזכאויות הנוספות לעניין סעיף קטן זה יהיו – זכאות נוספת לדיוור, זכאות נוספת לניידות, מענק נישואין לפי סעיף 9(זח) המוצע, וסיוע למימון לימודים ולשיקום תעסוקתי בעסק לפי סעיף 9נח המוצע ותוספת למימון צרכים מיוחדים לפי סעיף 7ב לחוק.

(א) דרגת נכותו אינה פחותה מ־20% בשל פגימות במערכת התנועה;

(ב) הוא בעל דרגת נכות מיוחדת;

(ג) דרגת נכותו אינה פחותה מ־65% בשל מחלת הסכרת;

(ד) הוא זכאי לטיפול רפואי לפי סעיף 43ב(א);

(ה) הוא בעל פגימה במערכת התנועה, ועבר ניתוח עקב נכותו ולפי המלצה רפואית נדרש לקבל טיפול בחמי מרפא, ובלבד שהטיפול בחמי מרפא יינתן בטרם חלפו שישה חודשים ממועד הניתוח;

(ו) סכום חשבונאי של דרגות הנכות שלו בשל פגימות במערכת התנועה, אינו פחות מ־20% לפי שיקול דעת הרופא המוסמך המחוזי, ובלבד שקיימת המלצה של רופא מומחה בתחום האורטופדיה בדבר נחיצות הטיפול.

(2) בסעיף קטן זה –

“טיפול בחמי מרפא” – טיפול פיזיקלי-רפואי בחמי מרפא, לרבות הוצאות הנסיעה והוצאות הלינה בתקופת הטיפול, ובלבד שהנכה הוכיח כי ביצע את הטיפול במועד שבו נדרשו הוצאות הנסיעה והלינה;

“מערכת התנועה” – השלה, השרירים והעצבים הקשורים למערכת התנועה, כפי שיקבע שר הביטחון.

(ב) שר הביטחון יקבע את מספר ימי הטיפול השנתיים בהתאם לדרגת הנכות ולסוג הנכות; היה נכה זכאי לטיפול בחמי מרפא לפי יותר ממבחן אחד, יקבל טיפול בחמי מרפא לפי הגבוה מביניהם, אלא אם כן נקבע אחרת בתקנות.

(ג) נכה שאושר לו טיפול בחמי מרפא יהיה זכאי למימון שהיית מלווה במהלך הטיפול, אם מתקיים בו אחד מאלה:

(1) הוא בעל דרגת נכות מיוחדת בשל שיתוק בשתי גפיים תחתונות (פרפלגיה), שיתוק בארבע גפיים (קוודרופלגיה), שיתוק בחצי גוף אנכי (המיפלגיה), קטיעת שתי גפיים או עיוורון;

(2) הוא הגיע לגיל 65;

ד ב ר י ה ס ב ר

שהיית מלווה עמו במהלך הטיפול בחמי מרפא (סעיף קטן (ג)) וכן קובע מפורשות כי הזכאות לטיפול בחמי מרפא לא תינתן לגבי תקופה שקדמה ליום הגשת הבקשה לקבלתו (סעיף קטן (ה)).

עוד מוצע לקבוע שאם היה הנכה זכאי לטיפול בחמי מרפא לפי יותר ממבחן אחד, יקבל טיפול בחמי מרפא לפי הגבוה מביניהם, אלא אם כן נקבע אחרת בתקנות. כמו כן, מסדיר הסעיף את המקרים שבהם יהיה זכאי הנכה למימון

(3) הוא הגיע לגיל 50 ודרגת נכותו אינה פחותה מ-50% בשל אחד מאלה:

(א) קטיעת גפה;

(ב) שיתוק בחצי גוף אנכי (המיפלגיה);

(ג) פגימות במערכת התנועה;

(4) רופא מוסמך מחווי קבע כי הוא זקוק למלווה עקב נכותו.

(ד) מימש נכה במהלך שנת תקציב חלק ממספר ימי הטיפולים שהוא זכאי להם או שלא מימש כלל ימי טיפולים כאמור, לא יוכל להעביר את זכאותו או את היתרה לשנת התקציב הבאה, אלא אם כן קבע שר הביטחון אחרת.

(ה) טיפול בחמי מרפא לפי סעיף קטן זה לא יינתן לגבי תקופה שקדמה ליום הגשת הבקשה לקבלתו.

(ו) נכה הזכאי לטיפול בחמי מרפא לפי סעיף זה ונוסף על כך זכאי למימון הבראה לפי סעיף 43 בשל מחלת אסטמה, יקבל אחת מן הזכאויות, הגבוהה מביניהן.

(ז) אושר לנכה טיפול בחמי מרפא לפי סעיף זה, יקבל תגמול לפי סעיף 43(ב) למשך תקופת הטיפול אם עמד בתנאים לקבלתו.

9מד. טיפולי שיניים (א) נכה שהוא אחד מאלה, זכאי למימון טיפולי שיניים, גם אם הוא אינו מוכר בשל פגימה בשיניים; בסעיף קטן זה, "טיפול שיניים" – טיפול מונע ומשמר, טיפול פרוטטי, טיפול חניכיים ומשתלים:

(1) נכה בעל דרגת נכות מיוחדת;

(2) נכה פגוע נפש שדרגת נכותו בשל הפגימה הנפשית אינה פחותה מ-20%;

(3) נכה המוכר בשל מחלה ממארת, ובלבד שנכותו או הטיפול בה גורמים לפגיעה בשיניים.

(ב) נכה פגוע ראש שדרגת נכותו בשל פגימה זו אינה פחותה מ-40% זכאי למימון טיפולי שיניים משמרים, טיפול פרוטטי וטיפול חניכיים.

ד ב ר י ה ס ב ר

(סעיף 9מו); זכאות לעד 14 ימי הבראה בשנה לנכה המוכר בשל פגימה נפשית שדרגת נכותו בשל פגימה זו אינה פחותה מ-10%, בתנאים שיקבע שר הביטחון בתקנות ובקיומו ימי ההבראה שלהם זכאי הנכה על פי סעיף 9(ז) (סעיף 9מו); סיוע לאספקת מנות דם לנכה, אף אם מנות הדם נדרשות בעבור טיפול בנכות שאיננה נכותו על פי חוק הנכים וכן לבן משפחה של נכה (סעיף 9מח); מענק ביגוד שנתי (סעיף 9מט); מענק ציוד משתחק (סעיף 9נ); סיוע למימון צרכים רפואיים (סעיף 9נא); מענק לעיוור שאין לו כלב נחייה (סעיף 9נב); מענק נעליים (סעיף 9נג); דמי נסיעות מטעמים רפואיים (סעיף 9נד).

לסעיפים 9מד עד 9נר המוצעים

בסעיפים אלה מפורטות 11 זכאויות נוספות רפואיות כספיות, כשלצד כל זכאות נוספת נקבע מי רשאי לקבלה, שיעורה, היקפה והתנאים הנדרשים לקבלתה. הזכאויות הנוספות מתייחסות לעניינים אלה: מימון טיפולי שיניים גם לנכים שאינם מוכרים על פי חוק הנכים בשל פגימה בשיניים (סעיף 9מד); סיוע במענק לרכישת ציוד עזר ביתי (סעיף 9מה) והתוספת הראשונה; סיוע לרכישת אבזרי עזר וציוד הנדרש לנכה בעל דרגת נכות 100% או יותר בשל עיוורון, בסכומים ובתנאים שיקבע שר הביטחון בתקנות

(ג) נכה שהטיפול בנכותו גורם לפגיעה בשיניים זכאי לטיפול שיניים משמר ולטיפול חניכיים, בתנאים שיקבע שר הביטחון.

(ד) נכה שעקב נכותו נדרש לעבור טיפולי שיניים במסגרת אשפוז בבית חולים, זכאי לסיוע במימון האשפוז בבית החולים, לרבות עלות ההרדמה.

(ה) הרופא המוסמך המרחבי רשאי לאשר לנכה כאמור בסעיפים קטנים (א) עד (ד) סיוע חריג במימון טיפולי שיניים ובלבד שסך הסיוע לא יעלה על 36,597 שקלים חדשים; הרופא המוסמך הראשי רשאי במקרים חריגים ומטעמים מיוחדים שיירשמו, לאשר לנכים כאמור סיוע נוסף במימון טיפולי השיניים.

90מ. (א) נכה כמפורט להלן בפסקאות (1) עד (3), יקבל סיוע במענק לרכישת ציוד עזר ביתי שנועד לשפר את תפקודו בחיי היומיום כמפורט באותן פסקאות, ובלבד שאם קיבל בעבר סיוע בעבור אותו ציוד, יופחת סכום המענק באופן יחסי, כפי שיקבע שר הביטחון:

ציוד עזר ביתי

(1) נכה שדרגת נכותו אינה פחותה מ-100% בשל שיתוק בארבע גפיים (קוורופלגיה) או שיתוק בשתי גפיים תחתונות (פרפלגיה) יקבל –

(א) מענק ראשוני של 36,453 שקלים חדשים;

(ב) מענק שנתי של 3,461 שקלים חדשים שישתלם החל מהשנה שלאחר השנה שבעבורה שולם המענק הראשוני, ובלבד שאם הנכה רווק או אלמן – הוא אינו מאושפז באשפוז ממושך; היה הנכה מאושפז באשפוז ממושך – יקבל את החלק היחסי של המענק לאותה שנה לפי תקופת האשפוז;

(2) נכה כאמור בפסקה (1) יקבל נוסף על הסיוע הקבוע בפסקה (1), סיוע המנוי בסימן א' בתוספת הראשונה, וכמפורט בו;

(3) נכה בעל דרגת נכות מיוחדת בשל עיוורון יקבל –

(א) מענק ראשוני של 32,590 שקלים חדשים;

(ב) מענק שנתי של 3,379 שקלים חדשים שישתלם החל מהשנה שלאחר השנה שבעבורה שולם המענק הראשוני, ובלבד שאם הנכה רווק או אלמן – הוא אינו מאושפז באשפוז ממושך; היה הנכה מאושפז באשפוז ממושך – יקבל את החלק היחסי של המענק לאותה שנה לפי תקופת האשפוז.

(ב) נכה, כמפורט להלן בפסקאות (1) עד (21), יהיה זכאי לקבל סיוע ברכישה והחלפה של ציוד עזר ביתי שנועד לשפר את תפקודו בחיי היומיום, כמפורט בסימנים ב' עד כ"ב בתוספת הראשונה, לפי העניין; היה הנכה זכאי לסיוע לפי יותר מאחת מהפסקאות האמורות, יקבל את הסיוע המפורט בכל אחת מהפסקאות שהוא זכאי לפיהן, ובלבד שלא יקבל סיוע כפול בעבור אותו ציוד עזר; היה זכאי לאותו סוג של ציוד עזר לפי יותר מפסקה אחת, יקבל את הגבוהה מבין הזכאויות:

(1) נכה בעל דרגת נכות מיוחדת בשל קטיעה או פגיעה בשתי גפיים תחתונות או קטיעת גפה תחתונה אחת ופגיעה בגפה התחתונה השנייה – זכאי לסיוע כמפורט בסימן ב' בתוספת הראשונה;

(2) נכה שדרגת נכותו אינה פחותה מ-100% בשל קטיעה או פגיעה בשתי גפיים עליונות או נכה בעל דרגת נכות מיוחדת בשל קטיעת גפה עליונה ופגיעה בגפה עליונה שנייה – זכאי לסיוע כמפורט בסימן ג' בתוספת הראשונה;

(3) נכה שדרגת נכותו אינה פחותה מ-100% בשל פגיעה בשתי גפיים תחתונות או פגיעה בגפה תחתונה וגפה עליונה – זכאי לסיוע כמפורט בסימן ד' בתוספת הראשונה;

(4) נכה בעל דרגת נכות מיוחדת שמתוכה דרגת נכות של 50% לפחות בשל קטיעת גפה תחתונה, בצירוף דרגת נכות של 50% לפחות בשל פגיעה ביד ודרגת נכות של 20% לפחות בשל פגימה נוספת, למעט פגימה נפשית אך לרבות הפרעה בתר־חבלתית – זכאי לסיוע כמפורט בסימן ה' בתוספת הראשונה;

(5) נכה בעל דרגת נכות מיוחדת בשל פגיעת ראש – זכאי לסיוע כמפורט בסימן ו' בתוספת הראשונה;

(6) נכה שדרגת נכותו אינה פחותה מ-100% בשל פגיעה בעמוד השדרה – זכאי לסיוע כמפורט בסימן ז' בתוספת הראשונה;

(7) נכה שדרגת נכותו אינה פחותה מ-100% בשל כוויות – זכאי לסיוע כמפורט בסימן ח' בתוספת הראשונה;

(8) נכה שדרגת נכותו אינה פחותה מ-100% בשל פגיעת ראש עם שיתוק בחצי גוף אנכי (המיפלגיה) או בשל אפילפסיה – זכאי לסיוע כמפורט בסימן ט' בתוספת הראשונה;

(9) נכה שדרגת נכותו אינה פחותה מ-50% מתוך דרגת נכות כוללת שאינה פחותה מ-100% בשל אי־ספיקה כלייתית, לב או כבד – זכאי לסיוע כמפורט בסימן י' בתוספת הראשונה;

- (10) נכה בעל כוויית שדרגת נכותו בשל צלקות אינה פחותה מ־30% – זכאי לסיוע כמפורט בסימן י"א בתוספת הראשונה;
- (11) נכה שדרגת נכותו אינה פחותה מ־70% בשל אי־שליטה על הסוגרים – זכאי לסיוע כמפורט בסימן י"ב בתוספת הראשונה;
- (12) נכה פגוע ראש שדרגת נכותו בשל פגיעה זו 40% עד 100% – זכאי לסיוע כמפורט בסימן י"ג בתוספת הראשונה;
- (13) נכה פגוע או קטוע גפה עליונה שדרגת נכותו בשל פגיעה זו אינה פחותה מ־20% – זכאי לסיוע כמפורט בסימן י"ד בתוספת הראשונה;
- (14) נכה פגוע יד שדרגת נכותו בשל פגיעה זו אינה פחותה מ־50% – זכאי לסיוע כמפורט בסימן ט"ו בתוספת הראשונה;
- (15) נכה שדרגת נכותו אינה פחותה מ־50% בשל פגיעה בגפיים עליונות או תחתונות, שמתוכה 30% לפחות בשל זיהום מתמשך בעצם (אוסטיומיאליטיס כרוני) – זכאי לסיוע כמפורט בסימן ט"ז בתוספת הראשונה;
- (16) נכה שדרגת נכותו אינה פחותה מ־50% בשל קטיעה או פגיעה בגפה תחתונה – זכאי לסיוע כמפורט בסימן י"ז בתוספת הראשונה;
- (17) נכה שדרגת נכותו אינה פחותה מ־20% בשל פגיעה בעמוד השדרה – זכאי לסיוע כמפורט בסימן י"ח בתוספת הראשונה;
- (18) נכה מגיל 65 ומעלה שדרגת נכותו אינה פחותה מ־30% – זכאי לסיוע כמפורט בסימן י"ט בתוספת הראשונה;
- (19) נכה שדרגת נכותו אינה פחותה מ־40% בשל אסטמה או אינה פחותה מ־50% בשל טרשת נפוצה או אינה פחותה מ־60% בשל מחלת ריאות חסימתית – זכאי לסיוע כמפורט בסימן כ' בתוספת הראשונה;
- (20) נכה שדרגת נכותו אינה פחותה מ־20% בשל פגיעה בגב או צלקות בפלג גוף עליון – זכאי לסיוע כמפורט בסימן כ"א בתוספת הראשונה;
- (21) נכה שדרגת נכותו בשל פגימה בלב אינה פחותה מ־40% או אינה פחותה מ־25% בשל הפרעות קצב – זכאי לסיוע כמפורט בסימן כ"ב בתוספת הראשונה.

<p>9מזו. נכה המוכר בשל פגימה נפשית שדרגת נכותו בשל פגימה זו אינה פחותה מ-10%, יקבל עד 14 ימי הבראה בשנה, בתנאים שיקבע שר הביטחון, ובקיומו ימי הבראה שלהם הוא זכאי על פי סעיף 9(ז).</p>	<p>הבראה לפגועי נפש</p>
<p>9מח. (א) סיוע לאספקת מנות דם לנכה, אף אם מנות הדם נדרשות בעבור טיפול בנכות שאיננה נכותו על פי חוק זה, ובלבד שדרגת נכותו אינה פחותה מ-50%.</p>	<p>מנות דם</p>
<p>(ב) סיוע לרכישת מנות דם לבן משפחה של נכה שדרגת נכותו אינה פחותה מ-20%; בסעיף קטן זה, "בן משפחה של נכה" – בן הזוג של הנכה, ילדי הנכה, או הוריו של הנכה אם הנכה הוא בן יחיד.</p>	
<p>9מט. נכה, כמשמעותו להלן בפסקאות (1) עד (3), יקבל מענק ביגוד שנתי כמפורט באותן פסקאות; נכה הזכאי למענק ביגוד לפי יותר מאחת הפסקאות המפורטות, יקבל רק את הסכום הקבוע באחת מהן, לפי הגבוה:</p>	<p>מענק ביגוד</p>
<p>(1) לנכה הנעזר עקב נכותו במכשירים אורטופדיים או באזורים אורטופדיים הכלולים ברשימה שקבע שר הביטחון לעניין זה, ובלבד שדרגת נכותו בשל הפגימה שבעבורה הוא נזקק למכשיר או לאזור אינה פחותה מ-10% –</p>	
<p>(א) אם הוא בעל פגימה אחת – בסכום של 1,589 שקלים חדשים;</p>	
<p>(ב) אם הוא בעל שתי פגימות או יותר – בסכום של 3,176 שקלים חדשים;</p>	
<p>(2) לנכה המוכר בשל פגימה אחת בגפה עליונה ובשל פגימה אחת בגפה תחתונה, ובלבד שדרגת הנכות בעבור כל אחת מן הפגימות אינה פחותה מ-50% – בסכום של 4,752 שקלים חדשים;</p>	
<p>(3) לנכה בעל דרגת נכות מיוחדת בשל אחד מאלה:</p>	
<p>(א) עיוורון – בסכום של 2,645 שקלים חדשים;</p>	
<p>(ב) שיתוק בארבע גפיים (קוודרופלגיה) – בסכום של 2,645 שקלים חדשים;</p>	
<p>(ג) שיתוק בשתי גפיים תחתונות (פרפלגיה) – בסכום של 4,752 שקלים חדשים;</p>	
<p>(ד) קטיעת שתי גפיים תחתונות או פגימה בשתי גפיים תחתונות – בסכום של 4,752 שקלים חדשים;</p>	
<p>(ה) קטיעת שתי גפיים עליונות או פגימה בשתי גפיים עליונות – בסכום של 4,810 שקלים חדשים;</p>	
<p>(4) לנכה בעל פגימות כמפורט בפסקה (3) שנמצא באשפוז ושטרם נקבעה דרגת נכותו – בסכום של 3,176 שקלים חדשים לפי החלטת הרופא המוסמך המרחבי, ובלבד שקיימת המלצה של מנהל מחלקה בבית חולים כי דרגת הנכות שצפוי שתיקבע לו היא דרגת נכות מיוחדת.</p>	

מענק ציוד משתחק 39. (א) נכה, כמשמעותו להלן בפסקאות (1) או (2), יקבל בסמוך לאחר קביעת דרגת הנכות המזכה, מענק חדיפעמי בסכום של 4,367 שקלים חדשים לרכישת ציוד משתחק (בסעיף קטן זה – מענק ראשוני); נכה כאמור יקבל מענק שנתי בסכום של 1,818 שקלים חדשים לרכישת ציוד משתחק, וזאת החל מהשנה שלאחר השנה שבעבורה קיבל את המענק הראשוני:

(1) נכה משותק בארבע גפיים (קוודרופלג) או משותק בשתי גפיים תחתונות (פרפלג) שדרגת נכותו בשל פגימה זו אינה פחותה מ-100%;

(2) נכה בעל פגימה של איי־שליטה בסוגרים שדרגת נכותו בשל פגימה זו אינה פחותה מ-70%.

(ב) נכה בעל פגימה של איי־שליטה בסוגרים שדרגת נכותו בשל פגימה זו היא 40% עד 69%, יקבל בסמוך לאחר קביעת דרגת הנכות המזכה מענק חדיפעמי בסכום של 2,183 שקלים חדשים (בסעיף קטן זה – מענק ראשוני) לרכישת ציוד משתחק; נכה כאמור יקבל מענק שנתי לרכישת ציוד משתחק בסכום של 908 שקלים חדשים, וזאת החל מהשנה שלאחר השנה שבעבורה קיבל את המענק הראשוני.

(ג) נכה בעל פגימה במערכת העיכול או השתן או שעקב נכותו סובל מאיי־שליטה בסוגרים ושאינו זכאי לסיוע לפי סעיף קטן (א) או (ב), רשאי הרופא המוסמך המחוזי לאשר לו מענק ראשוני ומענק שנתי בסכומים הקבועים בסעיף קטן (ב), לפי העניין.

39א. נכה שחלה החמרה במצבו הרפואי עקב נכותו אשר הביאה לפגיעה ביכולתו התפקודית, רשאי הרופא המוסמך המחוזי לאשר לו באופן זמני או קבוע סיוע כספי למימון צרכים רפואיים לפי כללים ובסכומים שיקבע שר הביטחון, ובלבד שסיוע הניתן באופן קבוע ישולם רק אם ההחמרה במצב הרפואי עקב הנכות אינה באה לידי ביטוי בדרגת הנכות.

39ב. נכה בעל דרגת נכות 100% או יותר בשל עיוורון, שאין לו כלב נחייה, יקבל מענק חודשי בסכום של 410 שקלים חדשים.

39ג. נכה כמפורט להלן בפסקאות (1) עד (3), יקבל מענק נעליים שנתי ובלבד שאינו מקבל סיוע לרכישת נעליים בדרך אחרת לפי חוק זה:

(1) נכה בעל דרגת נכות מיוחדת בשל שיתוק בשתי גפיים תחתונות (פרפלגיה), שיתוק בארבע גפיים (קוודרופלגיה), שיתוק בחצי גוף אנכי (המיפלגיה), טרשת נפוצה, מחלת שרירים, פגימה בעמוד השדרה, או מחלת פרקים – בסכום של 790 שקלים חדשים;

(2) נכה בעל דרגת נכות מיוחדת בשל עיוורון, פגיעה בעיניים או פגוע גפה תחתונה שדרגת נכותו אינה פחותה מ-30% בשל פגימה זו, שיש לו רכב רפואי – בסכום של 1,056 שקלים חדשים;

סיוע למימון צרכים רפואיים

מענק לעיוור שאין לו כלב נחייה

מענק נעליים

(3) נכה בעל דרגת נכות מיוחדת בשל עיוורון או פגיעה בעיניים או פגוע גפה תחתונה שדרגת נכותו אינה פחותה מ-30% בשל פגימה זו, שאין לו רכב רפואי – בסכום של 1,579 שקלים חדשים.

דמי נסיעות
דמי נסיעות חודשיים מטעמים רפואיים 9נדה. דמי נסיעות חודשיים מטעמים רפואיים של 576 שקלים חדשים, יינתנו לנכה שאינו זכאי לדמי נידודת לפי סימן ה' ושמתקיים בו אחד מאלה:

- (1) טרם נקבעה לו דרגת נכות;
- (2) הוא אינו זכאי לקבלת דמי נסיעה חודשיים לפי סעיף 9(ז1)טו);
- (3) הוא זכאי לקבלת דמי נסיעה חודשיים לפי סעיף 9(ז1)טו) והרופא המוסמך המחוזי קבע כי הוא זכאי לתשלום גבוה יותר מטעמים רפואיים.

סימן ז': ועדת חריגים

ועדת חריגים 9נדה. (א) שר הביטחון יקים ועדה שתהיה מוסמכת לאשר במקרים חריגים ומטעמים מיוחדים שיירשמו את הגדלת הסכום הכספי הקבוע לזכאות נוספת מסוימת לפי פרק זה ולפי פרק שני 2 (בסעיף זה – ועדת חריגים), ובלבד שהתקיימו בנכה כל התנאים לקבלת אותה זכאות נוספת.

(ב) נוסף על הוראות סעיף קטן (א), ועדת חריגים רשאית לאשר במקרים חריגים ונדירים שלא ניתן לצפותם, מימון שירותים והחזר הוצאות שאינם מוסדרים בפרק זה או בפרק שני הנובעים מהנכות, הקשורים אליה ומיועדים לשיקום ולרווחת הנכה, בסכום שלא יעלה על 67,559 שקלים חדשים.

(ג) שר הביטחון יקבע את הרכב ועדת החריגים, את דרכי פעולתה, את שיעורי החריגה המרביים שהוועדה יכולה לאשר ואת אמות המידה לאישור זכויות נוספות על ידיה.

פרק שני: טיפול פסיכו-סוציאלי ושיקום בלימודים ובתעסוקה

סימן א': כללי

החלת הוראות 9נו. הוראות סעיף 9א יחולו, בשינויים המחויבים, גם על סיוע לפי פרק זה.

ד ב ר י ה ס ב ר

לפרק שני המוצע

בפרק זה מוצע לעגן את כל הסיוע הניתן בפנ השיקומי – הן הסיוע במתן טיפול פסיכו-סוציאלי והן הסיוע לצורך שיקום בלימודים ובתעסוקה וסיוע שיקומי נוסף.

לסעיף 9נו המוצע

מוצע שהוראות סעיף 9א המוצע המסדירות את דרך מתן הזכויות הנוספות והיקפן, יחולו, בשינויים המחויבים, גם על סיוע מכוח פרק שני המוצע.

לסעיף 9נה המוצע

מוצע להסמיך את שר הביטחון להקים ועדה שתהיה מוסמכת לאשר במקרים חריגים ומטעמים מיוחדים שיירשמו, את הגדלת הסכום הכספי להטבה כספית מסוימת לנכה במקרים פרטניים, ובלבד שהנכה עמד בתנאים לקבלת אותה הטבה, וכן תהיה מוסמכת הוועדה במקרים חריגים ונדירים שלא ניתן לצפותם, לאשר סיוע במימון שירותים והחזר הוצאות הנובעים מהנכות, הקשורים אליה והמיועדים לשיקומו ולרווחתו של הנכה, ובלבד שסכום הסיוע לא יעלה על הסכום הנקוב בהצעה. עוד מוצע שהרכבה ודרכי פעולתה של הוועדה ייקבעו בתקנות.

סימן ב': טיפול פסיכוסוציאלי

טיפול פסיכוסוציאלי 99. נז. (א) לנכה המקבל תגמול חודשי (בפרק זה – נכה) יינתן טיפול פסיכוסוציאלי בנכותו, לפי שיקול דעת עובד האגף שהוא עובד סוציאלי, בדרך ובתנאים שקבע שר הביטחון לפי סעיף 99א.

(ב) נכה החולק על החלטת עובד סוציאלי לפי סעיף קטן (א) רשאי להשיג עליה לפני העובד הסוציאלי הראשי שמינה שר הביטחון מקרב עובדי האגף שהם עובדים סוציאליים, שיהיה רשאי לאשרה, לשנותה או לבטלה.

(ג) בסעיף זה, "טיפול פסיכוסוציאלי" – טיפול וייעוץ תומך רגשי וקוגניטיבי בנכות, לשיפור תפקודו האישי, המשפחתי והחברתי של הנכה ושילובו במסגרות חברתיות ותעסוקתיות, בשיטות טיפול מקצועיות הנהוגות בתחום העבודה הסוציאלית, לרבות טיפול פסיכולוגי, אבחון, תעסוקה מוגנת, השמה בדיוור מוגן, חונכות ושיעורים פרטיים.

סימן ג': שיקום בלימודים ובתעסוקה

שיקום תעסוקתי 99. נח. (א) בסימן זה, "נכה משוקם" – כל אחד מאלה:

- (1) נכה אשר לאחר שחרורו מהשירות סודר או הסתדר בעבודה, בעסק או במקור פרנסה אחר;
- (2) נכה שיש לו השכלה או מקצוע המאפשרים לו לעבוד.

(ב) נכה יקבל סיוע לצורך שיקומו התעסוקתי על פי הקבוע באחת מפקאות (1) עד (3) שלהלן, ובלבד שאינו נכה משוקם:

- (1) סיוע במימון לימודים לרכישת מקצוע, לרבות דמי קיום חודשיים, לפי כללים שיקבע שר הביטחון; קיבל נכה שדרגת נכותו אינה פחותה מ-40% סיוע במימון לימודים לפי פסקה זו וסיים את לימודיו, יהיה קצין תגמולים רשאי לאשר לו תגמול לפי סעיף 6 לתקופה של עד שישה חודשים למטרת חיפוש עבודה, ובלבד שאינו עובד;

ד ב ר י ה ס ב ר

ושיקום בעסק עצמאי. לגבי כל מסלול שיקום קבועים הקריטריונים לזכאות, והסיוע הניתן, לרבות סיוע ברכישת רכב הנחוצן לנכה במסגרת שיקומו. כמו כן, מעוגן ההליך לביטול שיקומו של נכה ומתן שיקום תעסוקתי נוסף, לרבות מימון לימודים, כמפורט להלן:

בסעיף 99א מוצע ששיקום תעסוקתי ייועד לנכה שאינו נכה משוקם (סעיף קטן (ב)). עם זאת, מוצע כי קצין תגמולים יהיה רשאי לאשר סיוע לשיקום תעסוקתי גם לנכה משוקם (סעיף קטן (ג)). שיקום תעסוקתי יכלול סיוע באחד ממסלולי השיקום האלה: מימון לימודים לרכישת מקצוע, לרבות דמי קיום חודשיים (סעיף קטן (ב)(1)); סיוע באיתור מקומות עבודה כשכיר (סעיף קטן (ב)(2)); סיוע במילוה להקמת עסק

לסעיף 99א המוצע

מוצע לקבוע את סמכותו של עובד אגף השיקום, שהוא עובד סוציאלי, להחליט על מתן טיפול פסיכוסוציאלי (המוגדר במסגרת הסעיף המוצע) לנכה המקבל תגמול חודשי. כמו כן, מוצע לקבוע מנגנון ערר פנימי על החלטת העובד הסוציאלי, לפני העובד הסוציאלי הראשי שמינה שר הביטחון מקרב עובדי האגף שהם עובדים סוציאליים, שיהיה רשאי לאשרה, לשנותה או לבטלה.

לסעיפים 99א עד 99ב המוצעים

בסימן ג' המוצע מפורטים מסלולי השיקום השונים המוצעים, שהם שיקום בלימודים, שיקום בעבודה שכירה

(2) סיוע באיתור מקומות עבודה כשכיר, לרבות הכוונה מקצועית והשתלבות בהכשרה תוך-מפעלית, ובלבד שהעבודה תתאם את מגבלותיו של הנכה עקב נכותו ואת נתוניו האישיים והכול בכפוף לשיתוף פעולה של הנכה עם הליכי השיקום;

(3) סיוע במילוה להקמת עסק או לביסוס עסק המשמש מקור פרנסתו העיקרי של הנכה, ובלבד שהעסק יתאם את מגבלותיו של הנכה, כמפורט בסעיף 9 ובכפוף לתקנות לפי סעיף 9א.

(ג) על אף האמור בסעיף קטן (ב), קצין תגמולים יהיה רשאי לאשר סיוע לשיקום תעסוקתי גם לנכה משוקם, בהיקף ובתנאים שיקבע שר הביטחון.

(ד) בקשה לסיוע לפי סימן זה ולפי סימן ד' תוגש לקצין תגמולים.

(ה) שר הביטחון יקבע את התנאים למתן סיוע לפי סימן זה.

קצין תגמולים רשאי לאשר לנכה שהשתלב בעבודה כשכיר, תמריץ חודשי שישולם לו נוסף על התגמול לפי סעיפים 5 או 5א, לפי העניין, לתקופה שלא תעלה על שלוש שנים, כמפורט בפסקאות (1) עד (3) שלהלן, ובלבד שהנכה אינו מקבל תגמול לפי סעיפים 6, 7 או 43(ב)(1) וששכרו ממקום העבודה אינו עולה על גובה התגמול לפי סעיף 6 ששולם לו עובר להשתלבותו בעבודה:

(1) בשנה הראשונה – 1,350 שקלים חדשים;

(2) בשנה השנייה – 1,013 שקלים חדשים;

(3) בשנה השלישית – 675 שקלים חדשים.

קצין תגמולים רשאי לאשר סיוע במילוה להקמת עסק או לביסוסו; סיוע כאמור יינתן פעם אחת בלבד בעבור הקמת עסק ופעם אחת בלבד בעבור ביסוסו של עסק, כמפורט להלן:

(1) לנכה שדרגת נכותו מ' 10% עד 24% –

(א) לצורך הקמת עסק – סכום שלא יעלה על 16,920 שקלים חדשים;

(ב) לצורך ביסוס עסק –

(1) אם דרגת נכותו 10% עד 19% – סכום שלא

יעלה על 5,550 שקלים חדשים;

ד ב ר י ה ס ב ר

בסעיף 9 מפורט הסיוע הניתן במילוה בעבור שיקום תעסוקתי בעסק, ובלבד שהסיוע יינתן פעם אחת בלבד בעבור הקמת עסק ופעם אחת בלבד בעבור ביסוסו של עסק, בין אם מדובר בביסוס אותו עסק ובין אם מדובר בביסוס עסק אחר. סכומי הסיוע מפורטים בפסקאות (1) עד (6) של סעיף 9, ונקבעים לפי דרגת הנכות של המבקש שיקום תעסוקתי בעסק.

או לביסוס עסק המשמש מקור פרנסתו העיקרית של הנכה (סעיף קטן (ב)(3)); הכול לפי התנאים המפורטים בסעיף ובתקנות שיקבע שר הביטחון למתן הסיוע.

בסעיף 9 נט מוצע לאפשר לקצין תגמולים לתת לנכה שהשתלב בעבודה שכירה, תמריץ לשיקום תעסוקתי שישולם לו נוסף על התגמול לפי סעיפים 5 או 5א לחוק, הכול בסכומים ובתנאים המפורטים בסעיף.

- (2) אם דרגת נכותו 20% עד 24% – סכום שלא יעלה על 7,480 שקלים חדשים;
- (2) לנכה שדרגת נכותו מ־25% עד 34% –
- (א) לצורך הקמת עסק – סכום שלא יעלה על 27,175 שקלים חדשים;
- (ב) לצורך ביסוס עסק – סכום שלא יעלה על 13,640 שקלים חדשים;
- (3) לנכה שדרגת נכותו מ־35% עד 49% –
- (א) לצורך הקמת עסק – סכום שלא יעלה על 53,080 שקלים חדשים;
- (ב) לצורך ביסוס עסק – סכום שלא יעלה על 16,900 שקלים חדשים;
- (4) לנכה שדרגת נכותו מ־50% עד 69% –
- (א) לצורך הקמת עסק – סכום שלא יעלה על 106,785 שקלים חדשים;
- (ב) לצורך ביסוס עסק – סכום שלא יעלה על 23,530 שקלים חדשים;
- (5) לנכה שדרגת נכותו מ־70% עד 99% –
- (א) לצורך הקמת עסק – סכום שלא יעלה על 129,190 שקלים חדשים;
- (ב) לצורך ביסוס עסק – סכום שלא יעלה על 30,180 שקלים חדשים;
- (6) לנכה שדרגת נכותו 100% ומעלה –
- (א) לצורך הקמת עסק – סכום שלא יעלה על 161,130 שקלים חדשים;
- (ב) לצורך ביסוס עסק – סכום שלא יעלה על 30,180 שקלים חדשים.

99סא. (א) נכה שדרגת נכותו אינה פחותה מ־25% שאינו זכאי לרכב רפואי לפי סימן ה' בפרק שני, יקבל, בכפוף לתקנות לפי סעיף 9א, סיוע לצורך רכישת רכב, כמפורט בסעיף קטן (ב), ובלבד שהוא אחד מאלה:

- (1) בעל עסק והרכב נחוץ לו לצורך שיקומו התעסוקתי בעסק;
- (2) שכיר שהרכב נחוץ לו לצורך ביצוע עבודתו כשכיר, ובלבד שאינו מקבל רכב ממקום עבודתו.

ד ב ר י ה ס ב ר

פחותה מ־25% והם אינם זכאים לרכב רפואי לפי סעיף 9א המוצע, המוצע, יקבלו, בכפוף לתקנות לפי סעיף 9א המוצע, סיוע לצורך רכישת רכב, בסכומים ובתנאים המפורטים בסעיפים קטנים (ב) עד (ד) של סעיף 99סא.

בסעיף 99סא מוצע שנכה שהוא בעל עסק והרכב נחוץ לו לצורך שיקומו התעסוקתי בעסק, וכן שכיר שהרכב נחוץ לו לצורך ביצוע עבודתו כשכיר ובלבד שאינו מקבל רכב ממקום עבודתו, ושדרגת נכותו של כל אחד מהם אינה

(ב) גובה הסיוע לרכישת רכב ראשון יהיה כמפורט להלן:

(1) אם הרכב הנרכש הוא משאית, רכב מסחרי או רכב המשמש כמונית או לצורך הוראת נהיגה, והרכב האמור משמש כמקור הפרנסה של הנכה (בסעיף זה – רכב שיקומי) – מענק בגובה מלוא עלות המסים בעד רכב בנפח מנוע של 2,500 סמ"ק ומילווה בסכום שלא יעלה על המפורט להלן:

(א) אם הוא נכה בעל דרגת נכות 25% עד 34% – 13,640 שקלים חדשים, ואם נרכשה מונית 17,500 שקלים חדשים;

(ב) אם הוא נכה בעל דרגת נכות 35% עד 49% – 16,900 שקלים חדשים, ואם נרכשה מונית 17,500 שקלים חדשים;

(2) בכל מקרה אחר – מענק בגובה 75% מעלות המסים בעד הרכב היציג, כהגדרתו בסעיף 9כא, בנפח מנוע 1,600 סמ"ק, ומילווה בסכום שלא יעלה על המפורט להלן:

(א) אם הוא נכה בעל דרגת נכות 25% עד 34% – 7,480 שקלים חדשים;

(ב) אם הוא נכה בעל דרגת נכות 35% עד 49% – 11,110 שקלים חדשים.

(ג) קיבל הנכה סיוע לרכישת רכב ראשון לפי סעיף קטן (א), יקבל נוסף על כך, בכפוף לתקנות לפי סעיף 9א, מדי חמש שנים, סיוע בתשלום המסים לצורך החלפת הרכב ברכב חדש, כמפורט להלן:

(1) אם הרכב הוא רכב שיקומי – מענק בגובה מלוא עלות המסים, לאחר ניכוי גובה עלות המסים בעד הרכב הקודם כפי שיקבע שר הביטחון, ובלבד שמספר ההחלפות לא יעלה על שלוש;

(2) בכל מקרה אחר – מענק בגובה 50% מעלות המסים, לאחר ניכוי גובה עלות המסים בעד הרכב הקודם כפי שיקבע שר הביטחון, ובלבד שמספר ההחלפות לא יעלה על שתיים.

(ד) נכה שקיבל סיוע לרכישת רכב לפי סעיף זה ונפטר בטרם חלפו שלוש שנים מיום קבלת הסיוע, יהיו אלמנתו, ילדיו או הוריו, לפי העניין (בסעיף קטן זה – בן משפחה), חייבים בהחזר המסים למדינה, ובלבד שלא הוכרו כזכאים לפי חוק משפחות חיילים שנספו במערכה; ואולם רשאי קצין תגמולים, במקרים חריגים ומטעמים מיוחדים שיירשמו, לפטור את בן המשפחה מחובת החזר המסים.

שיקום תעסוקתי נוסף (א) קצין תגמולים רשאי, לאחר שנועץ בוועדה לביטול שיקום, לאשר שיקום תעסוקתי נוסף לנכה, אם התקיים אחד מאלה:

- (1) הנכה אינו יכול להמשיך בעיסוקו עקב החמרה במצבו הרפואי הנובעת מנכותו;
  - (2) הנכה אינו יכול להמשיך בעיסוקו בשל העדר אפשרות מעשית להמשך העסקתו.
- (ב) החליט קצין תגמולים לאשר שיקום תעסוקתי נוסף לפי סעיף קטן (א), יקבל הנכה סיוע נוסף בשיקום תעסוקתי לפי אחת מהאפשרויות המנויות בסעיף 9(ב) בתנאים שיקבע קצין תגמולים.
- (ג) שר הביטחון יקבע את הרכב הוועדה לביטול שיקום.

סימן ד': סיוע שיקומי נוסף

מימון אבזרי עזר לשיקום (א) נכה שדרגת נכותו אינה פחותה מ-20% בשל הפגימה שבשלה נזקק לאבזרי עזר יקבל, בכפוף לתקנות לפי סעיף 9א, סיוע לצורך מימון אבזרי עזר הדרושים לו עקב נכותו לצורך שיקומו בעבודה ובלימודים, לפי המלצה רפואית ובאישור הרופא המוסמך המחוזי, בסכום שלא יעלה על 23,711 שקלים חדשים, לפי קביעת ועדה מחוזית; במקרים חריגים, ומטעמים מיוחדים שיירשמו רשאית ועדה עליונה לאשר מתן סיוע בסכום העולה על 23,500 שקלים חדשים.

(ב) שר הביטחון יקבע את הרכב הוועדה המחוזית והוועדה העליונה ואת דרכי פעולתן.

סיוע במימון נסיעות לצורכי שיקום (א) נכה יקבל, בכפוף לתקנות לפי סעיף 9א, סיוע במימון נסיעות בתחבורה ציבורית ללימודים, למרכז שיקום, להכשרה תוך-מפעלית, לאבחון, לטיפול נפשי, למועדרן שיקומי או למסגרת התנדבותית; סיוע לפי סעיף זה יינתן גם לנכה שטרם נקבעה דרגת נכותו אך רופא מוסמך מחוזי קבע כי דרגת הנכות שצפוי שתיקבע לו לא תפחת מ-20%.

סיוע במימון שעות הקראה (א) נכה שדרגת נכותו אינה פחותה מ-100% בשל עיוורון, יקבל, בכפוף לתקנות לפי סעיף 9א, מענק חודשי שיינתן לתקופה ובסכום שיקבע שר הביטחון בעבור שעות הקראה, ובלבד שמתקיים בנכה אחד מאלה:

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיפים 9סג עד 9סו המוצעים

בסימן ד' המוצע מפורט סיוע שיקומי נוסף שמוצע לתתו בתנאים המפורטים בו, כדוגמת מימון אבזרי עזר הדרושים לשיקום (סעיף 9סג), מימון נסיעות לקבלת הטיפול הפסיכוסוציאלי (סעיף 9סד), מימון שעות הקראה לנכים עיוורים (סעיף 9סה) וסיוע ייעודי לנכה בעל דרגת נכות מיוחדת בשל עיוורון (סעיף 9סו).

בסעיף 9סב מוצע לקבוע לעניין נכה שאינו יכול להמשיך בעיסוקו עקב החמרה במצבו הרפואי הנובעת מנכותו או שאינו יכול להמשיך בעיסוקו בשל היעדר אפשרות מעשית להמשך העסקתו, שקצין תגמולים יהיה רשאי, לאחר שנועץ בוועדה לביטול שיקום שהרכבה ייקבע בתקנות, לאשר שיקום תעסוקתי נוסף. החליט קצין תגמולים לאשר שיקום תעסוקתי נוסף, יקבל הנכה סיוע נוסף בשיקום תעסוקתי לפי אחת מהאפשרויות המנויות בסעיף 9(ב) בתנאים שיקבע (ר' דברי הסבר לסעיף 9(ב)(1) עד (3)).

(1) הוא לומד במוסד להשכלה גבוהה או במוסד להכשרה מקצועית;

(2) הוא עובד בעבודה המחייבת את מתן הסיוע לצורך ביצוע תפקידו;

(3) הוא פרש לגמלאות מעבודה לפי פסקה (2), ובלבד שאינו מקבל תגמול לפי סעיף 7.

סיוע ייעודי לנכה בעל דרגת נכות מיוחדת בשל עיוורון 90סו. נכה בעל דרגת נכות מיוחדת בשל עיוורון

(1) מענק חודשי בסכום של 1,811 שקלים חדשים למימון נסיעות ללימודים, לעבודה או למקום שבו הוא מתנדב, ובלבד שלא קיבל סיוע למימון נסיעות למטרות אלה לפי סעיף 90סד;

(2) סיוע מדי 42 חודשים לרכישת מחשב ותוכנות ייעודיות בסכום של עד 20,000 שקלים חדשים;

(3) סיוע מדי שלוש שנים לרכישת טלפון סלולרי בסכום של עד 5,000 שקלים חדשים.

15. בסעיף 14 לחוק העיקרי – תיקון סעיף 14

(1) בסעיף קטן (א), אחרי "לתגמול" יבוא "או לזכאות נוספת לפי פרק שניו או סיוע שיקומי לפי פרק שני", במקום "לתתו" יבוא "לתתה" ובמקום "לשעבדו" יבוא "לשעבדה";

(2) במקום סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), רשאי קצין תגמולים לנכות מן התגמול של נכה, תשלומים כלהלן:

(1) דמי חברות בארגון ששר הביטחון הכריז עליו כארגון יציג של נכים (בחוק זה – הארגון היציג);

(2) תשלומים לקרן לעזרה הדרתית של הארגון היציג;

(3) דמי השתתפות בביטוח חיים הדרתי ובביטוח סיעודי הדרתי שנערכו באמצעות הארגון היציג.

ד ב ר י ה ס ב ר

דהיינו, סעיף קטן (ב) מסמיך את קצין התגמולים לנכות מהתגמול המשולם לנכה, דמי חבר לארגון היציג, הוא ארגון נכי צה"ל, תשלומים לקרן עזרה הדרתית של אותו ארגון וכן דמי השתתפות בביטוח חיים הדרתי ובביטוח סיעודי הדרתי שסידר ארגון נכי צה"ל.

בפועל מנוכים מהתגמול, לאחר קבלת הסכמת הנכה, גם דמי חברות ב"בתי הלוחם" המופעלים על ידי ארגון נכי צה"ל, וכן הלוואות הניתנות לנכים באמצעות הארגון. על מצב זה נמתחה ביקורת מצד מבקר המדינה שקרא להסדיר את ביצוע הניכויים בחקיקה. לפיכך מוצע לעגן בחוק הנכים את המצב הקיים, אך להתנות את הניכויים לצורך חברות בבית הלוחם והחזר הלוואות כאמור בקבלת בקשה מפורשת בכתב מצד הנכה, ולבצע ניכויים אלה רק לאחר ביצוע ניכויים אחרים על פי כל דין (סעיף 14(ב) המוצע).

סעיף 15 לפסקה (1)

סעיף 14(א) לחוק הנכים מטיל איסור על נכה להעביר לאחר את זכותו לתגמול, לתתו בערבות או לשעבדו כל שיעבוד שהוא. מוצע שאיסור כאמור יחול גם על זכאות נוספת מכוח פרק שניו המוצע ועל סיוע שיקומי מכוח פרק שניו המוצע.

לפסקה (2)

סעיף 14(ב) לחוק הנכים, כנוסחו היום, קובע כי: "על אף האמור בסעיף קטן (א) רשאי קצין תגמולים לנכות מן התגמול של נכה דמי חברות לטובת ארגון, שהוכרו על ידי שר הביטחון כארגון יציג של נכים, ותשלומים לקרן לעזרה הדרתית של אותו ארגון וכן דמי השתתפות בביטוח חיים הדרתי ובביטוח סיעודי הדרתי, שסידר הארגון."

(ב1) על אף האמור בסעיף קטן (א), רשאי קצין תגמולים, לאחר שקיבל בקשה מפורשת בכתב מהנכה, לנכות מתגמול הנכה דמי חברות בבית הלוחם שמפעיל הארגון היציג, וכן תשלומים בשל הלוואות שהתקבלו באמצעות הארגון היציג, וזאת לאחר ביצוע ניכויים אחרים לפי כל דין;

(3) בסעיף קטן (ג), במקום "סעיף קטן (ב)" יבוא "סעיפים קטנים (ב) ו-(ב1)".

16. בסעיף 15 לחוק העיקרי, אחרי "על תגמול" יבוא "או על זכאות נוספת לפי פרק שני או תיקון סעיף 15 סיוע שיקומי לפי פרק שני2".

17. במקום סעיף 16 לחוק העיקרי יבוא:

החלפת סעיף 16

"ניכוי תשלומי יתר 16. (א) שולמו לנכה בטעות או שלא כדין תשלומים למעלה מן המגיע לו (בחוק זה – תשלומי יתר), רשאי קצין תגמולים לנכות את תשלומי היתר מכל תשלום שגיע לאותו נכה, בין בבת אחת ובין בשיעורים, בהתחשב במצבו של הנכה ובנסיבות העניין, ובלבד שתשלומי היתר יחושבו בעבור תקופה שלא תעלה על שבע שנים ושכלל חודש ישולם לנכה סכום השווה לשני שלישים לפחות מסכום התגמול המגיע לנכה באותו חודש.

(ב) קצין תגמולים רשאי לנכות את תשלומי היתר ששולמו לפי סעיף קטן (א), בצירוף תוספת לפי שיעור עליית מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה שפורסם לאחרונה לפני יום החזר התשלום בפועל, לעומת המדר שפורסם לאחרונה לפני המועד שבו שולמו תשלומי היתר.

ד ב ר י ה ס ב ר

לפסקה (3)

מוצע להחליף את הסעיף האמור ולנסחו מחדש באופן שיובהר כי סמכותו של קצין התגמולים היא לנכות את תשלום היתר, ולא לעכבו כפי שמופיע בנוסח הסעיף כיום, ובלבד שהניכוי יתייחס לתשלום יתר שנוצר עד שבע שנים טרם ביצוע הניכוי, וזאת בהתאם לעקרונות ההתיישנות הכללי (סעיף 16(א) המוצע).

כמו כן, עם עיגון הזכאויות הנוספות שישולמו לנכים לפי הוראות חוק הנכים, נדרש להבהיר כי סמכות קצין התגמולים לנכות תשלומי יתר חלה גם על תשלומי יתר של הזכאויות הנוספות (ההגדרה "תשלומים" בסעיף 16(ד) המוצע), וזאת בהתאם למצב הנהוג בפועל.

במקום הקביעה כי קצין התגמולים רשאי לעכב רק סכום העולה על שליש מהתגמול המגיע לזכאי באותו החודש, מוצע לקבוע כי בכל מקרה ישולם לנכה סכום השווה לשני שלישים לפחות מסכום התגמול החודשי כאמור (סעיף 16(א) המוצע). בכך יישמר המצב הקיים שלפיו קצין התגמולים רשאי לנכות את תשלום היתר ממלוא סכום ההטבות המשולמות לנכה.

ברומה להסדר המקביל הקיים בסעיף 312 לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995 (להלן – חוק הביטוח הלאומי), תינתן לקצין התגמולים סמכות להוסיף ניכוי תשלום היתר תוספת לפי שיעור עליית המדר (סעיף 16(ב) המוצע).

סעיף 14(ג) לחוק הנכים קובע כי שר הביטחון, באישור ועדת העבודה של הכנסת, יקבע בתקנות את הסכום המקסימלי שמותר לנכות כל חודש מתגמוליו של הנכה לפי סעיף 14(ב). לאור הוספת סעיף 14(ב1) כאמור, מוצע כי הוראת סעיף 14(ג) תחול גם לגבי הסכומים שניתן לנכותם לפי סעיף 14(ב1) המוצע, זאת כדי שלא יהיה ניתן לנכות מעבר לסכומים שייקבעו כסכומים מקסימליים.

סעיף 16 סעיף 15 לחוק הנכים קובע איסור על עיקול של תגמול. לאור עיגון ההטבות בחוק, מוצע לקבוע כי גם את הזכאויות הנוספות והסיוע השיקומי לא ניתן יהיה לעקל.

סעיף 17 סעיף 16 לחוק הנכים כנוסחו היום קובע כדלקמן:

"עיוכב תשלומים"

16. שולמו לנכה כספים למעלה מן התגמול המגיע לו, רשאי קצין תגמולים לעכב את תשלומי של תגמול המגיע לנכה, עד אשר הסכום שעוכב יהיה שווה לאותם הכספים; ובלבד שבשום חודש לא יעוכב סכום העולה על שליש התגמולים המגיעים לנכה באותו חודש."

(ג) אין בסעיף זה כדי לפגוע בזכות המדינה לגבות את תשלומי היתר בדרך אחרת.

(ד) בסעיף זה, "תשלומים" – תגמולים, מענקים, הענקות, טובות הנאה, זכויות נוספות וכל תשלום אחר הניתן לנכה לפי חוק זה.

18. סעיף 17 לחוק העיקרי – בטל.

19. אחרי סעיף 18 לחוק העיקרי יבוא:

הוספת סעיפים
18א ו-18ב

(1) זכאות נוספת לפי פרק שניו (בסעיף זה – זכאות נוספת) המנויה בתוספת השנייה, תינתן לנכה מהיום שבו מלאו התנאים לקבלתה, בלא צורך בהגשת בקשה לכך.

(2) על אף האמור בפסקה (1), מצא קצין תגמולים כי לא ניתנה זכאות נוספת לפי אותה פסקה אף שמלאו התנאים לקבלתה, תינתן הזכאות הנוספת בעד התקופה שבה לא ניתנה, ושלא תעלה על שבע שנים.

(1) זכאות נוספת שאינה מנויה בתוספת השנייה וכן סיוע שיקומי לפי הפרק השניו (בסעיף זה – סיוע שיקומי) יינתנו לנכה מהיום שבו מלאו לגביו התנאים לקבלתם, ובלבד שהגיש בקשה לקבלת הזכאות הנוספת או הסיוע השיקומי, לפי העניין, בתוך 30 חודשים מהמועד שבו מלאו התנאים כאמור.

(2) הוגשה בקשה לקבלת זכאות נוספת או סיוע שיקומי כאמור בפסקה (1), למעט זכאות נוספת או סיוע שיקומי הניתנים באופן חריפעי, לאחר שחלפו 30 חודשים מהיום שבו מלאו התנאים לקבלתם, יינתנו הזכאות הנוספת או הסיוע השיקומי לנכה רק מיום הגשת הבקשה.

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף קטן (א) מתייחס לזכאים מוכרים, שהתמלאו לגביהם התנאים המזכים בזכאות נוספת מסוימת שאינה מצריכה הגשת בקשה; רשימת הזכאויות הנוספות שאינן דורשות הגשת בקשה, מפורטת בתוספת השנייה שמוצע כאמור בסעיף 36 להצעת החוק, להוסיפה לחוק הנכים.

מוצע לקבוע ולעגן בחוק הנכים את העיקרון ולפיו זכאות נוספת תשולם מהיום שבו מלאו כל התנאים לקבלתה, היא תקופת הזכאות. אם נמצא כי זכאות נוספת שאינה מצריכה הגשת בקשה לא שולמה אף שמלאו התנאים לקבלתה, תינתן הזכאות הנוספת לתקופת הזכאות, ובלבד שתקופה זו לא תעלה על שבע שנים בהתאם לעקרון ההתיישנות.

סעיף קטן (ב) מתייחס לזכאים מוכרים המבקשים לקבל זכאות נוספת המצריכה הגשת בקשה או סיוע שיקומי לפי פרק שניו המוצע. במקרה זה יינתנו הזכאות הנוספת והסיוע השיקומי מהיום שבו מלאו התנאים לקבלתם, ובלבד שהבקשה לקבלתם הוגשה בטרם חלפו 30 חודשים מהמועד

סעיף 18 סעיף 17 לחוק הנכים קובע, כי נכה שלא גבה את התגמול או ההענקה במשך שנתיים מיום התשלום, תפקע זכותו לקבלם. מאחר שהוראה זו לא יושמה זה שנים רבות, מוצע לבטלה. וזה נוסחו של סעיף 17 לחוק שמוצע כאמור לבטלו:

"פקיעת הזכות לגמלה

17. נכה שלא גבה תגמול או הענקה תוך שנתיים מיום התשלום או תוך שמונה עשר חודש מיום תחילת תקפו של חוק הנכים (תגמולים ושיקום), (תיקון), התשי"ב-1952, הכול לפי התאריך המאוחר יותר – תפקע זכותו לקבלם, אלא אם הורה קצין תגמולים הוראה אחרת."

סעיף 19 לסעיף 18 והתוספת השנייה המוצעים

מוצע לקבוע מאימתי ישולמו הזכאויות הנוספות והסיוע השיקומי לפי פרק שניו ולפי פרק שניו המוצעים, לנכים הזכאים לכך.

(ג) (1) הוכרה זכאות לתגמולים או לתגמולים מוגדלים לפי חוק זה (להלן – החלטת ההכרה), יינתנו הזכויות הנוספות והסיוע השיקומי מהמועד המזכה בתגמולים או בתגמולים המוגדלים, לפי העניין, וזאת רק בעד התקופה שבה התקיימו התנאים לקבלתם, ולעניין זכאות נוספת שאינה מנויה בתוספת השנייה וסיוע שיקומי – בתנאי שהבקשה לקבלתם הוגשה בתוך 30 חודשים ממועד החלטת ההכרה; הוגשה בקשה כאמור לאחר תום תקופת 30 החודשים האמורה, יינתנו הזכאות הנוספת או הסיוע השיקומי רק מיום הגשת הבקשה.

(2) על אף האמור בפסקה (1), שר הביטחון רשאי לקבוע הוראות בדבר זכויות נוספות או סיוע שיקומי שלא יינתנו בעד התקופה שקדמה למועד החלטת ההכרה או שיינתנו בתנאים ובדרכים שיקבע.

(ד) הוראות סעיף זה יחולו ככל שלא נקבע אחרת לגבי זכאות נוספת מסוימת בחוק זה.

18ב. (א) תגמול, מענק, זכאות נוספת וכל תשלום אחר לפי החוק המשתלמים באיחור, ישולמו לפי שיעורם המעורכן בחודש התשלום בפועל.

אופן תשלום
תגמולים וזכויות
נוספות באיחור

ד ב ר י ה ס ב ר

מוצע כי כאשר נקבע בהחלטת ההכרה כי הזכאות לתגמולים תחול ממועד המוקדם למועד החלטת ההכרה, יהיה ניתן לאשר לזכאי לתגמולים, גם זכאות נוספת וסיוע שיקומי (כפי שמוצע להגדירם בהצעת החוק במקום המונח "הטבה") שחלה עליהם לפי התנאים הקבועים לגביהם, מהמועד הקבוע בהחלטת ההכרה, קרי – מהמועד שבו הוא זכאי לתגמולים.

מובהר כי גם במקרים אלה יינתנו הזכאות הנוספת והסיוע השיקומי רק לגבי תקופה שבה התקיימו במקבל הזכאות הנוספת והסיוע השיקומי כל התנאים לקבלתם, ובמקרה של זכאות נוספת המצריכה הגשת בקשה או סיוע שיקומי – כי הבקשה לקבלתם הוגשה בתוך 30 חודשים ממועד החלטת ההכרה.

עם זאת, מוצע לסייג את הכלל שלעיל ולהסמיך את שר הביטחון לקבוע זכויות נוספות או סיוע שיקומי שלא ישולמו או לא יינתנו לתקופה שלפני המועד שבו הכיר קצין התגמולים בזכאות לתגמולים או שיינתנו בתנאים או בדרכים אחרות שייקבעו.

בסעיף קטן (ד) מוצע כי הוראות סעיף 18א המוצע יחולו ככל שלא נקבע אחרת בחוק זה לגבי זכאות נוספת מסוימת.

לסעיף 18ב המוצע

במקרים שבהם קמה זכאות לקבלת תגמולים למפרע, חל חוק הקצבאות (פיצוי בעד איחור בתשלום), התשמ"ד-1984 (להלן – חוק הקצבאות), הקובע את הכללים

שבו מלאו התנאים לקבלתם. אם הוגשה בקשה לזכאות נוספת או לסיוע שיקומי שאינם חד-פעמיים, לאחר שחלפו 30 חודשים מהמועד שבו מלאו התנאים לקבלתם, תינתן הזכאות הנוספת או הסיוע השיקומי כאמור רק מיום הגשת הבקשה.

סעיף קטן (ג) מתייחס לתקופה שקדמה להחלטת על הכרה בזכאי עד סוף שנת 2013 מדיניות משרד הביטחון, שאושרה בפסיקת בית המשפט העליון, הייתה שההטבות לא ניתנות באופן רטרואקטיבי אלא רק מהיום שבו ניתנה החלטת הוועדה הרפואית בדבר דרגת הנכות המזכה בהטבה, ובתנאי כמובן שמלאו כל התנאים לקבלתה. במקרה שבו התקיימו הליכי ערעור על החלטת קצין התגמולים בנושא ההכרה ודרגת הנכות נקבעה רק לאחר סיום ההליכים המשפטיים, שולמו ההטבות מתחילת שנת התקציב שבה ניתנה החלטת הוועדה הרפואית. זאת בתנאי כמובן שמלאו כל התנאים לקבלתה ושתשלום ההטבה לא קדם לתאריך מתן החלטת הוועדה הרפואית.

במסגרת פסק הדין של בית המשפט העליון בעמ"מ 7335/10 קצין התגמולים – משרד הביטחון נ' משה לופו (מיום 29.12.2013) (פורסם בנבו), בוטלה הוראת משרד הביטחון בנושא זה באופן הצופה פני עתיד, ובהתאם לכך, מיום מתן פסק הדין – כ"ו בטבת התשע"ד (29 בדצמבר 2013) – ניתנות גם ההטבות מיום הגשת התביעה, בדומה להסדר שקיים לגבי תגמולים בסעיף 18 לחוק הנכים. מוצע לפיכך לעגן בחוק את האופן שבו פועל אגף השיקום בעניין זה מאז ניתן פסק הדין האמור.

(ב) חוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961²¹, לא יחול על תשלום המשולם לפי חוק זה.

(1) במקום סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ב) היתה בנסיבות האמורות בסעיף קטן (א) דרגת נכותו של הנכה ערב פטירתו 50% או יותר והיה אותה שעה נצרך, ישולמו לבן זוגו, בתום התקופה הקבועה בסעיף קטן (א), תגמולים בשיעור הקבוע בסעיפים 7 או 8 לחוק משפחות חיילים שנספו במערכה, לפי העניין, בניכוי קצבת השאירים המשולמת לפי חוק הביטוח הלאומי, כל עוד אין לבן הזוג הכנסה העולה על השכר הקבוע; לא היה לנכה ערב פטירתו בן זוג אך היה לו יתום כמשמעותו בחוק משפחות חיילים שנספו במערכה, או נפטר בן זוגו של הנכה שנפטר והותיר אחריו יתום כאמור של הנכה, ישולמו ליתום, בתום התקופה הקבועה בסעיף קטן (א), תגמולים בשיעור המשתלם ליתום לפי סעיף 9 לחוק משפחות חיילים שנספו במערכה, כל עוד הוא יתום כמשמעותו באותו חוק";

(2) בסעיף קטן (ג), במקום (ד') יבוא "א" ובמקום "משפחות החיילים" יבוא "משפחות חיילים שנספו במערכה";

ד ב ר י ה ס ב ר

עוד היה ממשיך להיות זכאי לתגמולים לפי החוק האמור אילו היה בן זוג של חייל שנספה במערכה כאמור באותו חוק; לא היה לנכה ערב פטירתו בן זוג אך היה לו יתום כמשמעותו בחוק משפחות החיילים, או נפטר בן זוגו של הנכה שנפטר והותיר אחריו יתום כאמור של הנכה, ישולמו ליתום, בתום התקופה הקבועה בסעיף קטן (א), תגמולים בשיעור המשתלם ליתום לפי סעיף 9 לחוק משפחות החיילים, כל עוד הוא יתום כמשמעותו באותו חוק."

בהתאם לסעיף קטן (ב) האמור, בן זוגו של נכה נצרך שנפטר יהיה זכאי לתגמול בגובה התגמול המשולם לאלמנה לפי חוק המשפחות, כל עוד אין לו הכנסה כדי מחיה. מוצע להחליף את סעיף קטן (ב) האמור ולמחוק את התנאי המופיע בו כיום הקובע כי התגמול יינתן כל עוד בן הזוג "היה ממשיך להיות זכאי לתגמולים לפי החוק האמור אילו היה בן זוגו של חייל שנספה במערכה כאמור באותו חוק". תנאי זה נקבע כאשר המצב המשפטי היה שהזכאות לתגמולים של אלמנה לפי חוק המשפחות נפסקה כאשר האלמנה נישאה מחדש. הואיל והחוק תוקן וכיום אלמנה שנישאת מחדש ממשיכה לקבל זכויות לפי חוק המשפחות, מוצע למחוק את התנאי האמור לגבי בן זוג של נכה נצרך שנפטר. כמו כן מוצע להפנות לעניין גובה התגמול שישולם לבן זוגו של הנכה שנפטר, למספרי הסעיפים המעודכנים בחוק המשפחות, ולהבהיר שמהתגמול המשולם יש לנכות קצבת שאירים המשולמת לפי חוק הביטוח הלאומי, כפי שמתבצע בפועל.

לפסקה (2)

סעיף 20א(ג) לחוק הנכים קובע כיום כי "נכה שהיה זכאי לתגמולים בשעת פטירתו, וערב פטירתו היה בעל דרגת נכות מיוחדת כאמור בסעיף (ד) אף אם לא היה נצרך, או שדרגת נכותו היתה 90% או יותר עקב פגיעה בראשו מסוג

לאופן חישוב ותשלום התגמולים לתקופה הרטרואקטיבית. לפי הקבוע בחוק הקצבאות, התגמולים בעד תקופת העבר מחושבים לפי ערכם המעודכן ביום התשלום ואין תחולה לחוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961 (להלן – חוק פסיקת ריבית והצמדה). עוד קובע חוק הקצבאות כי כאשר התקופה הרטרואקטיבית עולה על 10 שנים, הרי שרק בעד 10 השנים האחרונות ישולמו התגמולים בשיעור המעודכן ואילו ביחס ליתרת התקופה ישולמו בשיעורם הנומינלי אלא אם כן קיימת קביעה שיפוטית כי הרשות התנהלה בחוסר תום לב או בשרירות. על הסדר זה נמתחה ביקורת בפסיקת בית המשפט העליון, ולפיכך מוצע לקבוע הסדר נפרד, ספציפי, שלפיו במקרה שבו נדרש לשלם תגמולים וזכויות נוספות בעד תקופת העבר, ישולמו אלה בעבור כל התקופה בשיעורם המעודכן ביום התשלום. עוד מוצע, בסעיף קטן (ב), לשמור את התפיסה כי חוק פסיקת ריבית והצמדה לא חל. כל זאת, ברומה להסדר הקבוע בסעיף 297א(ג) לחוק הביטוח הלאומי בנושא זה שבו נאמר כי "חוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961, לא יחול על גמלה המשולמת לפי חוק זה".

סעיף 20 לפסקה (1)

סעיף 20 לחוק הנכים קובע בסעיף קטן (ב) שבו כדלקמן:

"(ב) היתה בנסיבות האמורות בסעיף קטן (א) דרגת נכותו של הנכה ערב פטירתו 50% או יותר והיה אותה שעה נצרך, ישולמו לבן זוגו, בתום התקופה הקבועה בסעיף קטן (א), תגמולים בשיעור המשתלם לאלמנה לפי סעיף (ב) (1) או (2) לחוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום), התשי"ב-1950 (להלן – חוק משפחות החיילים), לפי העניין, כל עוד אין לבן הזוג הכנסה כדי מחיה כאמור באותו חוק וכל

²¹ ס"ח התשכ"א, עמ' 192.

(3) אחרי סעיף קטן (ד) יבוא:

"(ה) היתה בניסיונות באמורות בסעיף קטן (א), דרגת נכותו של הנכה ערב פטירתו, 50% או יותר, בשל חבלה בפעילות מבצעית, ישולמו לבן זוגו, מתום התקופה הקבועה בסעיף קטן (א), תגמולים בשיעור הקבוע בסעיפים 7 או 8 לחוק משפחות חיילים שנספו במערכה, לפי העניין, בניכוי קצבת השאירים המשולמת לפי חוק הביטוח הלאומי; במהלך התקופה הקבועה בסעיף קטן (א), רשאי בן זוגו של הנכה שנפטר, לבחור בין תגמולים לפי סעיף קטן זה לבין התגמול לפי סעיף קטן (א)."

21. בסעיף 21 לחוק העיקרי, אחרי "לפי חוק זה" יבוא "וכן הזכויות הנוספות לפי פרק שניו תיקון סעיף 21 והסיוע השיקומי לפי פרק שניו 2".

22. בסעיף 22 לחוק העיקרי –

(1) בסעיף קטן (א), במקום "מאוצר המדינה או בערבות המדינה" יבוא "מאוצר המדינה, בערבות המדינה, בסבסוד המדינה".

(2) במקום סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ב) בסעיף זה, "מילוה שיקום" – מילוה שניתן לפי פרק שניו או פרק שניו 2, בתנאים ובסכומים שנקבעו לפי אותם פרקים."

23. אחרי סעיף 33 לחוק העיקרי יבוא:

"ערר על החלטה 33א. (א) על החלטה של רשות לפי חוק זה, למעט החלטה של קצין התגמולים, רשאי תובע לערור לפני ועדת ערעור לפי הוראות סעיף זה; לעניין זה, "רשות" – רופא מוסמך ראשי, עובד סוציאלי ראשי, ועדת חריגים לניידות לפי סעיף 9מ, ועדת חריגים לפי סימן ז' לפרק שניו והוועדה לפנינים משורת הדין לפי פרק שביעיו 1.

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 22 סעיף 22 לחוק הנכים מסמיך את קצין התגמולים לנכות מתגמולי הנכה הלוואות הניתנות לצורכי שיקום, דיור ושיכון, כאשר ההלוואות ניתנות מאוצר המדינה או בערבות המדינה. מאחר שבפועל ההלוואות ניתנות גם בסבסוד של המדינה, מוצע בפסקה (1) לתקן את נוסחו של סעיף 22(א) לחוק.

סעיף 22(ב) לחוק, מגדיר כיום "מילוה שיקום" כך: "מילוה שקצין תגמולים משוכנע בו שניתן למטרות שיקום, שיכון או דיור". בפועל נוהג אגף שיקום נכים לתת הלוואות גם למטרות רכישת רכב, כיסוי חובות ושיקום תעסוקתי. לפיכך מוצע בפסקה (2), לתקן את הסעיף האמור ולעגן את סמכות קצין התגמולים לנכות מהתגמול הלוואות הניתנות גם למטרות אלה.

סעיפים 23 ו-33א מוצע לקבוע בסעיף 33א המוצע כי על החלטה מינהלית, שהיא החלטה של רשות שניתנה לפי חוק הנכים, רשאי תובע לערור לפני ועדת ערעור. לעניין זה מוצע לקבוע ש"רשות" היא כל אחד מאלה: רופא מוסמך ראשי, עובד סוציאלי ראשי, ועדת חריגים לניידות לפי סעיף 9מ המוצע, ועדת חריגים לפי סימן ז' לפרק שניו המוצע והוועדה לפנינים משורת הדין לפי פרק שביעיו המוצע (סעיף קטן (א)). עוד מוצע לקבוע שהערר יוגש

שנקבע לעניין זה בתקנות והיה אותה שעה נצרך, רואים אותו כחיל של שנספה במערכה כאמור בחוק משפחות החיילים."

לאור הוספת סעיף 5 המוצע (ר') סעיף 4 להצעת החוק), מוצע לקבוע בסעיף 20א(ג) לחוק, במקום הפניה לסעיף (ד) לחוק, הפניה לסעיף 5 המוצע שעניינה תוספת לנכה בעל דרגת נכות מיוחדת.

לפסקה (3)

מוצע להוסיף לסעיף 20א לחוק הנכים, את סעיף קטן (ה) המוצע, שיקבע את זכותו של בן זוג של נכה שנפטר שדרגת נכותו ערב מותו הייתה 50% או יותר בשל פעילות מבצעית, לתגמולים בגובה התגמול המשולם לאלמנה לפי חוק המשפחות. מדובר בעיגון של הטבה שניתנה על פי הוראה פנימית של אגף השיקום, בדומה להטבות שניתנו לפי ההוראות הפנימיות שמוצע לעגן בחוק הנכים כמפורט בדברי ההסבר לפרק שניו המוצע.

סעיף 21 סעיף 21 לחוק הנכים קובע כי ההענקות והתגמולים ישולמו מאוצר המדינה. מוצע לקבוע בסעיף זה שגם הזכויות הנוספות מכוח פרק שניו והסיוע השיקומי מכוח פרק שניו 2 ישולמו מאוצר המדינה, כפי שהם משולמים היום.

(ב) ערר לפי סעיף קטן (א) יוגש בתוך שלושים ימים מהיום שבו הגיעה אל העורר ההודעה על ההחלטה, ואולם רשאית הוועדה להאריך את המועד להגשת הערר לתקופה נוספת שלא תעלה על שלושים ימים.

(ג) בדונה בערר על החלטה של רשות לפי סעיף קטן (א), תקיים ועדת הערעור ביקורת שיפוטית ולא יחול לעניין זה סעיף 37 לחוק בתי דין מינהליים, התשנ"ב-1992.²²

(ד) על ערר לפי סעיף קטן (א) יחולו הוראות סעיף 33(ב), (ד), (ו) ו-1(ז), בשינויים המחויבים.

תיקון סעיף 36 24. בסעיף 36(ב) לחוק העיקרי, בהגדרה "תשלומים לפי חוק זה", אחרי "תגמולים" יבוא "זכאויות נוספות לפי פרק שני, סיוע שיקומי לפי פרק שני".

תיקון סעיף 36ב 25. בסעיף 36 לחוק העיקרי, אחרי "התגמולים" יבוא "הזכאויות הנוספות לפי פרק שני וסיוע שיקומי לפי פרק שני, לפי העניין".

תיקון סעיף 39א 26. בסעיף 39 לחוק העיקרי, בכותרת השוליים, במקום "התגמולים" יבוא "התשלומים".

ד ב ר י ה ס ב ר

תיעשה הבחנה בין סמכותן של ועדות הערעור בדונן בהחלטות קצין התגמולים, לבין סמכותן בדונן בשאר ההחלטות המינהליות לפי חוק הנכים. בעוד שבדונן בהחלטה של קצין התגמולים רשאיות ועדות הערעור לאשר את ההחלטה או לשנותה (סעיף 33(ג) לחוק הנכים), בדונן בהחלטה מינהלית אחרת סמכותן תהיה גדורה לביקורת שיפוטית לפי כללי המשפט המינהלי.

בהתאם לכך מוצע לבטל את סמכותם של בתי המשפט לעניינים מינהליים לדון בהחלטות האמורות.

בסעיף קטן (ד) מוצע כי על הערר יחולו, בשינויים המחויבים, הוראות סעיף 33(ב), (ד), (ו) ו-1(ז) לחוק, הקובעות כי הערעור יוגש לוועדת הערעור בכתב, בארבעה עותקים והיא תשלח אתק אחד לרשות שעל החלטה מערערים, כי התובע שהגיש ערעור לוועדת הערעור רשאי להופיע לפניו, הוא או בא כוחו, ולטעון את טענותיו, כי על ועדת ערעור לתת נימוקים להחלטה וכי יושב ראש ועדת הערעור ישלח מיד את העתק החלטת הוועדה לתובע ולרשות שעל החלטתה הוגש הערעור בדואר רשום.

למען הסר ספק יובהר כי על החלטות קצין תגמולים בעניין זכאויות נוספות לפי פרק שני המוצע ובעניין סיוע שיקומי לפי פרק שני המוצע, ניתן להגיש ערעור בדרך הקבועה בסעיף 33 לחוק הנכים.

סעיפים לאור עיגון ההטבות בחקיקה, מוצע להתאים את 24 ו-25 נוסחם של סעיפים 36 ו-36 לחוק הנכים כך שיכללו גם את הזכאויות הנוספות והסיוע השיקומי כהגדרתם בהצעת החוק.

סעיף 26 מוצע להחליף את המונח "התגמולים" שבכותרת השוליים של סעיף 39 לחוק הנכים במונח "התשלומים" המצוין בגוף הסעיף.

בתוך 30 ימים מהיום שבו הגיעה אל העורר ההודעה על ההחלטה, ואולם רשאית הוועדה להאריך את מועד הערר לתקופה נוספת שלא תעלה על 30 ימים (סעיף קטן (ב)).

כמו כן מוצע כי בדונה בערר תקיים ועדת הערעור ביקורת שיפוטית ולא יחול לעניין זה סעיף 37 לחוק בתי דין מינהליים, התשנ"ב-1992 (סעיף קטן (ג)).

פרט 26 לתוספת הראשונה לחוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000, מסמיך את בתי המשפט לעניינים מינהליים לדון בהחלטה של רשות בענייני הטבות וסיוע הניתנים מכוח נוהלי אגף שיקום נכים במשרד הביטחון (פרט 26(1) לתוספת האמורה), בהחלטה של רופא מוסמך ראשי לפי תקנות הנכים (טיפול רפואי), התשי"ד-1954 (פרט 26(2)(1) לתוספת האמורה) ובהחלטה של רשות לפי תקנות הנכים (תגמולים ושיקום) (לימודים לרכישת מקצוע), התשמ"ח-1987 (פרט 26(2)(5) לתוספת האמורה).

לצד זאת, סעיף 33 לחוק הנכים קובע כי החלטות קצין התגמולים לפי חוק הנכים נדונות לפני ועדות ערעור שלפי החוק אשר החלטותיהן ניתנות לערעור לפני בית המשפט המחוזי בנקודה משפטית בלבד.

במסגרת פסק הדין של בית המשפט העליון בעמ"מ 543/13 עמוס גזית נ' משרד הביטחון (מיום 3.11.2013) (פורסם בנבו) נמתחה ביקורת על פיצול הסמכות העניינית בין בתי המשפט לעניינים מינהליים לבין ועדות הערעור שלפי חוק הנכים, כלהלן: "אכן, ישנה גזרה צרה בגדריו חוק הנכים שהמחוקק העביר לבית המשפט לעניינים מינהליים (ואודה כי כשלעצמי מעדיף הייתי שנושאי חוק הנכים כולם, גם אלה שהועברו, יהיו בוועדות הערעור ובבית המשפט המחוזי לשם הרמוניה, אחידות והתמקצעות)".

במענה לביקורת זו מוצע להסמיך את ועדות הערעור לדון גם בשאר ההחלטות לפי חוק הנכים. לפי המוצע

²² ס"ח התשנ"ב, עמ' 90.

27. בסעיף 40 לחוק העיקרי, אחרי "לא ישולם לו תגמול" יבוא "ולא יוענקו לו זכויות נוספות תיקון סעיף 40 לפי פרק שני וסיוע שיקומי לפי פרק שני" ובמקום "שהתגמול או מקצתו ישולם" יבוא "שהתגמול או זכויות נוספות לפי פרק שני, או מקצתם, ישולמו, לפי העניין".
28. בסעיף 42(ב) לחוק העיקרי, במקום "הענקה או תגמול" יבוא "תגמול, מענק, זכויות נוספות לפי פרק שני, סיוע שיקומי לפי פרק שני או סיוע לפי פרק שביעי 1".
29. בסעיף 43 לחוק העיקרי –

(1) בסעיף קטן (א3), במקום "בסעיף 7(ד)" יבוא "בסעיף 5א";

(2) אחרי סעיף קטן (ב1) יבוא:

"(ב2) שר הביטחון ימנה, לשם טיפול בנכים, רופא מוסמך ראשי וסגן רופא מוסמך ראשי שאזור פעולתם הוא כל שטח המדינה, רופאים מוסמכים מרחביים ורופאים מוסמכים מחוזיים; הודעה על מינוי רופא כאמור ואזורי הפעולה שנקבעו לו תפורסם ברשומות";

(3) בסעיף קטן (ג), אחרי "טיפול חירורגי" יבוא "טיפול פיזיקלי".

30. במקום סעיף 43 לחוק העיקרי יבוא:

"השתתפות בתשלום 43א. נכה המקבל תגמול חודשי שנערכו בעבורו הסדרי ביטוח כאמור בסעיף 14(ב3) או שנערך בעבורו על ידי המדינה הסדר ביטוח בריאות משלים, זכאי לקבל מהמדינה השתתפות בדמי הביטוח בעבור הביטוחים האמורים, בשיעור שקבע שר הביטחון".

ד ב ר י ה ס ב ר

(ר' גם סעיף 4 להצעת החוק) מוצע לקבוע בסעיף קטן (א3) כי במקום ההפניה לסעיף 7(ד) לחוק תיקבע ההפניה לסעיף 5א המוצע שעניינה תוספת לנכה בעל דרגת נכות מיוחדת.

לפסקה (2)

סעיף 43 לחוק הנכים קובע כאמור, את זכויות הנכה לקבל במימון המדינה טיפול רפואי בנכותו ומסמך את שר הביטחון לקבוע בתקנות את הכללים למתן הטיפול. בתקנות שהותקנו מכוח סעיף זה נקבעה סמכות שר הביטחון למנות רופא מוסמך ראשי, סגן רופא מוסמך ראשי, רופאים מוסמכים מרחביים ורופאים מוסמכים מחוזיים. נוכח העובדה שחלק מהזכויות הנוספות ניתנות על ידי הרופאים המוסמכים, מוצע לקבוע בחוק הראשי את סמכות שר הביטחון למנות את הרופאים האמורים.

לפסקה (3)

מוצע לקבוע מפורשות כי הזכויות לקבלת טיפול רפואי כוללת גם טיפול פיזיקלי, קרי טיפולי פיזיותרפיה, הידרותרפיה וכיוצא באלה.

סעיף 30 43א לחוק הנכים מסמך את המדינה לשלם לנכה השתתפות בדמי ביטוח למקרה מוות, בסכום שיקבע שר הביטחון. בפועל משתתפת המדינה גם בתשלום דמי ביטוח סיעודי ודמי ביטוח בריאות משלים. לפיכך מוצע לבטל סעיף זה ולקבוע תחתיו כי נכה שנערך לזכותו לפי סעיף 14 לחוק הסדר ביטוח חיים או הסדר ביטוח סיעודי וכן נכה שהמדינה ערכה לזכותו הסדר ביטוח

סעיף 27 סעיף 40 לחוק הנכים קובע כי נכה המרצה עונש מאסר, לא ישולם לו תגמול בתקופת מאסרו. לאור הכללת הזכויות הנוספות בחוק הנכים מוצע להחיל סעיף זה גם לעניין אי-קבלת זכויות נוספות מכוח פרק שני המוצע וסיוע שיקומי מכוח פרק שני המוצע. גם כאן מדובר בעיגון בחוק של המצב הקיים: ההטבות הניתנות מכוח ההוראות לא משולמות לנכה במאסר, על בסיס התפיסה המעוגנת גם בהצעת החוק, כי ההטבות ניתנות רק למי שזכאי לתגמולים. עם זאת, מוצע להסמך את קצין התגמולים לאשר במקרים חריגים מתן זכויות נוספות מכוח פרק שני המוצע לכן משפחה של נכה במאסר.

סעיף 28 סעיף 42 לחוק הנכים עניינו עבירות. סעיף קטן (ב) שבו קובע כי אדם שבממה השיג הענקה או תגמול, לעצמו או לאדם אחר, דינו – מאסר עד שנתיים. מוצע לקבוע כי הוראה זו תחול גם על מי שהשיג במרמה זכויות נוספות מכוח פרק שני המוצע או סיוע שיקומי מכוח פרק שני המוצע או סיוע מכוח פרק שביעי המוצע.

סעיף 29 לפסקה (1)

סעיף 43 לחוק קובע כי כל נכה יקבל על חשבון המדינה, בתנאים שייקבעו בתקנות, טיפול במחלה שחלה בה או בחבלה שנחבל או במחלה שהחמירה בתקופת שירותו עקב שירותו, בכל עת שיתגלה צורך בטיפול כאמור. סעיף קטן (3א) קובע כי נכה בעל דרגת נכות מיוחדת כאמור בסעיף 7(ד) לחוק זכאי לקבל לפי בחירתו טיפולים נוספים, כמפורט באותו סעיף. לאור הוספת סעיף 5א המוצע

(ג) (1) חייל משוחרר משירות חובה, שחלה תוך כדי שירות החובה במחלה קשה ושלא הוכר כנכה בשל מחלה זו לפי חוק זה, יקבל במימון המדינה טיפול רפואי במחלה הקשה שחלה בה כאמור וכן דמי קיום חודשיים בסכום של 3,756 שקלים חדשים אם הוא רווק או נשוי בלא ילדים ובסכום של 5,344 שקלים חדשים אם הוא נשוי עם ילדים, והכול לתקופה שלא תעלה על שנתיים ובתנאים ולפי כללים שקבע שר הביטחון; לעניין זה –

”טיפול רפואי” – לרבות טיפול שיניים אך למעט משתלים דנטליים;

”מחלה קשה” – מחלה סופנית, מחלה ממארת או מחלה אחרת חשוכת מרפא, כפי שקבע שר הביטחון;

”שירות חובה” – שירות צבאי, למעט שירות קבע ושירות מילואים כהגדרתו בחוק שירות המילואים, התשס”ח-2008.²³

(2) הוכר מי שקיבל סיוע לפי פסקה (1) כנכה לפי חוק זה, בשל המחלה הקשה שבשלה קיבל את הסיוע האמור, ינוכו דמי הקיום החודשיים שקיבל מכוח הפסקה האמורה מהתשלומים המגיעים לו בשל ההכרה בנכותו כאמור בעבור אותה תקופה שבה קיבל את דמי הקיום החודשיים.

(3) הסכומים הקבועים בפסקה (1) יעודכנו בהתאם להוראות לפי סעיף 9(ג).

32. אחרי סעיף 44 לחוק העיקרי יבוא:

הוספת פרק
שביעי

”פרק שביעי: הוועדה למתן סיוע לפנים משורת הדין

הוועדה למתן סיוע 44ב. (א) שר הביטחון יקים ועדה שתהיה רשאית להחליט לפנים משורת הדין במקרים חריגים על מתן סיוע לפנים משורת הדין לנכה (בסעיף זה – הוועדה).

(ב) בקבלת החלטתה רשאית הוועדה לשקול שיקולים סוציו-אקונומיים, הומניטריים ושיקומיים.

ד ב ר י ה ס ב ר

של משרד הביטחון, בהתאם לכללים שקבע שר הביטחון, בהתייעצות עם היועץ המשפטי לממשלה, ואשר פורסמו ברשומות.

מוצע בסעיף קטן (א) להגדיר את סמכות הוועדה בחוק הנכים ולהעניק לה סמכויות החלטה וכן מוצע לקבוע בסעיף קטן (ב) כי הוועדה תהיה רשאית, לשם גיבוש החלטתה, לשקול שיקולים סוציו-אקונומיים, הומניטריים ושיקומיים. כמו כן, מוצע כי שר הביטחון יקבע בתקנות את הרכב הוועדה, ובלבד שאחד החברים יהיה נציג הזכאים לפי חוק הנכים, לפי המלצת הארגון היציג, שאינו בעל תפקיד בארגון היציג (סעיף קטן (ג)). וכי בראש הוועדה יעמוד שופט בדימוס (סעיף קטן (ד)).

בנוסף, מוצע לקבוע כי החלטות הוועדה יפורסמו באתר האינטרנט של אגף שיקום נכים, בלא פריט אישיים (סעיף קטן (ה)). ובסעיף קטן (ו) מוצע לקבוע כי כללי עבודת הוועדה והרכבה, למעט יושב ראש הוועדה, ייקבעו בתקנות, והודעה על מינוי חבריה תפורסם ברשומות.

בריאות משלים, יהיה זכאי להשתתפות המדינה בתשלום דמי הביטוח בשיעור שיקבע שר הביטחון בתקנות. וזה נוסח סעיף 44 שמוצע לבטל:

”ביטוח למקרה מוות

44א. נכה הזכאי לתגמולים ושנעוץ לזכותו ביטוח למקרה מותו בדרך האמורה בסעיף 14(ב), זכאי להשתתפות בדמי הביטוח מאוצר המדינה בשיעור שנקבע בתקנות.”

סעיף 31 במסגרת ההטבות מכוח ההוראות הפנימיות, נקבע כי חיילים בשירות חובה שלקו במחלות קשות המפורטות בהוראה זכאים לקבל במימון המדינה טיפול רפואי ודמי קיום חודשיים לתקופה של עד שנתיים, וזאת גם אם לא הוכרו כנכים לפי החוק. מוצע לעגן זכאות זו בחוק.

סעיף 32 מוצע לעגן בסעיף 44 בפרק שביעי המוצע את הסמכות להקים ועדה למתן סיוע לפנים משורת הדין (ועדת למ”ד) שדנה במתן הטבה לנכים לפנים משורת הדין. ועדה זו פועלת כיום כוועדה מייעצת למנהל הכללי

²³ ס”ח התשס”ח, עמ’ 502.

(ג) שר הביטחון יקבע את הרכב הוועדה, ובלבד שאחד החברים בה יהיה נציג הזכאים לפי חוק זה, לפי המלצת הארגון היציג, שאינו בעל תפקיד בארגון היציג.

(ד) יושב ראש הוועדה יהיה שופט בדימוס שימנה שר המשפטים, בהמלצת שר הביטחון; שר הביטחון ימנה את שאר חברי הוועדה.

(ה) הודעה על מינוי חברי הוועדה תפורסם ברשומות.

(ו) החלטות הוועדה יפורסמו באתר האינטרנט של האגף, בלא פרטים מזהים.

(ז) שר הביטחון יקבע את כללי עבודתה של הוועדה.

33. בסעיף 45(א) לחוק העיקרי, פסקאות (1), (2), (3), (8) ו-(9) – בטלות. תיקון סעיף 45
34. סעיף 45 לחוק העיקרי – בטל. ביטול סעיף 45
35. במקום סעיף 48 לחוק העיקרי יבוא: החלפת סעיף 48

”ביצוע ותקנות 48. (א) שר הביטחון ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי, באישור ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת, להתקין תקנות בכל עניין הנוגע לביצועו.

(ב) בלי לגרוע מהאמור בסעיף קטן (א), תקנות לפי פרק שני, פרק שני, פרק שביעי ולפי סעיף 18א, שיש להן השלכה תקציבית יותקנו בהתייעצות עם שר האוצר.

(ג) בטרם אישור תקנות לפי חוק זה ישלח האגף לארגון היציג את הצעת התקנות לשמיעת התייחסותו לנוסח התקנות המוצע.

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 34 סעיף 45 לחוק הנכים קובע כדלקמן:

”תקנות בדבר הכנסה

45א. (א) שר הבטחון, באישור שר האוצר, רשאי לקבוע בתקנות מה היא הכנסה, לעניין חוק זה, כולו או חלק ממנו, ורשאי הוא לקבוע זאת לכלל הנכים או בני-המשפחה של נכים או לסוגים מסוימים שבהם.

(ב) שר הבטחון, באישור שר האוצר, רשאי לקבוע את דרכי ההוכחה של ההכנסה לעניין חוק זה.

נוכח שינוי מבחני ההכנסה (ר' סעיפים 1 ו-6 להצעת החוק) וקביעתם במסגרת חוק הנכים, מתייתר הצורך בהתקנת תקנות המסדירות את סוגיית מבחני ההכנסה ולכן מוצע לבטל את סעיף 45 לחוק.

סעיף 35 סעיף 48 לחוק הנכים קובע כדלקמן:

”ביצוע ותקנות

48. שר הבטחון ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל עניין הנוגע לביצועו.

עם עיגון ההטבות בחקיקה, מוצע להחליף את הסעיף האמור ולקבוע כי כל התקנות מכוח חוק הנכים יותקנו

סעיף 33 סעיף 45 לחוק מסמיך את שר הביטחון לקבוע תקנות בעניין שיקום נכים. פרק שני המוצע העוסק בטיפול פסיכוסוציאלי ובשיקום בלימודים ובתעסוקה, מסדיר את הנושאים המנויים כיום בפסקאות (1), (2), (3) ו-(8) בסעיף 45(א) לחוק, ולפיכך הן מתייתרות ומוצע לבטלן. כמו כן פסקה (9) בסעיף 45(א) לחוק אינה מיושמת בפועל ולפיכך מוצע לבטל גם אותה. וזה נוסח הפסקאות האמורות שמוצע כאמור לבטלן:

”(1) הקניית מקצוע לנכים והכשרתם לעבודה על חשבון המדינה;

(2) הענקת תשלומים ומתן מילוות לנכים לשם הקניית מקצוע להם והכשרתם לעבודה, ואופן סילוק המילוות האלה;

(3) המצאת מקומות – עסק לנכים;”

”(8) מינוי קציני שיקום ורשויות אחרות לביצוע התקנות, קביעת סמכויותיהם, תחומי פעולתם וסדרי עבודתם;

(9) שיטת ההיוון לצורך סעיף 36, של תשלומים לפי חוק זה כמוגדר בסעיף 36(ב).”

(ד) שר הביטחון רשאי, בצו, באישור ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת, לשנות את התוספת הראשונה והתוספת השנייה.

36. אחרי סעיף 48 לחוק העיקרי יבוא:

הוספת תוספת
ראשונה ותוספת
שנייה

“תוספת ראשונה”

(סעיף 9מדה)

ציוד עזר ביתי שניתן לקבל סיוע לרכישתו

סימן א'

(סעיף 9מדה(א)(2))

- (1) מיטה חשמלית זוגית ומזרון זוגי בגודל 140x200 או שני מזרונים יחידים בגודל 90x200 וסיוע להחלפתם מדי 11 שנים;
- (2) סיוע לרכישת אבזרי בטיחות לאמבטיה וסיוע להחלפתם מדי 10 שנים אלא אם כן נקבע אחרת בשל צורך רפואי;
- (3) כפתור מצוקה;
- (4) סיוע לרכישת מזגן 2.5 כ"ס וסיוע להחלפתו מדי 10 שנים, ובלבד שהנכה הוא בעל דרגת נכות מיוחדת בשל שיתוק בארבע גפיים (קוודרופלגיה);
- (5) זוג כפפות חמות עם ריפוד;
- (6) מנוי חודשי לשירות טלה-רפואה (קרדיו-ביפר).

סימן ב'

(סעיף 9מדה(ב)(1))

- (1) סיוע לרכישת מיתקן חימום ומזגן מפוצל או שני מזגנים 2.5 כ"ס וסיוע להחלפתם מדי 10 שנים;
- (2) מקרר בנפח של עד 16 קוב וסיוע להחלפתו מדי 10 שנים;
- (3) מיטה חשמלית זוגית ומזרון זוגי בגודל 140x200 או שני מזרונים יחידים בגודל 90x200 וסיוע להחלפתם מדי 11 שנים; סיוע זה יינתן גם למי שדרגת נכותו בשל הפגיומות האמורות היא 100%;
- (4) מכונת כביסה וסיוע להחלפתה מדי שש שנים;
- (5) מיתקן אינטרקום לפתיחת דלת עם מנעול חשמלי וסיוע להחלפתו מדי 15 שנים;

ד ב ר י ה ס ב ר

אגף שיקום נכים במשרד הביטחון את הנוסח המוצע להתייחסות והערות הארגון היציג (סעיף קטן (ג)). למען הסר ספק יובהר, כי אין המדובר בחובה לקבל את הסכמת הארגון היציג לתיקון התקנות המוצע, אלא להסדיר את מנגנון קבלת עמדת הארגון היציג ביחס לתיקון בטרם קידמו ואישורו.

בסעיף קטן (ד) מוצע להסמיך את שר הביטחון לתקן, בצו, באישור ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת, את התוספת הראשונה והתוספת השנייה שמוצע להוסיף לחוק הנכים.

לאחר קבלת אישור ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת (סעיף קטן (א)).

כמו כן מוצע לקבוע כי תקנות מכוח פרק שני המוצע (פרק ההטבות), פרק שני המוצע (פרק השיקום) ופרק שביעי המוצע (פרק הוועדה לפנים משורת הדין) ומכוח סעיף 18א המוצע (הקובע מאימתי ישולמו הזכאויות הנוספות), שיש להן השלכה תקציבית, יהיו בהתייעצות עם שר האוצר (סעיף קטן (ב)).

עוד מוצע כי בטרם יקודם תיקון לתקנות, יעביר

(6) אבזרי בטיחות לאמבטיה וסיוע להחלפתם מדי 10 שנים אלא אם כן נקבע אחרת בשל צורך רפואי.

סימן ג'

(סעיף 9מדה(ב)(2))

- (1) סיוע לרכישת מיתקן חימום ומזגן מפורצל או שני מזגנים 2.5 כ"ס וסיוע להחלפתם מדי 10 שנים;
- (2) מקרר בנפח של עד 16 קוב וסיוע להחלפתו מדי 10 שנים;
- (3) מכונת כביסה וסיוע להחלפתה מדי שש שנים;
- (4) אסלה חשמלית וסיוע להחלפתה מדי 10 שנים;
- (5) מכונת גילוח חשמלית וסיוע להחלפתה מדי חמש שנים;
- (6) סיוע לרכישת פותחן קופסאות חשמלי ולהחלפתו אם קיים אישור של הספק כי לא ניתן לתקנו;
- (7) מדיח כלים וסיוע להחלפתו מדי 10 שנים;
- (8) זוג כפפות חמות עם ריפוד אחת לשנתיים.

סימן ד'

(סעיף 9מדה(ב)(3))

- (1) סיוע לרכישת מיתקן חימום ומזגן מפורצל או שני מזגנים 2.5 כ"ס וסיוע להחלפתם מדי 10 שנים;
- (2) מקרר בנפח של עד 16 קוב וסיוע להחלפתו מדי 10 שנים;
- (3) מכונת כביסה וסיוע להחלפתה מדי שש שנים;
- (4) אבזרי בטיחות לאמבטיה וסיוע להחלפתם מדי 10 שנים אלא אם כן נקבע אחרת בשל צורך רפואי.

סימן ה'

(סעיף 9מדה(ב)(4))

- (1) סיוע לרכישת מיתקן חימום ומזגן מפורצל או שני מזגנים 2.5 כ"ס וסיוע להחלפתם מדי 10 שנים;
- (2) סיוע לרכישת מדיח כלים ולהחלפתו אם קיים אישור של הספק כי לא ניתן לתקנו, ובלבד שחלפו 10 שנים לפחות מיום הרכישה;
- (3) סיוע לרכישת פותחן קופסאות חשמלי ולהחלפתו אם קיים אישור של הספק כי לא ניתן לתקנו;
- (4) מכונת גילוח חשמלית וסיוע להחלפתה מדי חמש שנים;
- (5) מיטה חשמלית זוגית ומזרון זוגי בגודל 200x140 או שני מזרונים יחידים בגודל 200x90 וסיוע להחלפתם מדי 11 שנים;
- (6) אבזרי בטיחות לאמבטיה וסיוע להחלפתם מדי 10 שנים אלא אם כן נקבע אחרת בשל צורך רפואי.

סימן ו'

(סעיף 9מדה(ב)(5))

- (1) מיתקן חימום ומזגן מפוצל או שני מזגנים 2.5 כ"ס וסיוע להחלפתם מדי 10 שנים;
- (2) מכונת כביסה וסיוע להחלפתה מדי שש שנים;
- (3) מקרר בנפח של עד 16 קוב וסיוע להחלפתו מדי 10 שנים.

סימן ז'

(סעיף 9מדה(ב)(6))

- (1) סיוע לרכישת מיתקן חימום ומזגן מפוצל או שני מזגנים 2.5 כ"ס וסיוע להחלפתם מדי 10 שנים;
- (2) מכונת כביסה וסיוע להחלפתה מדי שש שנים.

סימן ח'

(סעיף 9מדה(ב)(7))

- (1) סיוע לרכישת מיתקן חימום ומזגן מפוצל או שני מזגנים 2.5 כ"ס וסיוע להחלפתם מדי 10 שנים;
- (2) מקרר בנפח של עד 16 קוב וסיוע להחלפתו מדי 10 שנים;
- (3) מכונת כביסה וסיוע להחלפתה מדי שש שנים;
- (4) אבזרי בטיחות לאמבטיה וסיוע להחלפתם מדי 10 שנים אלא אם כן נקבע אחרת בשל צורך רפואי.

סימן ט'

(סעיף 9מדה(ב)(8))

- (1) סיוע לרכישת מזגן 2.5 כ"ס וסיוע להחלפתו מדי 10 שנים;
- (2) אבזרי בטיחות לאמבטיה וסיוע להחלפתם מדי 10 שנים אלא אם כן נקבע אחרת בשל צורך רפואי;
- (3) סיוע לרכישת מכונת כביסה, מדיח כלים ופוחתן קופסאות חשמלי, ובלבד שהוא משותק בחצי גוף אנכי (המיפלג) עם חוסר תפקוד מלא של הגפה העליונה; סיוע להחלפתם יינתן אם קיים אישור של הספק כי לא ניתן לתקנם, ובלבד שחלפו שש שנים לפחות מיום רכישת מכונת הכביסה או 10 שנים לפחות מיום רכישת מדיח הכלים.

סימן י'

(סעיף 9מדה(ב)(9))

- (1) סיוע לרכישת מזגן 1.5 כ"ס וסיוע להחלפתו מדי 10 שנים;
- (2) סיוע חד-פעמי לרכישת מזרון זוגי בגודל 140x190; סיוע להחלפתו יינתן אם קיים אישור של הספק שממנו נרכש כי נדרש להחליפו בשל בלאי ובלבד שחלפו 11 שנים לפחות מיום הרכישה.

סימן י"א

(סעיף 9מדה(ב)(10))

- (1) סיוע לרכישת מזגן 1.5 כ"ס וסיוע להחלפתו מדי 10 שנים; ואולם אם דרגת נכותו בשל הצלקות אינה פחותה מ-70% יקבל מזגן 2.5 כ"ס וסיוע להחלפתו מדי 10 שנים.

סימן י"ב

(סעיף 9מה(ב)(11))

- (1) סיוע לרכישת מזגן 1.5 כ"ס וסיוע להחלפתו מדי 10 שנים;
- (2) מכונת כביסה וסיוע להחלפתה מדי שש שנים.

סימן י"ג

(סעיף 9מה(ב)(12))

- (1) סיוע לרכישת מזגן 1.5 כ"ס וסיוע להחלפתו מדי 10 שנים;
- (2) סיוע חר־פעמי לרכישת מיטה סיעודית או רפואית ומזרון יחיד בגודל 200x90 אם דרגת נכותו בשל פגיעת הראש אינה פחותה מ־50% ובלבד שניתנה חוות דעת של מרפא בעיסוק או של פיזיותרפיסט בדבר הצורך; סיוע להחלפת המזרון יינתן אם קיים אישור של הספק שממנו נרכש כי נדרש להחליפו בשל בלאי ובלבד שחלפו 11 שנים לפחות מיום הרכישה.

סימן י"ד

(סעיף 9מה(ב)(13))

- (1) מכונת גילוח חשמלית וסיוע להחלפתה מדי חמש שנים;
- (2) זוג כפפות חמות אחת לשנתיים;
- (3) לנכים כאמור בעלי תותבת יד המחייבת כפפה, זוג כפפות עור אחת לשנה, ואם הם עובדים בעבודה פיזית – אחת לחצי שנה;
- (4) כלי אוכל מיוחדים המותאמים לנכות לפי המלצת מרפא בעיסוק, אחת לשנתיים, ובלבד שגובה הסיוע לא יעלה על 600 שקלים חדשים.

סימן ט"ו

(סעיף 9מה(ב)(14))

- (1) אבזרי בטיחות לאמבטיה וסיוע להחלפתם מדי 10 שנים אלא אם כן נקבע אחרת בשל צורך רפואי;
- (2) סיוע לרכישת מדיח כלים, מכונת כביסה ופותרן קופסאות חשמלי; סיוע להחלפתם יינתן אם קיים אישור של הספק כי לא ניתן לתקנם, ובלבד שחלפו שש שנים לפחות מיום רכישת מכונת הכביסה או 10 שנים לפחות מיום רכישת מדיח הכלים.

סימן ט"ז

(סעיף 9מה(ב)(15))

מייבש כביסה וסיוע להחלפתו מדי 10 שנים.

סימן י"ז

(סעיף 9מה(ב)(16))

אבזרי בטיחות לאמבטיה וסיוע להחלפתם מדי 10 שנים אלא אם כן נקבע אחרת בשל צורך רפואי.

סימן י"ח

(סעיף 9מדה(ב)(17))

סיוע חד-פעמי לרכישת מזרון זוגי בגודל 140x190, ואולם אם דרגת נכותו בשל פגיעה או מחלה בעמוד השדרה אינה פחותה מ-50% יקבל סיוע חד-פעמי לרכישת מיטה סיעודית או רפואית ומזרון יחיד בגודל 90x200 ובלבד שניתנה חוות דעת של מרפא בעיסוק או של פיזיותרפיסט בדבר הצורך; סיוע להחלפת המזרון יינתן אם קיים אישור של הספק שממנו נרכש כי נדרש להחליפו בשל בלאי ובלבד שחלפו 11 שנים לפחות מיום הרכישה.

סימן י"ט

(סעיף 9מדה(ב)(18))

סיוע לרכישת כפתור מצוקה.

סימן כ'

(סעיף 9מדה(ב)(19))

- (1) סיוע לרכישת מזגן 1.5 כ"ס וסיוע להחלפתו מדי 10 שנים;
- (2) נכה בעל דרגת נכות 40% לפחות בשל אסטמה או 60% לפחות בשל מחלת ריאות חסימתית יקבל גם סיוע לרכישת כפתור מצוקה או למכשיר ניטור יומיומי לחולי COPD (אסטמה-פון), ובלבד שקיים אישור של רופא ריאות מומחה בדבר הצורך במכשיר הניטור.

סימן כ"א

(סעיף 9מדה(ב)(20))

סיוע שנתי לרכישת שלוש גופיות ארוכות ושלושה תחתונים ארוכים.

סימן כ"ב

(סעיף 9מדה(ב)(21))

מנוי חודשי לשירות טלה-רפואה (קרדיוביפר).

תוספת שנייה

(סעיף 18א)

רשימת הזכאויות הנוספות לפי פרק שני הניתנות בלא צורך בהגשת בקשה

1. מענק שנתי לדיור לפי סימן ב' בפרק שני, כמפורט להלן:
  - (1) מימון אחזקת מעלית לפי סעיף 9יג;
  - (2) אחזקת בית לנכים בעלי דרגת נכות מיוחדת לפי סעיף 9טו(1).
2. מענק שנתי לרווחה כלכלית לפי סעיף 9יז, כמפורט להלן:
  - (1) רכישת ציוד ביתי לפי סעיף 9יז(ב);
  - (2) השתתפות בתשלום הוצאות טלפון לפי סעיף 9יז(ה);
  - (3) מענק הבראה לפי סעיף 9יז(י);
  - (4) דמי חימום לפי סעיף 9יז(יג);
  - (5) דמי קירור לפי סעיף 9יז(יד).
3. מענק חודשי לרווחה כלכלית לפי סעיף 9יז, כמפורט להלן:

- (1) השתתפות בהוצאות טלפון לנכה שהוא עיוור לפי סעיף 9(זו);
- (2) דמי נסיעה לפי סעיף 9(זט).
4. מענק לרווחה כלכלית לנכה המקבל תגמולים מיוחדים לפי סעיף 9(יט), כמפורט להלן:
- (1) מענק שנתי לתחילת שנת לימודים בעבור כל אחד מילדיו לפי סעיף 9(יט);
- (2) מענק חג המשולם פעמיים בשנה לפי סעיף 9(יט).
5. זכאות נוספת לניידות לנכה הזכאי לרכב רפואי לפי סימן ה' בפרק שני, כמפורט להלן:
- (1) דמי ניידות חודשיים לנכה שלא רכב רכב רפואי לפי סעיף 9(ג), ואם רכב רכב רפואי – החל מהשנה השנייה;
- (2) השתתפות בתשלום דמי הביטוח השנתיים לפי סעיף 9(לב) לנכה שרכב רכב רפואי וזאת החל מהשנה השנייה.
6. זכאות נוספת רפואית לפי סימן ו' בפרק שני, כמפורט להלן:
- (1) מענק לרכישת ציוד עזר לפי סעיף 9(מה);
- (2) ימי הבראה שנתיים לפי סעיף 9(מו);
- (3) מענק שנתי לביגוד לפי סעיף 9(מט) ו-9(נ), ולנכה הזכאי למענק לפי סעיף 9(מט) – החל מהשנה השנייה;
- (4) מענק שנתי לרכישת ציוד משתחק לפי סעיף 9(נ);
- (5) מענק לנכה עיוור שאין לו כלב נחייה לפי סעיף 9(נב);
- (6) מענק נעליים לפי סעיף 9(נג).
37. בחוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000²⁴, בתוספת הראשונה, בפרט 26 –
- (1) פרט משנה (1) – יימחק;
- (2) בפרט משנה (2), פסקאות (1) ו-5 – יימחקו.
38. בחוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה, התש"ל-1970²⁵ (להלן – חוק התגמולים) –
- (1) בסעיף 4 –
- (א) במקום כותרת השוליים יבוא "תגמול והטבות לנכה";
- (ב) האמור בו יסומן "(א)" ובו, במקום "16, 17" יבוא "16";

תיקון חוק בתי משפט לעניינים מינהליים

תיקון חוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה

ד ב ר י ה ס ב ר

עם עיגון ההטבות בחוק הנכים, מוצע לערוך בהתאם תיקון לחוק התגמולים ולקבוע בו כי ההטבות שיינתנו מעתה לפי חוק הנכים, יחולו גם על נפגעי פעולות איבה, לרבות לעניין הקמת ועדת חריגים וועדה למתן סיוע לפנים משורת הדין. כך גם לגבי השתתפות המדינה בתשלום דמי ביטוח חיים ודמי ביטוח סיעודי.

סעיף 38 חוק תגמולים לנפגעי פעולות איבה, התש"ל-1970 (להלן – חוק התגמולים), קובע כי זכויותיהם של נפגעי פעולות איבה יהיו כשל זכויות נכה מכוח חוק הנכים, תוך קביעת רשימת הסעיפים שבחוק הנכים החלים על נפגעי פעולות איבה. הטבות שניתנו מכוח ההוראות הפנימיות לנכה, ניתנו גם לנכה פעולות איבה.

²⁴ ס"ח התש"ס, עמ' 190.

²⁵ ס"ח התש"ל, עמ' 126.

(ג) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(ב) נפגע כאמור בסעיף קטן (א), יחולו עליו הוראות פרק שני 1, פרק שני 2, פרק שביעי 1 וסעיף 18 לחוק הנכים, בשינויים המחויבים ובשינויים אלה:

- (1) שר העבודה הרווחה והשירותים החברתיים יקבע את הרכב ועדת החריגים לפי סעיף 9 ונז' לחוק הנכים ואת הרכב הוועדה למתן סיוע לפנים משורת הדין לפי סעיף 44 לחוק הנכים וימנה את חבריה;
- (2) יקראו את סעיף 44 ב' לחוק הנכים, כאילו מדובר בו על ארגון יציג לפי חוק זה;
- (3) על החלטות לפי סעיף קטן זה יחולו הוראות סעיף 13 לחוק זה."

(2) בסעיף 4 –

- (א) במקום כותרת השוליים יבוא "ניכוי מהתגמול החודשי";
- (ב) בסעיף קטן (א), ברישה, אחרי "בסעיף קטן (ב)" יבוא "האמור";
- (ג) בסעיף קטן (ג), אחרי "דמי החבר" יבוא "והתשלומים" ובמקום "בכוונתו לנכות דמי חבר" יבוא "בכוונתו לנכותם";
- (ד) בסעיף קטן (ד), במקום "לתשלום דמי החבר" יבוא "לניכוי דמי החבר והתשלומים";

(3) במקום סעיף 6 א יבוא:

ביטוח חיים
וביטוח סיעודי
א. נכה שנערך לטובתו ביטוח חיים או ביטוח סיעודי, זכאי לקבל מהמדינה השתתפות בדמי הביטוח בשיעור ובתנאים שיקבע שר העבודה הרווחה והשירותים החברתיים באישור ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת."

39. בחוק הקצבאות (פיצוי בעד איחור בתשלום), התשמ"ד-1984²⁶, בתוספת, פרט (5) – יימחק.

תיקון חוק
הקצבאות (פיצוי
בעד איחור
בתשלום)

40. תחילתו של חוק זה באחד לחודש שלאחר תום חודש מיום פרסומו (להלן – יום התחילה).

תחילה

41. (א) סעיף 7(2א) לחוק העיקרי, כנוסחו בסעיף 6 לחוק זה, יחול על נכה שהגיש בקשה לקבלת התגמול מכוח הסעיף האמור אחרי יום התחילה.

תחולה

(ב) סעיפים 7(ב) ו-7(ג) לחוק העיקרי, כנוסחם בסעיף 6 לחוק זה, יחולו גם על נכה שאושר או ששולם לו תגמול נצרך לפני יום התחילה.

(ג) סעיף 18א לחוק העיקרי, כנוסחו בסעיף 19 לחוק זה, יחול על נכה שניתנה לגביו החלטה בדבר זכאות לתגמולים או לתגמולים מוגדלים, לפי העניין, ביום התחילה או לאחרייו.

42. תקנות ראשונות לפי פרק שני 1, פרק שני 2, פרק שביעי 1 וסעיף 18 לחוק העיקרי, כנוסחם בחוק זה, יבאו לאישור ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת בתוך שנתיים מיום התחילה.

תקנות ראשונות

ד ב ר י ה ס ב ר

בנושא אופן תשלום למפרע של התגמולים והזכויות הנוספות (סעיף 18 המוצע), מוצע למחוק את ההפניה לחוק הנכים מהתוספת לחוק הקצבאות.

סעיף 39 ההגדרה קצבה בסעיף 1 לחוק הקצבאות קובעת כי "קצבה" היא "תשלום חדשי המשולם לפי אחד החוקים שבתוספת". חוק הנכים קבוע בפרט 5 לתוספת לחוק הקצבאות. לאור קביעת הסדר ספציפי בחוק הנכים

²⁶ ס"ח התשמ"ד, עמ' 66.

43. (א) הוראות אגף שיקום נכים שאינן נוגדות או סותרות הוראה מהוראות החוק העיקרי הוראות מעבר כנוסחו בחוק זה, יעמדו בתוקפן עד יום כניסתן לתוקף של התקנות לפי פרק שני ופרק שני לחוק העיקרי כנוסחם בסעיף 14 לחוק זה, לפי העניין; בסעיף זה, "הוראות אגף שיקום נכים" – הוראות הנוהלות שקבע משרד הביטחון שלפיהן ניתנו ערב יום התחילה זכויות נוספות וסיוע שיקומי לנכה (להלן – הטבות).

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א) –

(1) בקשה לקבלת הטבות שביום התחילה טרם ניתנה החלטה לגביה – יחולו לגביה הוראות אגף שיקום נכים בכפוף להוראות סעיף קטן (ח);

(2) ניתנה לפני יום התחילה החלטה הדוחה בקשה לקבלת הטבות מכוח הוראות אגף שיקום נכים, יחולו לגביה הכללים שהיו בתוקף ערב יום התחילה, ובכלל זה לעניין דרכי ההשגה עליה.

(ג) הוועדה המייעצת למנהל הכללי של משרד הביטחון במתן הטבות לפנים משורת הדין שפעלה ערב יום התחילה, יראו אותה כאילו היא ועדה שהוקמה לפי סעיף 244 לחוק העיקרי כנוסחו בסעיף 32 לחוק זה, והיא תמשיך לכהן ולפעול לפי כללי העבודה שחלו עליה ערב יום התחילה²⁷, עד יום כניסתן לתוקף של התקנות לפי הסעיף האמור, ובלבד שהכללים האמורים אינם נוגדים או סותרים הוראה מההוראות לפי החוק העיקרי.

(ד) הרופאים באגף שיקום נכים ששינה ערב יום התחילה כרופא מוסמך ראשי, סגן רופא מוסמך ראשי, רופא מוסמך מרחבי רופא מוסמך מחווי, יראו אותם כאילו מונו לפי הוראות סעיף 43(ב) לחוק העיקרי כנוסחו בסעיף 29 לחוק זה.

(ה) נכה שביום ט' בסיוון התשע"א (11 ביוני 2011) היה זכאי למענק נעליים לפי סעיף 9 לחוק העיקרי כנוסחו בסעיף 14 לחוק זה, ימשיך לקבלו, ובלבד שגובה המענק לא יעלה על הסכום הקבוע בסעיף 9(ג1).

ד ב ר י ה ס ב ר

לעניין זה מוצע לקבוע הוראות תחולה פרטניות בהתאם לאופי ההטבה: הטבה חד-פעמית, הטבה חודשית, הטבה שנתית, הטבה לתקופה מוגבלת, הטבה עתית והטבה אחרת (סעיף קטן (ח)).

כמו כן, בקשה להטבה שטרם הוחלט בה עד יום כניסת התיקון המוצע לתוקף וכן החלטה בבקשה לקבלת הטבה שהוגשה טרם כניסת התיקון המוצע לתוקף, יחולו עליהן ההוראות הפנימיות, לרבות בכל הנוגע להליכי ההשגה על ההחלטות (סעיף קטן (ב)).

בנוסף מוצע לקבוע הוראות מעבר לעניין מינוי הרופאים המוסמכים ולעניין המושך מתן הטבות מסוימות גם לנכים שאינם עומדים בתנאי הזכאות לקבלתם, וזאת בהתאם לסיכומי דברים בין משרד הביטחון לבין ארגון נכי צה"ל (סעיפים קטנים (ד), (ה) ו-(ו)).

לבסוף מוצע לקבוע הוראות מעבר לעניין אופן עדכון ההטבות בשנה הראשונה שלאחר כניסת החוק לתוקף וזאת כדי ליצור רציפות (סעיף קטן (ז)).

סעיף 43 מוצע לקבוע הוראות מעבר לתיקון המוצע, כדלקמן:

מתן הטבות לפי פרק השני ופרק שני המוצעים מחייב התקנת תקנות. מוצע כי עד לכניסת התקנות לתוקף, הוראות אגף שיקום נכים הקיימות יעמדו בתוקפן וימשיכו לפעול על פיהן. זאת ככל שההוראות אינן נוגדות את האמור בחוק הנכים כנוסחו לפי הצעת החוק (סעיף קטן (א)).

כך גם לגבי הפעלת הוועדה למתן סיוע לפנים משורת הדין לפי פרק שביעיו המוצע – כאמור לעיל, כיום פועלת הוועדה מכוח כללים שקבע שר הביטחון ושפורסמו ברשומות. לפיכך מוצע כי עד להתקנת תקנות לעניין זה, תמשיך הוועדה לכהן ולפעול לפי הכללים הקיימים כיום, ככל שאינם כדי לסתור את הוראות חוק הנכים כנוסחו לפי הצעת החוק (סעיף קטן (ג)).

בנוסף, מוצע לקבוע כי הטבות שניתנו מכוח ההוראות הפנימיות ערב כניסתו של החוק המוצע לתוקף וכן הטבות שיינתנו עד ליום כניסתן של התקנות לתוקף, יראו אותן כאילו ניתנו על פי חוק הנכים כנוסחו לפי הצעת החוק.

²⁷ ר"פ התשס"ה, עמ' 1138.

(ו) נכה שקיבל ערב יום התחילה תגמול מיוחד מכוח הוראת אגף שיקום נכים מס' 85.01 ימשיך לקבלו, ובלבד שהוא ממשיך לעמוד בתנאים לקבלתו לפי ההוראה האמורה.

(ז) לעניין העדכון הראשון לאחר יום התחילה של תגמולים לפי סעיף 17 לחוק העיקרי כנוסחו בסעיף 12 לחוק זה ושל זכאויות נוספות לפי סעיף 9א(ג) לחוק העיקרי כנוסחו בסעיף 14 לחוק זה, המדרד הבסיסי לגבי כל תגמול או זכאות נוספת יהיה המדרד שלפיו עודכנו לאחרונה לפני יום התחילה, התגמול או הזכאות הנוספת, לפי החוק העיקרי או הוראות אגף שיקום נכים; ולעניין זכאות נוספת שלא עודכנה כלל לפני יום התחילה – המדרד של חודש נובמבר 2016.

(ח) הטבה שניתנה לנכה או שהוחלט לאשרה לפני יום התחילה, הטבה שניתנה לפי בקשה כאמור בסעיף קטן (ב)1(1) וכן הטבה שתינתן או שיוחלט לאשרה מכוח הוראות אגף שיקום נכים לפני כניסתו לתוקף של תקנות לפי פרק שני או פרק שני 2 לחוק העיקרי כנוסחם בסעיף 14 לחוק זה, לפי העניין – יראו אותן כאילו הן ניתנו, ניתנות או הוחלט לאשרן לפי החוק העיקרי כנוסחו בחוק זה (להלן – החוק העיקרי), ויחולו הוראות אלה:

(1) ניתנה לנכה לפני יום התחילה הטבה מכוח הוראות אגף שיקום נכים שנקבע לגביה בהוראות כאמור כי היא ניתנת באופן חד-פעמי – לא תאושר לו בקשה לקבלת אותה הטבה או הטבה הדומה לה במהותה, מכוח החוק העיקרי;

(2) ניתנה לנכה הטבה שנתית או הטבה חודשית לפני יום התחילה מכוח הוראות אגף שיקום נכים – ימשיך לקבלה לפי הוראות החוק העיקרי, ובלבד שהוא עומד בתנאים הנדרשים לקבלתה לפי החוק העיקרי; בסעיף קטן זה – “הטבה חודשית” – הטבה שנקבע לגביה בהוראות אגף שיקום נכים כי היא ניתנת מדי חודש בחודשו;

“הטבה שנתית” – הטבה שנקבע לגביה בהוראות אגף שיקום נכים כי היא ניתנת אחת לשנה;

(3) ניתנה לנכה הטבה לתקופה מוגבלת מכוח הוראות אגף שיקום נכים לפני יום התחילה והתקופה טרם הסתיימה – ימשיך לקבלה לפי הוראות החוק העיקרי עד תום התקופה הקבועה בחוק העיקרי או בהוראות אגף שיקום נכים, לפי העניין; לעניין זה, “הטבה לתקופה מוגבלת” – הטבה חודשית או הטבה שנתית הניתנת לתקופה מוגבלת בהתאם לקבוע בהוראות אגף שיקום נכים שמכוחה ניתנת ההטבה;

(4) ניתנה לנכה הטבה עתית מכוח הוראות אגף שיקום נכים לפני יום התחילה – ימשיך לקבלה לפי הוראות החוק העיקרי, ובלבד שמניין המועדים לחישוב מועד קבלת ההטבה העתית הבאה, יחל במועד שבו קיבל הנכה את ההטבה העתית הקודמת לפי הוראות אגף שיקום נכים; בפסקה זו, “הטבה עתית” – הטבה הניתנת אחת לפרק זמן הקבוע בהוראות אגף שיקום נכים שמכוחה ניתנת ההטבה;

(5) ניתנה לנכה הטבה אחרת מכוח הוראות אגף שיקום נכים ערב יום התחילה, יחולו, לפי העניין, הוראות החוק העיקרי או הוראות אגף שיקום נכים, בהתאם להוראות סעיפים קטנים (א) ו-ב); לעניין זה, “הטבה אחרת” – הטבה שהגורם המוסמך לאשר אותה קבע לגביה שאינה הטבה כאמור בפסקאות (1) עד (4).